

TUUSNIEMEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2021

Kunnanhallitus 31.3.2022 § 57

Kunnanvaltuusto 13.6.2022 § 28

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS

Lyhyt historia	1
Kunnanjohtajan katsaus	2
Kunnan hallinto	3 – 8
Yleinen kehitys	9 – 10
Väestö 2012 – 2021	11
Talouden ja toiminnan toteutuminen	12 – 26
Kunnan talouden tasapaino, rahoitusasema ja tuleva kehitys	27 – 28
Laskelmat ja tunnusluvut	29 – 39

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN

Keskusvaalilautakunta	40
Tarkastuslautakunta	41 – 42
Keskushallinto	43 – 52
Sosiaalilautakunta	53 – 66
Terveystoimi	67 – 71
Sivistyslautakunta	72 – 80
Tekninen lautakunta	81 – 90
Investoinnit	91 – 93
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	94 – 95
Tuloslaskelman toteutuminen	96
Rahoitusosan toteutuminen	97

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma	98
Rahoituslaskelma	99
Tase	100 – 101
Konsernituloslaskelma	102
Konsernirahoituslaskelma	103
Konsernitase	104 – 105

4. LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	106 – 107
Tuloslaskelman liitetiedot	108 – 111
Taseen liitetiedot	112 – 120

5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Vesihuoltolaitos: kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö	121 – 134
Asuntojen vuokraustoiminta	135

6. HENKILÖSTÖKERTOMUS

Henkilöstökertomus	136 – 145
--------------------	-----------

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Tilinpäätöksessä käytetyt tositelajit ja kirjanpitokirjat	146
---	-----

8. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus	147
Tilinpäätösmerkintä	148

TUUSNIEMEN LYHYT HISTORIA

Tuusniemen kunta sijaitsee Koillis-Savossa Savon itärajalla, suuren, puhdasvetisen, saarista ja niemistä rikkaan Juojärven kahtia halkaisemana ja on alunperin kuulunut vuonna 1547 perustettuun Tavinsalmen hallinto- ja kirkkopitäjään, joka nykyään tunnetaan nimellä Kuopion kaupunki.

Täyssinän rauha

Vuonna 1570 alkoi Ruotsi-Suomen ja Venäjän välillä sota Käkisalmen läänin omistuksesta ja Viron herruudesta. Tuusniemen alue säilyi sodan kauhuilta, koska täällä ei silloin vielä ollut varsinaista asutusta. Sota kesti 25 vuotta ja rauha solmittiin Täyssinä-nimisessä kylässä Inkerinmaalla toukokuun 18. päivänä 1595. Raja tuli kulkemaan Suomenlahden pohjukasta Siitarijoen suulta Karjalan kannaksen halki Puruveteen ja Juojärvessä olevaan Jäätsalon saareen ja sieltä suoraan Ohtaansalmeen.

Historiallisena jäänteenä rajankäynnistä on Ohtaansalmen pohjoisrannalla rajamerkkinä kalliopaasi, missä kiveen kaiverrettuna on vuosiluku 1595, kolme kruunua, ortodoksinen risti sekä nimimerkkejä, jotka edustivat suomalaisen rajavaltuuskuntaan kuuluneita sotapäälliköitä.

Kylien muodostuminen

Tuusniemen vanhin asutus lienee ollut Tuusjärvellä kirkonkylältä 15 km Kuopioon päin. Erään käräjöpöytäkirjan mukaan on Riistaveteen rajoittuvalla osalla ollut pysyvät tilusrajat jo vuonna 1480. Sen sijaan Täyssinän rauhasta huolimatta itäosa Tuusniemeä asutettiin vasta 1600-luvun alkuvuosikymmenillä. Tämä johtui monista Vienan-Karjalasta tehdyistä hyökkäyksistä, joita rauhan solmimisesta huolimatta tehtiin Savoon runsaasti. Asiakirjoista selviää, että "Tuusniemen kylä" on sisältänyt ainakin neljä nykyistä kylää: Ohtaanniemi, missä mainitaan Mikkolan talo 1633, Kiukoonniemi, missä Kiukoolan talossa isännöi Matti Mustonen vuodesta 1621 lähtien, Juurikkamäki, missä erään isäntäluettelon mukaan Mäkelä-niminen talo on ollut olemassa Olli Räsäsen perustamana vuodesta 1611. Lisäksi neljäntenä kylänä on ollut nykyisen kirkonkylän tienoot.

Isonjaon jälkeen oli Tuusniemellä 23 kylää, joita olivat mm. Enonsalo, Hauranki, Juojärvi, Juurikkamäki, Kartansalo eli nykyinen Kosula, Kiukoonniemi, Litmaniemi, Melaniemi, Miettälä, Tuusniemi, Vehmersalmi ja Viitamäki. Tuusniemi oli ollut aina 1700-luvulle saakka erämaa-aluetta runsaine riistamineen ja kalaisine järvineen. Sellaisena se vanhastaan on ollut myös rantasalmelaisten erämaita. Esim. Tuusjärvi kuului vielä 1800-luvun alussa Rantasalmeen.

Nimen synty

Tuusniemeläisten keskuudessa kiertää perimätietona tarina, että Tuusniemi on saanut nimensä Duus-nimisestä sotamiehestä, joka oli karannut armeijasta ja asettunut asumaan nykyisen kirkonkylän kohdalla Juojärvessä sijaitsevaan niemeen. Todennäköisesti me tuusniemeläiset olemme saaneet pitäjämme nimen sekä muita tuus-alkuisia nimiä rantasalmelaisilta, joiden nautinta-aluetta nämä tienoot ovat aikanaan olleet. Rantasalmellakin on Tuusmäki ja Tuusjärvi. Muutoin "tuus" on vanhaa ruotsia.

Kunta muodostuu

Kappeliseurakuntana Tuusniemi pysyi vuoteen 1855, jolloin se heinäkuun 24. päivästä lähtien muodosti oman kirkkoherrakunnan eli oli keisarillisella majesteetilla määrätty "keisarin pitäjäksi". Keisarillinen majesteetti oli helmikuun 6. päivänä 1865 antanut "armollisen asetuksen" kunnallishallituksesta maalla. Tuusniemen miehet kokoontuivat marraskuussa 2. päivänä 1867 päättämään seurakunnan valitseman komitean laatimien kuntasääntöjen hyväksymisestä ja kunnanhallituksen asettamisesta. Tuusniemeläisten vastustuksesta huolimatta lääninhallitus päätöksellään maaliskuun 27. päivä 1868 asetti Tuusniemelle kunnanhallituksen 1.1.1870 alkaen. Käydyissä kunnanhallituksen vaaleissa eniten ääniä sai ruushollari E.J. Ruuth ja niin hänestä tuli Tuusniemen kunnanhallituksen ensimmäinen puheenjohtaja ja ajan tavan mukaan hän oli myös ensimmäinen kunnanjohtaja.

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2021 sujui Tuusniemen kunnassa toiminnallisesti tyydyttävästi, mutta taloudellisesti välttävästi. Valtionosuudet laskivat selvästi edellisvuodesta. Merkittävänä syynä tähän oli se, ettei valtionosuuksiin enää sisältynyt koronapandemian hoitamisen kustannuksiin kohdennettuja korotuksia. Kunta sai korona-avustuksia sosiaalipalvelujen kustannuksiin ja Kuopion kaupunki sai myös Tuusniemen kunnan perusterveydenhuollon koronakustannuksiin korona-avustusta. Nämä kirjanpidon menoihin perustuvat avustukset olivat kaikkiaan reilut 200.000 euroa eli huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna kunnan saama ja kaavamaisesti laskettu noin 700.000 euron suuruinen koronaperusteinen valtionosuuden lisäys. Edellisvuonna kirjanpidon mukaiset kunnan koronapandemian hoitoon liittyvät kustannukset olivat noin 100.000 euroa. Näiden seikkojen vuoksi kunnan vuoden 2021 tilinpäätös ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoden tilinpäätökseen.

Vuoden 2021 alkuperäisessä talousarviossa varauduttiin 0,6 miljoonan euron alijäämään ja kunnan alijäämä toteutui noin 0,2 miljoonan euron suuruisena. Viime vuosikymmenen puolella tehdyt talouden tasapainottamistoimenpiteet eivät ole enää riittäneet, joten vuoden 2019 aikana on Perlacon Oy:n konsulttien tuella laadittu kuntaan kolmevuotinen talouden tasapainottamisohjelma, josta valtuusto on hyväksynyt vuoden 2021 talousarvioon sisällytetyt toisen vuoden toimenpiteet. Tästä huolimatta kunnan talous on edelleen selvästi epätasapainossa. Kunnan talouden epätasapaino edellyttää koko kuntaorganisaatiolta tiukkaa talouskuria ja jatkuvaa talouden tasapainottamiskeinojen hakemista. Ilman toimintojen rakenteellisia uudistuksia kunnan talouden tasapainoa tuskin saavutetaan.

Kunnan palvelutuotannon ulkopuolista taloudellista riskiä lisää edelleen osittain meneillään oleva usean pelastuslaitoksen päivystykseen liittyvä palkkariita työtuomioistuimessa. Jo ratkaistuissa tapauksissa työtuomioistuin on hyväksynyt osan kantajien vaatimuksista ja osan hylännyt. Suuri taloudellinen riski liittyy myös erikoissairaanhoidon kustannuksiin ja sairaanhoitopiirin talouden kehitykseen, etenkin jos koronapandemia aiheuttaa vielä tarpeita tehohoitoon.

Palvelurakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia ja palvelut pysyivät pääosin entisellä, melko hyvällä tasolla. Merkittävänä palvelutuotantoon liittyvänä asiana oli uuden yläkouluyhteistyösopimuksen neuvottelemisen Kaavin kunnan kanssa. Aikaisemman sisältöä päivitettiin vastaamaan paremmin nykyistä palvelutarpeen tilannetta. Sopimus tulee voimaan vuoden 2022 syyslukukauden alusta. Kunta liittyi mukaan myös Kuopion seudun MAL-sopimukseen.

Varsinkin vuoden 2021 jälkipuoliskolla näkyi kunnan organisaatiossa hyvinvointialueen toiminnan aloittamiseen tähtäävä valmistelu moniin hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen tietopyyntöihin tiukalla aikataululla vastaamisen muodossa. Samoin väliaikaisen valmistelutoimielimen tiedottaminen käynnistyi vuoden loppupuoliskolla.

Kunnallisvaalit järjestettiin koronapandemian vuoksi siirrettyinä kesäkuussa 2021. Uusi valtuustokausi käynnistyi 1.8.2021. Kunnan poliittisten toimielimien kokoonpanoissa oli melko paljon vaihtuvuutta. Valtuutetuille järjestettiin koulutusta valtuustokauden alussa poliittisten toimielimien työn käynnistymisen tueksi.

Investoinnit saatiin tehtyä pääosin loppuun kuluvan vuoden aikana. Tarpeellisia ja perusteltuja investointeja kunnan elinvoiman lisäämiseksi on kuitenkin syytä jatkaa. Investoinnit vaativat kuitenkin jatkossakin tarkkaa harkintaa ja priorisointia, jotta niiden kokonaismäärä vastaa nykyistä paremmin kunnan taloudellista kantokykyä.

Henkilöstön lisäksi haluan kiittää myös kunnan luottamushenkilöitä ja kaikkia yhteistyökumppaneita hyvästä yhteistyöstä.

Timo Kiviluoma
kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO

Tuusniemen kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 17 ja kunnanhallituksen 7. Merkittävimpien lautakuntien jäsenmäärä on uuden valtuustokauden alusta alkaen 5 (15.8.2021 saakka 7), tarkastuslautakunnan 3 ja keskusvaalilautakunnan 5 jäsentä.

Kunnanvaltuuston ja hallituksen poliittiset voimasuhteet olivat:

	<u>Kunnanvaltuusto</u> 31.7.21 saakka	1.8.21 alk.	<u>Kunnanhallitus</u> 15.8.21 saakka	16.8.21 alk.
Keskusta	8	8	4	3
Kokoomus	1	1	-	1
SDP	2	2	1	1
Vasemmistoliitto	3	3	1	1
Kristillisdemokraatit	-	-	-	-
Perussuomalaiset	2	3	1	1
Vihreät	1	-	-	-

Kunnanvaltuusto 31.7.2021 saakka

Puheenjohtajisto

Tirkkonen-Hersio Asta	KESK	Pj.
Martikainen Pekka	VAS	I vpj.
Kähkönen Martti	KESK	II vpj.

Jäsenet

Holopainen Tenho	PS
Karinen Päivi	VIHR
Kolari Terttu	KESK
Pitkänen Juha	VAS
Puodinketo Kari	SDP
Rahunen Matti	KESK
Riekkinen Irma	SDP
Romppanen Jyrki	PS
Räsänen Heimo	KOK
Räsänen Maija-Leena	KESK
Smolander Hannu	KESK
Toivanen Irma	VAS
Toivanen Jarkko	KESK
Voutilainen Jorma	KESK

Kunnanvaltuusto 1.8.2021 alkaen

Puheenjohtajisto

Toivanen Jarkko	KESK	Pj.
Martikainen Pekka	VAS	I vpj.
Kähkönen Martti	KESK	II vpj.

Jäsenet

Hirvonen Auvo	PS
Holopainen Tenho	PS
Hämäläinen Markku	PS
Jäntti Eevariitta	KESK
Koistinen Minna	KESK
Kolari Terttu	KESK
Miettinen Heli	KESK
Pitkänen Juha	VAS
Puodinketo Kari	SDP
Riekkinen Irma	SDP
Räsänen Heimo	KOK
Smolander Heikki	KESK
Voutilainen Jorma	KESK
Voutilainen Paula	VAS

Kunnanhallitus 15.8.2021 saakka

Puheenjohtajat

Voutilainen Jorma	KESK	Pj.
Pitkänen Juha	VAS	I vpj.
Toivanen Jarkko	KESK	II vpj.

Jäsenet

Kolari Terttu	KESK
Räsänen Maija-Leena	KESK
Riekkinen Irma	SDP
Räsänen Maija	PS

Kunnanhallitus 16.8.2021 alkaen

Puheenjohtajat

Smolander Heikki	KESK	Pj.
Holopainen Tenho	PS	I vpj.
Pitkänen Juha	VAS	II vpj.

Jäsenet

Jäntti Eevariitta	KESK
Koistinen Minna	KESK
Riekkinen Irma	SDP
Räsänen Heimo	KOK

Lautakuntien puheenjohtajat
31.7.2021 saakka

Tarkastuslautakunta	Smolander Hannu
Keskusvaalilautakunta	Jäntti Eevariitta 15.3.21 saakka
Keskusvaalilautakunta	Tirkkonen-Hersio Asta 15.3.21 alkaen
Tekninen lautakunta	Miettinen Rauno
Sosiaalilautakunta	Holopainen Tenho
Sivistyslautakunta	Pitkänen Juha

16.8.2021 alkaen

Kolari Terttu
Tirkkonen-Hersio Asta
Hämäläinen Markku
Riekkinen Irma
Miettinen Heli

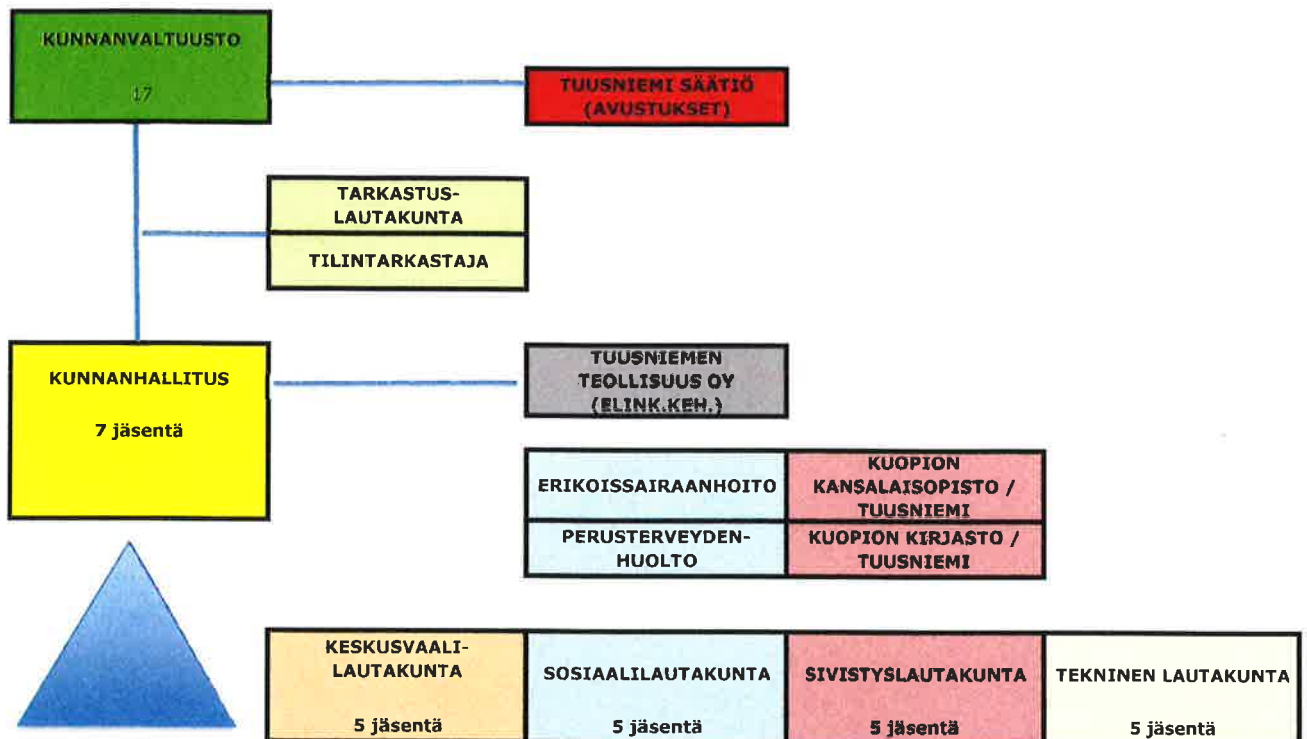
Kunnanjohtaja	Kiviluoma Timo
---------------	----------------

Toimialajohtajat

Keskushallinto	Hartojoki Sirpa	hallintojohtaja
Sosiaalitoimi	Suorsa Eija	sosiaalijohtaja
Sivistystoimi	Karttunen Janne	lukion ja yhtenäiskoulun rehtori
Tekninen toimi	Rissanen Paula	tekninen johtaja

Kunnan palveluksessa olevaa henkilöstöä koskevat tunnusluvut löytyvät henkilöstökertomuksesta.

TUUSNIEMEN KUNNAN ORGANISAATIOKAAVIO 2021

KUNNANJOHTAJA 1htv	KUNNAN JOHTORYHMÄ 5hlö + TT:n toimitusjohtaja 1hlö			
Kunnanhallituksen esittelijä				
Johtoryhmän esimies	KESKUSHALLINTO	SOSIAALITOIMI	SIVISTYSTOIMI	TEKNINEN TOIMI
Ylikunnallinen yhteistyö	HALLINTOJOHTAJA 1htv	SOSIAALIJOHTAJA 1htv	REHTORI 1htv	TEKNINEN JOHTAJA 1htv
Konserniohjaus ja valvonta	Hallituksen ja valtuuston valmistelu ja täytäntöönpanotehtävät k:n kanssa	Vanhuspalvelut	Esi-, perus- ja lukio-opetukset	Tekniset palvelut
Edunvalvonta ja verkostot		Yhdenmennetty sosiaalityö	Varhaiskasvatuspalvelut	Ympäristöpalvelut
Viestintä ja tiedottaminen	Talous- ja palkkahallinto (controller)	Vammais- ja kehitysvamma palvelut	Kansalaisopistopalvelut (Kuopio)	Kunnallistekniikka sis. vesihuolto
Valmiussuunnittelu	Henkilöstöasiat (kaikki toimialat)	Perheneuvola	Kirjastopalvelut (Kuopio)	Kiinteistö- ja siivouspalvelut
	ICT- ja hankinta-asiat	Päihdetyö	Vapaa-aikapalvelut	Kaavoitus (ulkoistettuna)
	Vaali- ja tarkastustoiminta			Asunto- ja tonttiasiat
	Keskuskeittiöpalvelut			

Tytär yhteisöt:	Kuntayhtymät:	Osakkuusyhteisöt:	Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:
Tuusniemen Teollisuus Oy	Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin ky	Tuusniemen Aluelämpö Oy	Ki Oy Tuusniemen Keskipiha
Ki Oy Tuusniemen Turula	Savon koulutuskuntayhtymä	Koillis-Savon Vesi Oy	As Oy Tuusniemen Peltotie
Tuusniemen Virastotalo Oy	Pohjois-Savon liitto	Ki Oy Tuusniemen Meijerinranta	
Tuusniemen Kehittämisseätiö sr	Vaalijalan kuntayhtymä	As Oy Hietaranta	
As Oy Hoikanranta	Itä-Suomen Päihdehuollon ky		

Vuoden 2021 lautakuntien ja toimikuntien jäsenet

Tarkastuslautakunta 31.7.2021 saakka

(kokoontui 5 kertaa, päätöksiä 28 §)

Smolander Hannu	pj
Romppanen Jyrki	vpj
Sutinen Marja	jäsen

1.8.2021 alkaen

(kokoontui 4 kertaa, päätöksiä 36 §)

Kolari Terttu	pj
Hirvonen Auvo	vpj
Hyvärinen Hannu	jäsen

Keskusvaalilautakunta 31.7.2021 saakka

(kokoontui 9 kertaa, päätöksiä 40 §)

Jäntti Eevariitta	pj, 15.3.21 saakka
Tirkkonen-Hersio Asta	pj, 15.3.21 alkaen
Holopainen Katriina	vpj
Auvinen Pentti	jäsen
Silta-aho Jukka	jäsen
Räsänen Tomi	jäsen

1.8.2021 alkaen

(kokoontui 2 kertaa, päätöksiä 12 §)

Tirkkonen-Hersio Asta	pj
Räsänen Tomi	vpj, 22.11.21 saakka
Immonen Juha	vpj, 22.11.21 alkaen
Holopainen Katriina	jäsen
Silta-aho Jukka	jäsen
Mustonen Pekka	jäsen

Sosiaalilautakunta 31.7.2021 saakka

(kokoontui 3 kertaa, päätöksiä 40 §)

Holopainen Tenho	pj
Riekkinen Irma	vpj
Karpansaari Allan	jäsen
Kuronen Antti	jäsen
Reinikainen Hannu	jäsen
Toivanen Irma	jäsen
Vainikka Tiia	jäsen
Räsänen Maija-Leena	khall edustaja

1.8.2021 alkaen

(kokoontui 3 kertaa, päätöksiä 23 §)

Riekkinen Irma	pj
Räsänen Anu	vpj
Kuronen Antti	jäsen
Lisander Aki	jäsen
Toivanen Irma	jäsen
Voutilainen Paula	khall edustaja

Sivistyslautakunta 31.7.2021 saakka

(kokoontui 3 kertaa, päätöksiä 34 §)

Pitkänen Juha	pj
Karinen Päivi	vpj
Parviainen Reetta	jäsen
Rahunen Matti	jäsen
Puodinketo Kari	jäsen
Skogman Sol-Britt	jäsen
Mustonen Pekka	jäsen
Riekkinen Irma	khall edustaja

1.8.2021 alkaen

(kokoontui 2 kertaa, päätöksiä 17 §)

Miettinen Heli	pj
Puodinketo Kari	vpj
Miettinen Maarit	jäsen
Voutilainen Jorma	jäsen
Voutilainen Paula	jäsen
Jäntti Eevariitta	khall edustaja

Tekninen lautakunta 31.7.2021 saakka

(kokoontui 5 kertaa, päätöksiä 50 §)

Miettinen Rauno	pj
Lempinen Tauno	vpj
Hyvärinen Hannu	jäsen
Joukanen-Miettinen Johanna	jäsen
Puurunen Ritva	jäsen
Tirkkonen Toivo	jäsen
Voutilainen Pirjo	jäsen
Toivanen Jarkko	khall edustaja

1.8.2021 alkaen

(kokoontui 4 kertaa, päätöksiä 52 §)

Hämäläinen Markku	pj
Tirkkonen Toivo	vpj
Kinnunen Heli	jäsen
Martikainen Pekka	jäsen
Räsänen Maija	jäsen
Räsänen Heimo	khall edustaja

Liikenneturvallisuustyöryhmä, Tuusniemen ja Kaavin yhteiset kokoukset

(kokoontui 2 kertaa, käsitteli 13 asiaa)

Rissanen Paula	tekniset palvelut
Karttunen Janne	sivistyspalvelut
Suorsa Eija	sosiaalipalvelut
Syrjäläinen Antti	vapaa-aika ja hyvinvointi
Nikula Minna	Liikenneturvallisuustoimija/Ramboll, sihteeri
Komulainen Kyllikki	Pohjois-Savon ELY-keskus
Mikkonen Jari	ELY-keskus, aluevastaava
Taskinen Tuula	Liikenneturvan edustaja
Edustajat	Itä-Suomen poliisista ja Pohjois-Savon pelastuslaitoksesta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä

(kokoontui 5 kertaa, käsitteli 37 asiaa)

Voutilainen Jorma	pj, kunnanhallituksen edustaja 31.7.21 saakka
Räsänen Anu	vpj 31.7.21 saakka, perusterveydenhuolto, pj., järjestöedustaja 1.8.21 alkaen
Mustonen Lea	vpj 1.8.21 alkaen, vanhustyö
Smolander Heikki	kunnanhallituksen edustaja 1.8.2021 alkaen
Karttunen Janne	sivistystoimi
Suorsa Eija	sosiaalitoimi
Rissanen Paula	tekninen toimi
Kiviluoma Timo	kunnanjohtaja
Hartojoki Sirpa	hallintojohtaja
Räsänen Maija-Leena	järjestöedustaja 31.7.21 saakka
Syrjäläinen Antti	sihteeri, vapaa-aikapalvelut

Maaseudun kehittämisen työryhmä

(kokoontui 2 kertaa, käsitteli 17 asiaa)

Rahunen Matti	pj, kunnanhallituksen nimeämä edustaja
Pitkänen Matti	vpj, MTK
Smolander Pirjo	Tuusniemen kylät ry
Valta Tuija	Tuusniemen Teollisuus
Nissinen Eerik	Tuusniemen Yrittäjät
Reinikainen Laura	Sydän-Savon maaseutupalvelu
Syrjäläinen Antti	sihteeri, Tuusniemen kunta

Asumisen ja asuinympäristön kehittämistyöryhmä

(kokoontui 1 kerran, käsitteli 3 varsinaista asiaa)

Voutilainen Jorma	pj
Kiviluoma Timo	
Rissanen Paula	
Seppänen Eeva	
Valta Tuija	sihteeri
Junkkari Anssi	
Korhonen Jouko	
Räsänen Tomi	
Simanainen Esa	
Tirkkonen Toivo	

Rakennustoimikunta (ei kokoontunut v. 2021)

Hersio-Tirkkonen Asta,	pj
Voutilainen Jorma	vpj
Karinen Päivi	
Martikainen Pekka	
Kiviluoma Timo	
Hartojoki Sirpa	
Rissanen Paula,	sihteeri

Osallisuudella uusia palveluratkaisuja ja hyvinvointia Pohjois-Savoon -hankkeen työryhmä

(kokoontui 5 kertaa, käsitteli 37 asiaa)

Kiviluoma Timo	pj, kunnanjohtaja
Hartojoki Sirpa	vpj, hallintojohtaja
Suorsa Eija	sosiaalihoitaja
Karttunen Janne	sivistystoimenjohtaja
Rissanen Paula	tekninen johtaja
Valta Tuija	Tuusniemen Teollisuuden tj, maaseudun kehittämistyöryhmä
Kolari Terttu	
Mustonen Lea	
Hyvärinen Hannu	Tuusniemen kylät ry ja maaseudun kehittämistyöryhmä
Syrjäläinen Antti	vastuuhlö ja sihteeri
Miettinen Hanna	vastuuhlö
Korhonen Seija	Mansikka Leader
Huerta Elina	Mansikka Leader

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Maailmantalouden yleiskuva pysyi melko vakaana huolimatta syksyllä tapahtuneesta covid- 19-pandemian uudelleen kiihtymisestä ja virusmuunnosten aiheuttamasta epävarmuuden kasvusta. Maailmantalous on alkanut toipua vuonna 2021 nopeasti. Onnistunut pandemian hoito voi sysätä maailmantalouden, yritysten investoinnit ja kotitalouksien kulutuksen ennustettua ripeämpään kasvuun. Toisaalta maailmantalouden kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio.

Maailmantalous kasvoi vuonna 2021 noin 6,1 %. Inflaatio on kiihtynyt maailmalla ja se on otettu tarkan luupin alle. Inflaation kiihtymisen syinä ovat muun muassa tarjontaketjujen häiriöt ja energian hinnan nousu. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet eri syistä johtuen, kuten puolijohdeiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepulasta satamissa.

Pitkittynyt koronaviruspandemia varjostaa euroalueen talousnäkyviä. Erityisesti vuoden 2021 viimeisen neljänneksen talouskehitys on aiempaa arvioitua heikompaa. Teollisuuden näkymät Saksassa ovat vaisut pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia. Ranskan talous on elpynyt nopeasti vuonna 2021 pitkälti palvelusektorin ansiosta, mutta talouden kasvu on hidastumassa laaja-alaisesti.

Ison-Britannian talouskasvu hidastui selvästi vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Muiden haasteiden ohella EU-eron takia joidenkin hyödykkeiden tarjonnassa on ollut häiriöitä. Talouden kasvunäkymiä varjostavat inflaation kiihtyminen sekä ulkomaankaupan haasteet. Ruotsi on toipunut vaikeasta koronapandemiasta. teollisuuden näkymät ovat verrattain valoisat, vaikka puolijohdepula vuonna 2021 heikensi vientiä. Palvelualojen näkymät ovat niin ikään myönteiset. kuluttajien luottamuksen heikentyminen loppuvuoden 2021 kuluessa viittaa kuitenkin hidastuvaan kasvuun.

Suomessa BKT:n arvioidaan kasvaneen 3,3 % vuonna 2021. Covid- 19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisäsi talouden epävarmuutta ja hidasti tilapäisesti talouden kasvua vuoden lopulla. Energian hinnan kohoaminen nosti myös inflaatiota yli kolmeen prosenttiin. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti ovat luoneet edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvuille. Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa.

Työllisten määrä lisääntyi vuoden 2021 aikana merkittävästi. Työllisiä oli lokakuussa 65.000 enemmän kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna ja työllisten määrä on lisääntynyt 2,1 % edellisvuoden vastaava ajankohdasta. Koko maan työttömyysaste vuoden 2021 lopussa oli 10,5 %, mikä on 3,1 prosenttiyksikköä vuoden takaista matalampi.

Työllisyystilanne parani myös Pohjois-Savossa. Pohjois-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun 2021 lopussa 11.880 työtöntä työnhakijaa, mikä on määrällisesti lähes 3.500 työnhakijaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli alueella 10,6 % työvoimasta, mikä on 3,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Tuusniemellä työttömien osuus työvoimasta vuoden 2021 lopussa oli 13,8 %. Vuotta aikaisemmin työttömien osuus oli 14,7 % työvoimasta. Määrällisesti vuoden 2021 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 128, kun heitä vuotta aikaisemmin oli 141. Tuusniemen työttömyysaste oli vuoden vaihteessa maakunnan korkein. Vaikka kunnan työttömyysaste kokonaisuutena hieman laski, pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 50 henkilöstä 67 henkilöön.

Avoimia työpaikkoja Tuusniemellä oli vuoden 2021 lopussa 28, mikä on 19 paikkaa enemmän kuin vuotta aiemmin.

KUNNALLISTALOUS KERTOMUSVUONNA

Vuoden 2021 tilinpäätösten ennakkotietojen valossa kuntatalous selvisi covid -19-pandemiasta hyvin, vaikka talouden tunnusluvut hieman heikkenivät. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,5 miljardia euroa ylijäämäinen eli lähes edellisvuoden tasoa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni 6,5 %, kattaen kuitenkin edelleen selvästi poistotason ja nettoinvestoinnit. Poistotasossa ei tapahtunut edellisvuoteen koko maan tasolla suurta muutosta.

Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, kun se oli parantunut kaikissa kuntakokoryhmissä edellisvuonna. kaikissa ryhmissä vuosikate ylitti vielä poistotason. Alin vuosikate oli 10.001 – 20.000 asukkaan ryhmässä. Tässäkin ryhmässä vuosikate oli noin 498 euroa/asukas ja vuosikate kattoi poistoista noin 130 %.

Kuntien valtionosuudet vähenivät 8,0 % johtuen pääasiassa siitä, että valtion vuonna 2020 myöntämät noin 1,5 mrd. euron koronatuot jäivät pois. Kuntien verotulot kasvoivat lähes 7,0 %. Verohallinnon tilitystietojen perusteella kunnallisveron tuotto kasvoi 2,4 %, yhteisövero peräti 45,5 % ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi, ollen 12,9 %. Kuntien yhteisöverotuottojen kasvun keskeinen selittävä tekijä on määräraikainen 10 prosenttiyksion korotus yhteisöveron jako-osuuteen. Kuntien kiinteistöverotulot kasvoivat, sillä noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 13 vuonna 2021, kun edellisvuonna niitä oli vain kaksi. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli noin -10,3 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli -1,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 negatiivisen vuosikatteen kunnista 10 oli alle 4.000 asukkaan kuntia.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2021 ja lainakannan kasvu hieman rauhoittui aikaisempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli 0,11 mrd. euroa eli alle yksi prosentti. Lainakanta nousi noin 19,11 mrd. euroon eli 3.479 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 140 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuonna 2020.

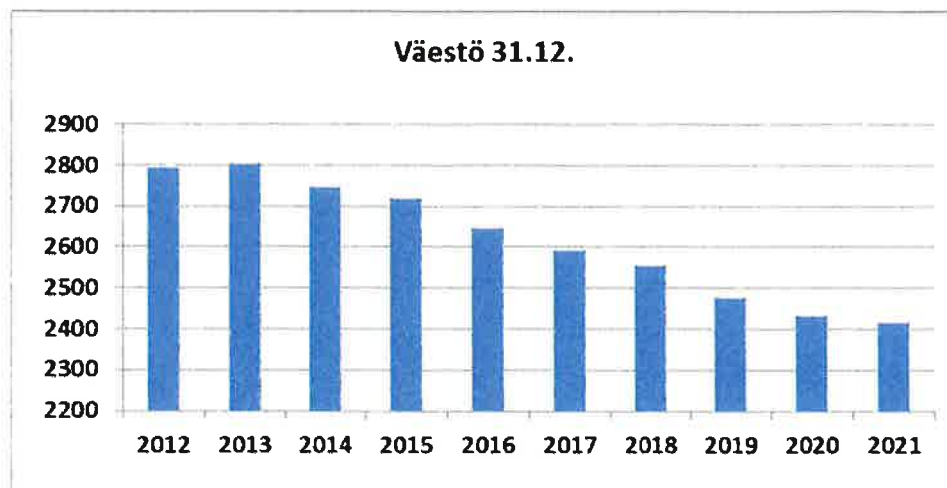
Hyvästä kuntien talousvuodesta huolimatta ikääntyvä väestö ja muuttoliike edellyttävät kunnilta tulevaisuudessa mittavia sopeutustoimia. Väestörakenteen muutokset näkyvät vuosi vuodelta enemmän kuntien talousluvuissa.

Kuntayhtymien tulorahoituksen riittävyys oli varsin hyvä vuosikatteen vahvistuessa noin 200 miljoonalla eurolla edellisvuodesta. Vuosikate oli noin 820 miljoonaa euroa positiivinen, kun edellisvuonna se oli noin 620 miljoonaa euroa. Vahvistunut vuosikate riitti myös kattamaan poistot toisin kuin kahtena edellisenä vuotena. Tämän johdosta myös tilikauden tulos kääntyi noin 150 miljoonaa euroa positiiviseksi, kun edellisvuonna se oli noin 55 miljoonaa euroa negatiivinen. negatiivisen vuosikatteen kuntayhtymiä oli kuitenkin kaksi kertaa enemmän kuin edellisvuonna määrän ollessa nyt 28 ja vuonna 2020 määrä oli 14.

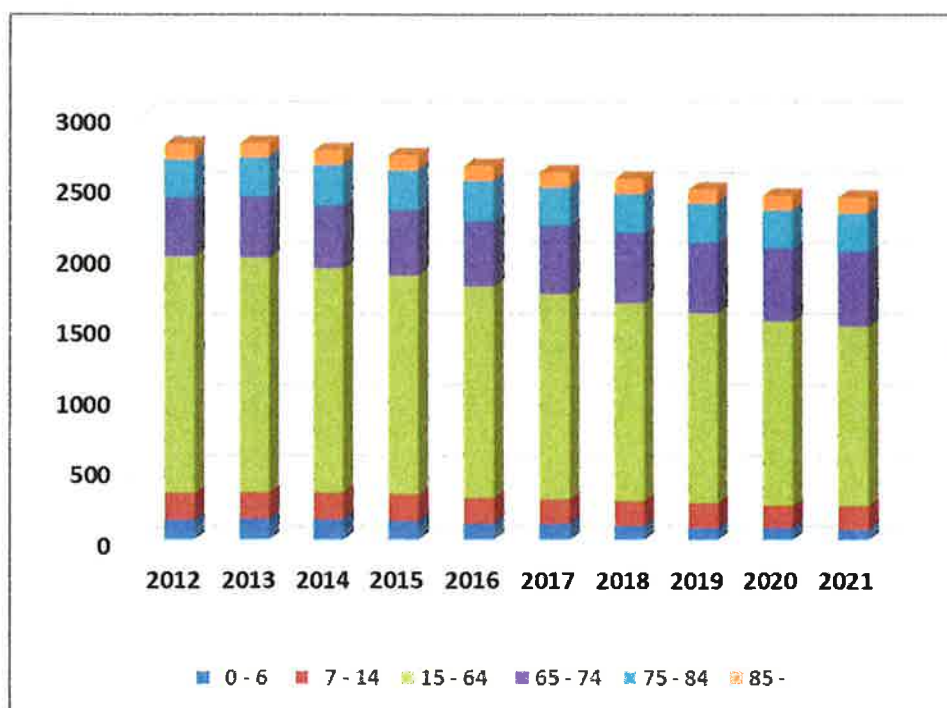
Vuosikatteen vahvistumista selittää toimintatuottojen kasvun lähes kolminkertaistuminen edellisvuodesta ja tuotot kasvoivat peräti 1,21 mrd. euroa (7,1 %) kun edellisvuonna kasvua oli 0,43 mrd. euroa (2,6 %). Suurin osa kasvusta selittyy myyntituotoilla, jotka kasvoivat peräti 0,91 mrd. euroa. Kuntayhtymätyypeittäin tarkasteltuna vuosikate vahvistui erityisesti sairaanhoitopiireillä, mikä selittyy toimintatuottojen vahvalla kasvulla. Vaikka myös toimintakulut kasvoivat merkittävästi, hieman yli 6 %, tuottojen kasvu oli sitäkin suurempaa (6,9 %). Tämä tarkoitti myös sitä, että sairaanhoitopiirien tilikauden tulos kääntyi selvästi positiiviseksi sen ollessa noin 155 miljoonaa euroa.

Väestö 2012 – 2021 / 31.12.

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Asukkaita	2795	2803	2749	2718	2647	2595	2555	2476	2434	2419

Väestön ikärakenteen muutokset

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0 - 6	145	153	148	137	120	119	104	89	89	78
7 - 14	185	182	185	185	177	167	170	172	155	163
15 - 64	1672	1659	1584	1545	1494	1453	1398	1341	1300	1268
65 - 74	417	432	445	463	462	484	501	502	519	530
75 - 84	272	281	291	285	287	271	274	277	270	273
85 -	104	95	97	104	103	103	104	96	101	107
Yht.	2795	2802	2750	2719	2643	2597	2551	2477	2434	2419

TALouden JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2021 tilikauden alijäämä 206.660 euroa on alkuperäistä ja muutettua talousarviota 1.730.243 euroa parempi. Toimintamenot jäivät keskushallinnolla, sivistystoimella ja terveystoimella talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Sosiaalitoimi, tekninen toimi ja vesihuolto ylittivät talousarvion.

Suurin yksittäinen selittävä tekijä arvioitua parempaan tulokseen on 401.421 euroa arvioitua suuremmat verotulot ja 630.100 euroa suuremmat myyntituotot.

Keskushallinnon toimintamenot jäivät noin 75.359 euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Toimintatulot olivat 43.343 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat, joten toimintakate toteutui noin 118.702 euroa talousarviossa arvioitua pienempänä eli parempana.

Talousarviossa terveystoimen menoiksi oli arvioitu 7,8 miljoonaa euroa (perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoidon yhteensä), mutta lisätalousarvion turvin tilinpäätöksessä menot alittuivat 173.619 euroa eli olivat 8,7 miljoonaa euroa. Terveystoimen tulot olivat 304.775 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Sosiaalitoimen menot ylittivät puolestaan noin 227.884 eurolla. Sosiaalitoimen tulot olivat noin 110.342 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat, joten toimintakate oli 117.543 euroa arvioitua heikompi.

Sivistystoimen toimintamenot alittivat talousarvion noin 148.939 eurolla. Sivistystoimen tulot olivat noin 270.098 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat. Sivistystoimen toimintakate oli 419.037 euroa talousarviossa arvioitua parempi.

Teknisen lautakunnan menot ylittivät talousarvion noin 4.782 eurolla. Teknisen lautakunnan tulot olivat noin 284.948 euroa arvioitua suuremmat. Teknisen lautakunnan toimintakate oli 280.166 euroa talousarviossa arvioitua parempi.

Kokonaisuutenaan kunnan toimintakulut olivat 156.619 euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Tulot olivat 1.036.376 euroa arvioitua suuremmat. Toimintakate toteutui 1.192.994 euroa talousarviossa arvioitua parempana. Palveluiden ostot alittuivat 91.600 euroa. Palkat ja muut henkilöstökulut jäivät 33.924 euroa arvioitua pienemmiksi. Avustukset alittuivat 28.714 euroa. Verotuloja kertyi 401.421 euroa enemmän ja valtionosuuksia 121.479 euroa enemmän.

Palvelutuotannon osalta ei oleellisia muutoksia tapahtunut, vaan eri toimialojen palvelutuotanto säilyi entisellä tasolla.

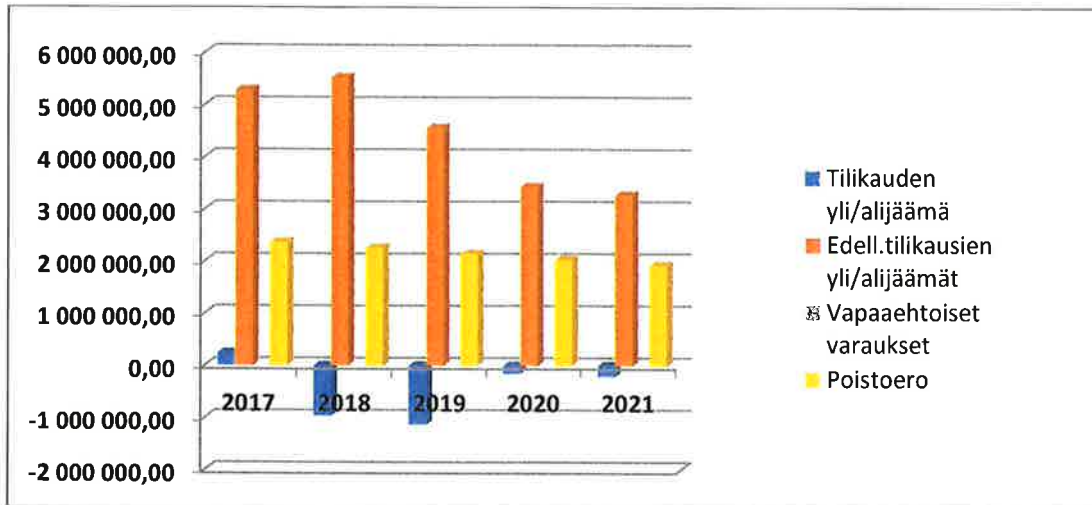
Maksuvalmius on ollut suhteellisen hyvä ja vakaa. Kassavarat olivat 31.12.2021 1.232.728,99 euroa (31.12.2020 1.234.090,10 euroa). Uutta lainaa nostettiin joulukuussa 0,5 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista lainaa nostettiin vuoden 2021 aikana 2 erää, yht. 1,0 miljoonaa euroa, jotka molemmat maksettiin vuoden loppuun mennessä. Kassan riittävyys 18 pv (v. 2020 18 pv). Kauden keskimääräinen kassavaranto on ollut noin 0,97 milj. euroa. Kulut ovat olleet keskimäärin n. 2,01 milj. euroa/kk ja tuotot n. 1,98 milj. euroa/kk.

Vuosikate 730.822 euroa ei riitä kattamaan suunnitelmanmukaisia poistoja. Vuoden 2021 poistot ovat 1.048.598 euroa. Tilikauden tulos ennen poistoeron muutoksia on 317.766 euroa alijäämäinen. Poistoeron muutuskirjauksen, 111.116 euroa, jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 206.660 euroa.

Vuoden lopussa taseessa edellisten tilikausien ylijäämää oli 3.374.773 euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä lyhytaikaisiin ostovelkoihin kirjattu kiistanalainen 101.352 euron lasku on oikaistu ja kirjattu edellisten tilikausien yli/alijäämiin. Taseen ylijäämä vuoden 2021 alijäämän jälkeen on yhteensä 3.168.113 euroa ja poistoeron muutos 1.921.303 euroa.

Tilikauden ylijäämä, edellisten tilikausien ylijäämät, vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot vuosilta 2017 – 2021

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Tilikauden yli/alijäämä	241 347,72	-967 626,50	-1 131 502,49	-156 241,06	-206 659,84
Edell. tilikausien yli/alijäämät	5 287 443,35	5 528 791,07	4 561 164,57	3 429 662,08	3 374 773,04
Vapaaehtoiset varaukset					
Poistoero	2 365 766,46	2 254 650,54	2 143 534,62	2 032 418,70	1 921 302,78
Yhteensä	7 894 557,53	6 815 815,11	5 573 196,70	5 305 839,72	5 089 415,98

Kunnanvaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksia neljä kertaa 15.3.2021 § 6, 24.5.2021 § 24, 16.8.2021 § 64 ja 29.11.2021 § 84-85. Tehdyt muutokset lisäsivät toimintakuluja. Muutosten jälkeen toimintakulut olivat 25.341.605 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvio oli 1.936.903 euroa alijäämäinen.

Tuloslaskelman mukaan toimintakulut ovat 25.184.986 euroa, toteutuma 99,4 %. Vuoteen 2020 verrattuna vuoden 2021 toimintakulut olivat 734.558 euroa eli 3,0 % suuremmat. Toimintatuotot toteutuivat 119,3 % ollen 6.393.065 euroa. Vuoden 2020 toimintatuottoihin verrattuna vuoden 2021 toimintatuotot olivat 598.051 euroa suuremmat.

Toimintakate, eli verotuotoilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla katettava määrä suureni edellisestä vuodesta 136.507 euroa/ 0,7 %. Toimintakate 18.791.922 euroa toteutui 94,0 %.

Verotulot toteutuivat 104,61 % ollen 9.101.261 euroa. Verotuottojen kertymä kasvoi vuoden 2020 toteutumasta 9,1 % / 755.987 euroa. Kunnallisverotuottoja tuli talousarvioon verrattuna 200.641 euroa enemmän. Myös yhteisöverotuottoja tilitettiin 196.047 euroa ja kiinteistöverotuottoja 4.733 euroa enemmän.

	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Kunnallisvero	6 715 560		6 715 560	6 916 201	-200 641
Yhteisövero	1 045 620		1 045 620	1 241 667	-196 047
Kiinteistövero	938 660		938 660	943 393	-4 733
YHTEENSÄ	8 699 840		8 699 840	9 101 261	-401 421

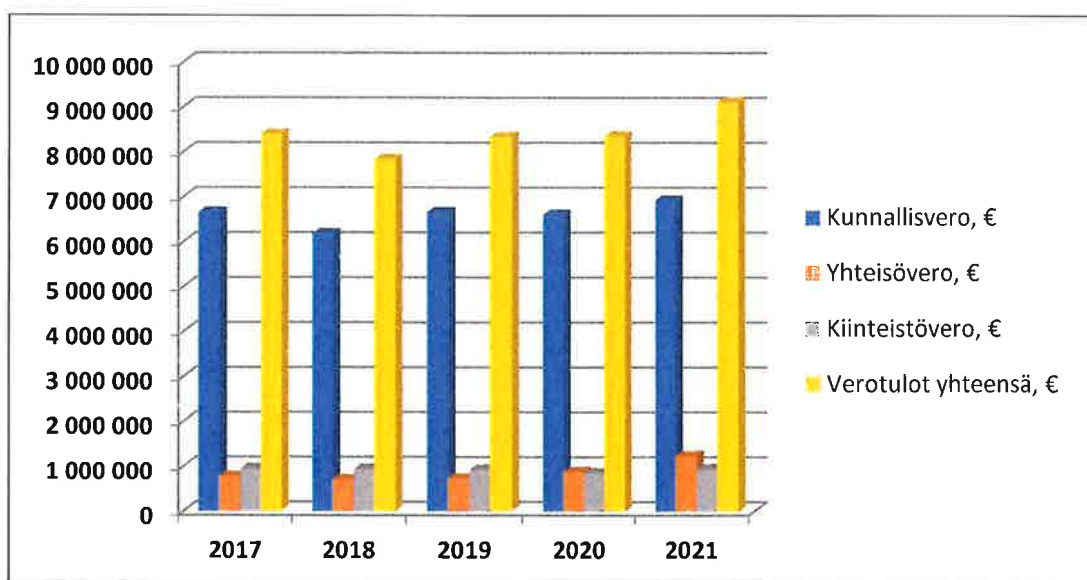
Veroprosentit 2017 – 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Tulovero %	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
Kiinteistövero %					
Vakituinen asunto	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut rakennukset	1,25	*1,25	1,25	*1,25	1,25
Yleinen kiinteistövero %	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero			0,00	0,00	0,00

* korjattu virheellinen tieto v. 2018 ja 2020

VEROTULOJEN MUUTOS VUOSINA 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos-% 2020/2021
Kunnallisvero, €	6 658 745	6 182 300	6 658 481	6 606 405	6 916 201	4,69
Yhteisövero, €	777 703	711 898	739 453	882 543	1 241 667	40,69
Kiinteistövero, €	955 766	938 823	934 502	856 326	943 393	10,17
Verotulot yhteensä, €	8 392 214	7 833 021	8 332 436	8 345 274	9 101 261	9,06
Muutos -%	-3,47	-6,66	6,38	0,15	9,06	

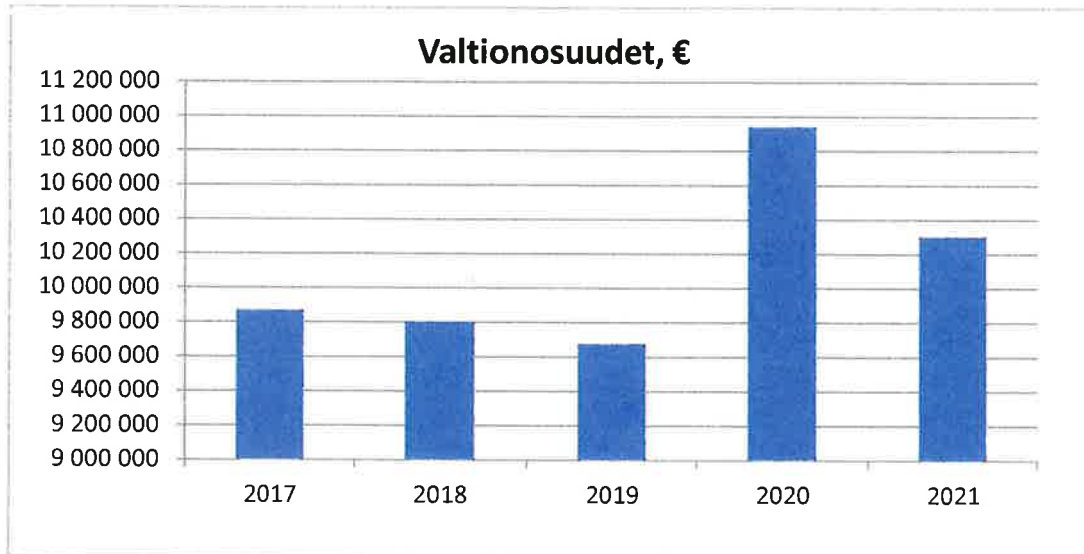
Valtionosuuksien toteutuma oli 101,2 % / 10.304.049 euroa, johon sisältyy verotulomenetysten kompensatiota 1.568.088 euroa. Valtionosuuksien muutos vuodesta 2020 on 638.468 euroa / -5,8 %. Valtionosuuksiin sisältyi v. 2020 harkinnanvaraista valtionosuutta 340.000 euroa ja verotulomenetysten kompensatiota 1.546.213 euroa. Myös vuonna 2021 haettiin harkinnanvaraista valtionosuutta, mutta sitä ei saatu.

	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Lopullinen ta- lousarvio 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Valtionosuudet	10 182 570		10 182 570	10 304 049	-121 479

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6.081.345
Verotuloihin perustuva valtionosuus	2.577.792
Verotulomenetysten kompensatio	1.568.088
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	76.824
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0
Yhteensä	10.304.049

VALTIONOSUUKSIEN MUUTOS VUOSINA 2017 – 2021

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Valtionosuudet, €	9 870 262	9 803 682	9 676 562	10 942 517	10 304 049
Muutos -%	-1,89	-0,67	-1,3	13,1	-5,8
Valtionosuuksiin sisältyy					
verotulojen tasaus/milj.€	2,52	2,56	2,62	2,57	2,58

Korkotuottoja kertyi 774 euroa (v. 2020 100 e). Korkotuotot ovat maksuliikennetilien koroista. Markkinaehtoisia talletuksia ei vuonna 2021 ollut lainkaan. Korkokuluja muodostui vuosina 2011 – 2021 nostetuista 8,5 milj. lainoista yhteensä 26.176 euroa.

Rahoitustuottoja kertyi 158.725 euroa. Rahoitustuotot muodostuvat mm. PKS:n maksamasta osingoista ja PKS:n EnergiaHolding Oy:n maksamasta osingosta 108.732 euroa, Metsäliiton maksama osingosta 2.100 euroa, Istekki Oy:n osingosta 1.067 euroa, Kuntarahoitus 4.293 euroa ja kuntayhtymien peruspääomien koroista 855 euroa, viivästyskoroista 2.088 euroa ja vesihuollon jäännöspääoman sisäisestä korvauksesta 15 479 euroa. Rahoituskuluihin 15.890 euroa sisältyy muun muassa vesihuollon jäännöspääoman kulut 15 479 euroa.

Kokonaisinvestoinnit vuonna 2021 olivat 480.188 euroa (v. 2020 996.572 euroa), nettoinvestoinnit 400.037 euroa (v. 2020 748.559 euroa). Suurimmat investointihankkeet: palvelukeskuksen, sairaalan ja terveyskeskuksen IV-nuohous 20.723 e, teknisen toimen kone- ja kalustohankinnat 34.974 e, Leiritie 162.229 e, kaapelin siirto D-asema Teboil 24.726 e, sekä Turulan koulukeskuksen pihan kehittäminen 51.118 e, johon rahoitus tuli Edla Miettisen perintövaroista. Sattamahankkeen/saunatilojen kustannukset siirrettiin käyttötalouteen; myös vuoden 2020 toteutuneet kustannukset oikaistiin keskeneräisistä investoinneista käyttötalouteen.

Investoinnit on rahoitettu kokonaan kassavaroilla. Investointitulot sisältävät maa-alueiden myyntiä 22.829 euroa ja 6.205 euroa Itä-Suomen Päihdehuollon ky:n purkautumisesta, peruspääoman palautus. Yhteensä investointien tulot olivat 80.151 euroa.

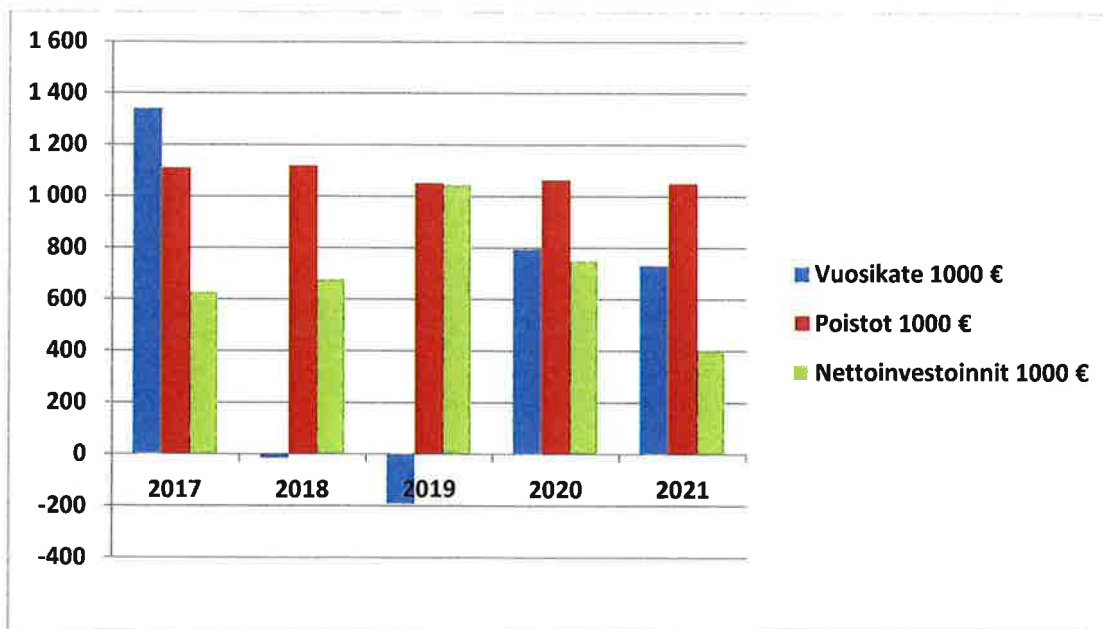
Vuosikatteenä oli arvioitu valtuuston hyväksymien muutosten jälkeen -976.985 euroa; toteutunut vuosikate on 730.822 euroa. Näin ollen vuosikate toteutui 1.707.807 euroa yli arvion. Toimintatuotot toteutuivat yli ja toimintakulut alle arvion. Sekä verotulot että valtionosuudet toteutuivat yli arvion.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin yhteensä 1.048.598 euroa / toteutuma 97,9 % (v. 2020 1.062.097 euroa). Vuosikate, 730.822 euroa, ei riitä kattamaan poistoja.

VIOSIKATE, POISTOT JA NETTOINVESTOINNIT VIOSILTA 2017 – 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosikate 1000 €	1 339	-16	-192	794	731
Poistot 1000 €	1 109	1 118	1 050	1 062	1 049
Nettoinvestoinnit 1000 €	626	675	1 044	*749	400

*) korjattu (vrt teksti yllä v. 2020)

Tulos- ja rahoituslaskelmien tarkemmat käsittelyt liitetietoineen ovat erillisinä osioina. Vuoden 2021 toteutumatiedoissa sairaus- ja tapaturmakorvaukset on käsitelty kokonaan henkilöstöku- lujen vähennyksenä eli ko. tuotot eivät sisälly missään laskelmissa toimintatuottoihin.

Kunnille palautetaan vähennykseen ja palautukseen oikeuttavat arvonlisäverot. Osa kunnan toi- minnasta on rajoituksen alaista toimintaa, josta ei saada vähennystä eikä palautusta arvonli- säveron osalta. Verollisen toiminnan myynnistä maksetaan arvonlisäverokantojen mukaiset ve- rot.

Henkilöstö

Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.2021 oli 123. Vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi 1 henkilöllä verrattuna vuoteen 2020. Sijaisia ja määräaikaista oli yhteensä 41 (v. 2020 46) henkilöä. Sairauspäiviä henkilöstölle kertyi yhteensä 3 532 (v. 2020 3 630) kalenteripäivää eli 98 kalenteripäivää vähemmän kuin vuonna 2020.

Vuoden 2021 aikana eläkepäättöksen sai yhteensä 8 vakinaista henkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 4 henkilöä, työkyvyttömyyseläkkeelle 1 henkilö, määräaikaistalle työkyvyttömyyseläkkeelle 2 henkilöä ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle 1 henkilö. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden viroista/toimista kolme täytettiin sisäisellä siirrolla. Määräaikaista työntekijöitä vakinaistettiin yhteensä 8 henkilöä.

Palkkalaskennan vuosi-ilmoituksen mukainen palkkakulujen kokonaissumma vuonna 2021 on 5 727 500 euroa (v. 2020 5 627 229 euroa). Muutos vuoden 2020 palkkasummaan on +100 271 euroa / 1,78 %. Summa sisältää tuloslaskelmaan sisältyvistä palkoista poiketen myös investointeihin kirjatut palkat.

Henkilöstöä koskevat yksityiskohtaiset tilastolliset tilinpäätöstiedot on käsitelty luvussa 6. Henkilöstökertomus.

Seuraavalla sivulla toimialakohtainen erittely vakinaisesta henkilöstöstä virka- ja toiminimikkeittäin.

KUNNAN VAKINAINEN HENKILÖSTÖ TOIMIALOITTAIN VUONNA 2021

Kunnan vakinainen henkilöstö 31.12.2021 on 123 henkilöä (kokoaikaiset 101 osa-aikaiset 22). Lisätietoa ja erittelyjä henkilöstöstä tilinpäätöksen osassa 6. Henkilöstökertomus.

KESKUSHALLINTO, yhteensä 13 (1 osa-aikaista)

Kunnanjohtaja (1)
Hallintojohtaja (1)
Arkistosihteeri (1)
Toimistosihteeri (2)

Ravitsemispäällikkö (1)
Ravitsemustyöntekijä (2)
Ruokapalvelutyöntekijä (5)

SOSIAALITOIMI, yhteensä 57 (10 osa-aikaista)

Sosiaalijohtaja (1)
Sosiaalityöntekijä (2)
Sosiaaliohjaaja (1)
Työtoiminnan johtava ohjaaja (1)
Päivätoiminnan ohjaaja (2)
Toimistosihteeri (1)
Palveluohjaaja, kehitysvammaisten palvelut (1)
Vanhustyön johtaja (1)

Vastaava sairaanhoitaja (2)
Sairaanhoitaja (2)
Lähihoitaja (32)
Kodinhoitaja (2)
Laitoshuoltaja (6)
Hoitaja (1)
Kotiavustaja (1)
Palveluohjaaja, kotipalvelu (1)

SIVISTYSTOIMI, yhteensä 39 (8 osa-aikaista)

Lukion/yhtenäiskoulun rehtori (1)
Apulaisrehtori (1)
Aineenopettaja lukio (1)
Erityisopettaja (2)
Luokanopettaja (5)
Lehtori (1)
Esiopettaja (1)
Perhepäivähoidon ohjaaja (1)
Perhepäivä- ja ryhmäperhepäivähoitaja (4)
Lähihoitaja, ryhmäperhepäivähoito (4)
Lastenhoitaja (1)

Erityisluokanopettaja (1)
Tuntiopettaja (7)
Koulusihteeri (1)
Vapaa-aikasihteeri (1)
Toimistosihteeri (1)
Koulunkäynninohjaaja (4)
Nuoriso-ohjaaja (1)
Oppilaanohjauksen lehtori (1)

TEKNINEN TOIMI, yhteensä 14 (2 osa-aikaista)

Tekninen johtaja (1)
Toimistosihteeri (2)
Laitosmies (1)
Kiinteistönhoitaja (3)
Kiinteistötyöntekijä (2)
Kunnallistekniikan työntekijä (1)
Siistijä (3)
Siistijä-siivoustyönohjaaja (1)

Sisäisen valvonnan järjestäminen ja ulkoinen valvonta

Kuntalain 39 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen koskee kaikkia Tuusniemen kunnan ja sen konserniin kuuluvia toimielimiä ja operatiivista johtoa, sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden myötä. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta tukee strategian toteutusta ja varmistaa, että kuntakonsernissa noudatetaan lakeja ja määräyksiä sekä toiminnan eettisyyttä. Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan kuntakonsernin toimintayksikköjen ohjaus- ja toimintaprosesseihin sisältyviä menettelyjä, organisaatoratkaisuja ja toimintatapoja, joiden avulla konsernin toimielimet ja tilivelvolliset sekä tytäryhteisöjen hallitukset saavat kohtuullisen varmuuden

- lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta
- resurssien ja omaisuuden turvaamisesta
- toiminnan tuloksellisuudesta ja tehokkuudesta sekä
- toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuudesta ja tietojen luotettavuudesta.

Hyvä hallintotapa ja muut annetut ohjeet sekä kunnan hallintosääntö määrittelevät ne menettelytavat, jotka tulee ottaa huomioon, kun huolehditaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Sisäinen valvonta tarkoittaa tehtävien, valtuuksien ja vastuiden jakamista, päätöksiä valvontaja raportointitavoista, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamista ja omaisuuden turvaamista. Se sisältää mm. julkisuusperiaatteen, muutoksenhakuoikeuden ja yksityisyyden suojan. Valvonta ulottuu koko organisaatioon.

Hyvin toimiva sisäinen valvonta vähentää tahallisia ja tahattomia toimintavirheitä, epäjohtonmukaista toimintaa, taloudellisia menetyksiä ja puutteita asiain hoidossa. Hyvin toimiva sisäinen valvonta ehkäisee väärinkäytöksiä ja on paras menetelmä väärinkäytösten paljastamisessa. Sisäisen valvonnan tavoitteena on auttaa kunnan johtoa havaitsemaan toimintaan liittyvät riskit ja varmistaa, että ne pysyvät hyväksyttävällä tasolla.

Tuusniemen kunnan riskienhallinnan taustalla ovat strategia ja siitä johdetut valtuustokauden sekä vuositason toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Mikä tahansa tekijä, joka vaarantaa tavoitteiden saavuttamisen, on riski. Näin riskienhallintaa on kaikki se toiminta, jonka avulla pyritään varmistamaan tavoitteiden saavuttaminen.

Riskienhallinnan toimenpitein varmistetaan mm., että organisaation johdolla on käytettävissään tarpeellinen ja ajantasainen tieto merkittävistä riskeistä ja riittävät menetelmät mahdollisten vahinkojen hoitamiseksi. Riskienhallinnan tarkoituksena on havaita, analysoida ja pyrkiä kokonaisvaltaisesti hallitsemaan toimintaan liittyviä riskejä sekä hyödyntämään mahdollisuuksia toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion laadintaprosessin yhteydessä, jolloin kuvataan merkittävimmät riskit sekä tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä, jolloin arvioidaan riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Tuusniemen kuntakonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä.

Talousarvion laadinnan, sekä päätöksenteon yhteydessä toimialat analysoivat toimintaympäristön muutoksia, tunnistavat tavoitteita uhkaavat riskit, arvioivat riskien vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteuttavat tarvittavat toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana ja sen tuloksellisuudesta raportoidaan kunnanhallituksen antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Kunnan riskienhallintaa kehitetään siten, että pystytään vastaamaan entistä paremmin muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Talousarviovuoden 2020 aikana raportointia ei ole tehty, vaan raportointi on tehty jälkikäteen koko tilikaudelta. Vuonna 2021 raportointia tehtiin myös osavuosi-katsauksen yhteydessä.

Hyvin toimiva johtamis- ja hallintojärjestelmä yhdessä asianmukaisen sisäisen valvonnan ja riittävän riskienhallinnan kanssa takaavat kohtuullisen varmuuden tehokkaasta, tuloksellisesta ja päätettyjen tavoitteiden mukaisesta toiminnasta.

Valtuusto päättää kunnan ja sen konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista niin, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto on hyväksynyt Tuusniemen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 1.4.2021 alkaen kokouksessaan 24.3.2021 § 11.

Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muu johto vastaavat siitä, että kunnalla on hyvän johtamis- ja hallintotavan mukainen johtamisjärjestelmä ja että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja eri toimijoiden toimivalta, velvoitteet ja vastuut on hyväksytty. Kukin lautakunta vastaa oman toimialansa osalta riittävien ja toimivien menettelytapojen hyväksymisestä ja niiden toimeenpanon valvonnasta. Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimialoillaan.

Konsernin tytäryhteisöissä kunkin yhteisön hallitus ja operatiivinen johto vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön ja konserniohjeistuksen mukaisesti. Konserniohje on hyväksytty valtuustossa 11.5.2020 / § 12.

Riskienhallinnan toteuttamisesta vastaa omalta osaltaan kunkin yhtiön hallitus ja johtaja.

Sisäinen tarkastus auttaa organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla tukea organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosesseihin sekä riskienhallinnan kehittämiseen. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa.

Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi

- kunnan johtamis- ja hallintojärjestelmää
- toimintojen lainmukaisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta sekä
- johtamisessa ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuutta ja
- antaa suosituksia em. asioiden parantamiseksi.

Kuntalain 115 §:ssä säädetään, että kunnan tilinpäätökseen kuuluvan toimintakertomuksen tulee sisältää tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallitus hyväksyy kunnan toimintakertomukseen tulevan sisäisen valvonnan tiedot sekä arvion merkittävimmistä riskeistä. Lautakunnat hyväksyvät omilta toimialoiltaan vastaavasti tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeiset johtopäätökset.

Selonteko ja riskiarvio pohjautuvat dokumentoituun itsearviointiin ja se tulee käsitellä lautakunnissa. Siltä osin, kun kyseessä on suoraan kunnanhallituksen alainen toiminta, dokumentoidun itsearvioinnin käsittelee kunnanhallitus.

Kunnanhallitus päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkemmasta ohjeistuksesta. Nämä ohjeet ovat olleet vuonna 2021 valmistelussa ja kunnanhallitus on hyväksynyt ne vuoden 2022 puolella.

Tilintarkastajan on kuntalain mukaan tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Kuntalain 125 §:n

mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen henkilön toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi ja että häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja että häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisuusaseman puuttuminen ei vapauta esimiestä alaistensa toiminnan valvontavastuusta.

Kuntalain tarkoittamia tilivelvollisia ovat Tuusniemen kunnassa hallituksen jäsenet, lautakuntien ja toimielimien jäsenet sekä johtoryhmän jäsenet.

Tilivelvollisilla on erityinen vastuu ja velvoite toimia hyvän johtamis- ja hallintotavan ja eettisten lähtökohtien mukaisesti sekä puuttua toiminnassa ilmeneviin poikkeamiin.

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä kuntalain mukaisesti. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot

- miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Kunnan tehtävien ja toimivallan jakoa säätelevät kuntalaki ja muu kuntia koskeva lainsäädäntö sekä kunnanvaltuuston hyväksymä hallintosääntö. Hallintosäännössä on määritelty kunnan viranomaisten toimivallanrajaukset sekä päätösvallan rajat. Kunnanvaltuusto päivitti hallintosääntöä 15.3.2021 (§ 7, § 8 ja § 9. Muutokset koskivat lautakuntien kokoonpanoa, teknisen johtajan sijaistamista ja sosiaalitoimen organisointia. Taloudenhoidosta on annettu tarkempia määräyksiä kunnanhallituksen hyväksymissä talousohjeissa. Tietoturvan osalta kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan tietoturva- ja tietosuojapolitiikan, tietoturvan periaatteet ja sähköpostin käytön säännöt 10.6.2019 § 87.

Valvonta jakaantuu ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumatonta ja sitä toteuttavat valtuuston valitsema tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Ulkoista valvontaa toteuttavat myös kuntalaiset (muutoksenhaku, julkisuusperiaate), aluehallinnon viranomaiset ja muut viranomaiset. Operatiiviseen johtamiseen kuuluva sisäinen valvonta ja sen järjestäminen on kunnan toimivan johdon ja tilivelvollisten tehtävänä ja vastuulla.

Kuntalain 14 luvussa on säädetty tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tehtävistä. Tilintarkastajan tulee muun muassa tarkastaa, että kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti ja antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitiilin päätös oikeat ja riittävät tiedät kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tilintarkastajan tulee myös tarkastaa, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilikauden 2021 aikana ei säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen osalta sisäisen valvonnan kannalta ole havaittu puutteita. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa, varojen käytön valvonnassa sekä tuloksellisuuden arvioinnin pätevytydessä ja luotettavuudessa on noudatettu tulosvastuuta, eikä toimivaltaa ole ylitetty. Akuuttitilanteessa tehdyn viranhaltijapäätösten osalta tapahtuneet ylitykset on viety jälkikäteen toimielimen vahvistettavaksi.

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa ja hoidon valvonnassa ei tilikauden 2021 aikana ole tapahtunut menetyksiä, arvonalennuksia, eikä korvaus- tai muita merkittäviä oikeudellisia vas-

tuita ole toteutunut. Sopimustoiminnan osalta kunnan sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta on ajantasaista ja kattavasti vastuutettu. Tuusniemen kunta on Sanasia Oy:n osakas ja hoitaa kilpailutukset pääsääntöisesti sen kautta.

Tuusniemen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on päivitetty 1.4.2021 (Kvalt 15.3.2021 § 11). Aiempi ohjeistus on hyväksytty valtuustossa 16.12.2013 § 74 otsikolla: "Uudet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet."

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittämiseen vaikuttavat seikat

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomuksessa tulee arvioida kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyvät merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittämiseen vaikuttavat seikat. Kunnan toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit.

Kunnan toiminnassa kaikkia toimialoja koskevia riskejä ja niiden hallintakeinoja ovat seuraavat riskit:

Riskit lajeittain:

Henkilöstöriskit:

- ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus
- erikoisosaamista vaativat tehtävät, avainhenkilöt
- tapaturmat ja sairastumiset
- henkilöstön eläköityminen
- ammattiosaamisen vanheneminen
- väsyminen ja uupuminen
- työilmapiiri, henkilö- ja työsuhteriidat
- tahattomat inhimilliset virheet
- henkilöstön liian tiheä vaihtuvuus

Hallintakeinot:

aktiivinen ja laadukas rekrytointi
varahenkilöjärjestelmä, työnkierto, ostopalvelusopimukset
TYKY-toiminta, aktiivisen aikaisen puuttumisen malli, savuton työyhteisö, työterveyshuolto, työsuojelu, turvavarusteiden käyttö
mentorointi, varahenkilöjärjestelmä, työnkierto
työnantajan järjestämä koulutus, omaehtoinen koulutus ja sen tukeminen
aktiivinen osallistuminen TYKY-toimintaan, työhyvinvoinnista huolehtiminen, aktiivinen aikainen puuttuminen ongelmatilanteisiin, työnjohdolliset toimet
ongelmatilanteiden selvittäminen, selkeä työ- ja vastuujako, kehityskeskustelut, avoin tiedotus, toimisto- ja osastopalaverit, esimies- ja alaiskoulutus
vastuuvakuutus
henkilöstön sitouttaminen, osaamisen kohdentaminen, oikeudenmukainen palkkapolitiikka, hyvä työilmapiiri

Toiminnan riskit ja omaisuusriskit:

- tietotekniikan ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus
 - tietoturvallisuus
 - toimitilat/kiinteistöt/irtaimistot; tulipalot, vesivahingot, ilkivalta, tahaton virhe
 - tietosuoja ja salassa pidettävät asiakirjat
 - toimintojen ja työtehtävien määräajat
 - kunnan palvelutuotannon turvaaminen
 - toiminnan keskeytysriskit
 - hankinta- ja sopimusriskit
- osaava henkilöstö, ostopalvelut, sovellusohjelmien tukipäivystys, varmuuskopioinnit, UPS-laite palvelimella
virusturvaohjelmistot, tietoturvaopas ja ohjeistus
omaisuusvakuutukset, valvontakamerat, toimintaohjeistus, kulunvalvonta, paloturvallisuus, talonmies- ja vesilaitospäivystys, alueiden kunnossapito
tietoturva- ja tietosuojaohteet ja koulutus, käyttöoikeusrajukset, koulutus,
kassakaappi, paloturvalliset/lukolliset säilytyskaapit
työtehtävien suunnittelu, looginen työjärjestys, varahenkilöjärjestelmä
osaava, tehtäviinsä sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, ostopalvelusopimukset
varajärjestelmät ja suunnitelmat, ostopalvelusopimukset
erikoisosaamista omaava henkilöstö,
ostopalvelusopimukset, keskitetyt hankinnat

- talouteen liittyvät riskit

määrärahaseuranta, osavuositarkastukset, maksuvalmiusseuranta

Vastuuriskit:

• tuotevastuuriskit	laadunvalvonta, ohjeistus, varmistussuunnitelmat
• vahingonkorvausriskit	vastuuvakuutus
• kunnan järjestämien tilaisuuksien turvallisuus	kuntalaisten vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, tarvittaessa erillisyakuutus

Vakuutustoiminnan kautta on varauduttu mm. henkilö-, omaisuus- ja toimintavahinkoihin. Kunnalla on henkilöstön lakisääteiset vakuutukset, oppilasvakuutukset ja kuntalaisten vapaaehtoisen tapaturmavakuutus, jossa kaiken ikäiset kuntalaiset ovat vakuutettuina kunnan järjestämissä ja valvomissa toiminnoissa ja tilaisuuksissa. Toimintaan liittyvinä vakuutuksina kunnalla on ollut voimassa julkisyhteisöjen vastuuvakuutus ja erillinen hallinnon vastuuvakuutus. Kunnan omistamat kiinteistöt ja määritellyt irtaimistot on vakuutettu pääosin all risk-tyyppisellä (täysarvo) omaisuusriskivakuutuksella. Metsäomaisuus on vakuutettu metsävakuutuksella, jota laajennettiin vuoden 2010 alussa koskemaan myös hirvivahingot.

Kunnan omaisuus- ja henkilövakuutukset kilpailutettiin vuoden 2013 aikana. Kilpailutuksen hoiti vakuutusmeklaripalvelua tuottava Marsh Oy. Sen tuloksena kunnan kaikki vakuutukset siirtyivät 1.1.2014 alkaen vakuutusyhtiö If:iin. Kunnan vakuutusmeklaripalvelu siirtyi 1.1.2020 alkaen Riskianalyysi Oy:n hoidettavaksi. Se toteutti vuonna 2021 toteutetaan vakuutustarpeen arvioinnin ja vakuutusten kilpailutuksen. Kilpailevia tarjouksia ei saatu.

Kunnan rahoitusriskejä ovat mm. korko-, valuutta-, likviditeetti- ja luottoriskit. Talletuksiin ja sijoituksiin liittyviä korkoriskejä ei tällä hetkellä kunnan toimintaan liity, koska kunnalla ei ole markkinaehtoisia talletuksia tai sijoituksia. Myös kuntakonsernin talletus- ja sijoitusten korkoriskit eivät ole merkittäviä. Likviditeettiriski on huomioitu maksuvalmiuden seurannalla ja ottolainausvalmiuden kautta. Otto- ja antolainaukseen ja takausvastuusitoumuksiin liittyvät luottoriskit eivät kunnan toiminnan kannalta ole merkittäviä. Takausvastuita v. 2021 oli yhteensä 860.099 € (v. 2020 678.630 €), josta liiketoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden lainoja v. 2021 oli 580.099 € (v. 2020 613.367 €) ja vesiosuuskuntien lainoja 40.000 € (v. 2020 65.263 €) sekä tytäryhteisön laina 240.000 €.

Kunnan taloudellisen tilanteen heikentymisen seurauksena kunnanvaltuusto päätti 25.3.2019 § 4 ottaa käyttöön Kuntarahoitus Oy:n kuntatodistusohjelman kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kuntatodistuksia jouduttiin käyttämään myös vuonna 2021.

Kunnan nopeasti heikentynyt taloudellinen tilanne on riski, joka vaatii kunnan luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdolta jatkuvaa huomiota. Osavuositarkastuksen lisäksi kunnanhallitus on vienyt kunnanvaltuustolle tiedoksi kuukausittaisen tiedon tuloslaskelman toteutumisesta. Kunnanhallitus on antanut hallintokunnille ohjeita talouden tasapainottamisesta. Syksyllä 2019 kunnalle on laadittu talouden tasapainottamisohjelma yhdessä Perlacon Oy:n kanssa.

Savon Kuituverkko Oy hyväksyttiin yrityssaneeraukseen tilikauden 2018 aikana. Kunnanhallitus hyväksyi 15.2.2021 § 35 Savon Kuituverkko Oy:n hallituksen esityksen osakaskunnilleen yhtiön osakekannan kaupasta ja siihen liittyvän kauppakirjaluonnoksen hyväksymistä. Kunnanhallitus päätti myydä omistamansa Savon Kuituverkko Oy:n osakkeet Adola Oy:lle. Osakekauppa on kesken kahden muun osakkaan myyntipäätöksestä tehtyjen valitusten johdosta.

Toimialakohtaisista riskeistä on kartoitettu ja otettu huomioon hallintokuntien toiminnassa vuonna 2021 seuraavat riskit ja niiden hallintakeinot.

Riskit lajeittain:

Toiminnan riskit:

Keskushallinto

- Laadunvalvonta (ateriapalvelut)
- Vastuu toiminnan lainmukaisuudesta

Sosiaalityö

- Päätöskäsittelyn viivästyminen
- Ennakoimaton huostaanotto
- Yhteiskunnan rakenteellisten muutosten vaikutus toimeentuloturvaan
- Normaaliolojen poikkeus- ja erityistilanteet

Sivistystoimi

- Koulukuljetukset julkisen liikenteen kautta
- Valtionhallinnon päätökset mm. tuntijaosta, valinnaisaineista, yms. ops-perusteista
- oppilashuollon tarpeiden lisääntyminen mm. avustajapalvelut, koulukuljetus yms. lisääntyneet vaatimukset
- Oppilaiden tapaturmariskit
- Poikkeustilanteet koulun toiminnassa

Tekninen toimi

- Kiinteistötoimintaan liittyvät riskit
- Lainsäädännön soveltamiseen liittyvät riskit, toimivallan raja
- Vahingon aiheuttaminen ulkopuolisille
- Laite- ja konerikot
- Rakennushankkeiden yhtäaikaisuus
- Laatuhäiriöt ja toiminnan keskeytykset

Ympäristötoimi

- Rakennusvalvonnan tulokehitys
- Vastuu toiminnan lainmukaisuudesta

Hallintakeinot:

Omaohjaus, terveystarkastajan tarkastuskäynnit, koulutukset
Vastuuvakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultointi Kuntaliitosta tai lakiasiaintoimistolta

Varahenkilöjärjestelmä, sijaistaminen, toimivat työjärjestelyt
Varautuminen talousarviossa, lisämääräraha
Varautuminen talousarviossa, lisämääräraha

Valmiussuunnitelma

Kuljetusreittien huolellinen suunnittelu, varautuminen muutoksiin.

Alan keskustelun seuranta, koulutus

Palvelutarpeen suunnittelu ja mitoitus, tehtävien yhdistäminen eri työpisteissä/hallintokunnissa
Asianmukaiset vakuutukset
Valmiussuunnitelma

Seuranta, varhainen puuttuminen ongelmiin, kuntotarkastukset, kunnossapito, vuokrausavien perintä perintätoimiston kautta, varatilat
Vakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultaatio Kuntaliitosta tai lakiasiaintoimistolta
Vastuuvakuutus, työnjohdolliset toimenpiteet, ammattitaitoinen henkilöstö
Ostopalvelu yksityiseltä yrittäjältä, varajärjestelmäsuunnitelma
Ostopalvelut yksityisiltä urakoitsijoilta, työvoimapalvelut näyteseuranta, varajärjestelmät, kuntotarkastukset, verkostojen kunnossapito
Näyteseuranta, varajärjestelmät, kuntotarkastukset, verkostojen kunnossapito

Taksojen tarkistaminen, palveluiden hinnoittelu
Vastuuvakuutus, ammattitaitoinen henkilöstö, koulutus, konsultointi

Toiminnallisiin riskeihin kuuluvat suhdannevaihtelut ja lainsäädännön muutokset on huomioitu kunnan toiminnassa ja palvelutuotannossa mm. uusien palvelujen tai toiminnan muutosten kautta. Kunnan varautumis- ja valmiussuunnitelmien päivittäminen on ajankohtaista.

Ympäristötekijät

Toimintakertomuksessa tulee käsitellä ja kuvata ne ympäristötekijät, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen.

Myös Tuusniemen kunta on joutunut maaliskuusta 2020 alkaen kohtaamaan koronaviruksen aiheuttaman yleisvaarallisen tartuntataudin aiheuttamat vaikutukset. Vuonna 2022 alkanut Ukrainan sota aiheuttaa yhteiskuntaan erilaisia, osin vielä ennakoimattomia vaikutuksia, kuten hintojen nousua.

Kunnan alueella ei toimi tuotantolaitoksia tai – yrityksiä, jotka toiminnallaan aiheuttaisivat ympäristöriskejä. Kunnan omassa toiminnassa ympäristötekijät liittyvät vesi- ja jätevesihuoltoon. Kunnalla on yksi oma vedenottamo, kirkonkylän Hyvärilä. Puhtaan veden toimituksen turvaamiseksi kunta tekee yhteistyötä usean vesiosuuskunnan kanssa. Osa kunnan puhtaasta vedestä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:ltä. Kriisitilanteessa vettä voidaan johtaa kunnan vesilaitokselle myös Paakkilan vedenottamosta. Jätevesipuhdistamo on saneerattu vuonna 2007. Putkistoja osalta vesi- ja viemäriputkistosta on vanhaa. Putkirikkoja tapahtuu 1-2 vuosittain, jäätymis- ja routariskit ovat sen sijaan harvinaisia ja niitä tapahtuu vain erittäin ankarina pakkasalvina.

Valtatie 9:llä on liikenteen vahinkoriski sekä liikenteen pohjavesille aiheuttama riski. Tuusniemen alueella on kaksi ykkösluokan pohjavesialuetta, Tuusjärvellä ja Kirkonkylällä. Laajat vesistöt aiheuttavat veneilyvahinkoriskin ja vesistön pilaantumisen riskin, esim. liikenteen öljyvahingon tai veneonnettomuuden takia.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään kunnan omistussuutta vastaava osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta olennaisuuden periaatetta noudattaen. Vuoden 2008 tilinpäätöksestä alkaen konsernitilinpäätös on laadittu laajana eli konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernitaseen lisäksi myös konsernituloslaskelma ja – rahoituslaskelma.

Tuusniemen kunnan 1.7.2020 voimaan tulleet konserniohjeet on päivitetty kunnanvaltuustossa 11.5.2020 § 12. Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Kuntakonsernin toimintaan liittyvät samat tai samankaltaiset toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Konsernissa tytäryhteisöjen toiminnassa on huomioitu, tunnistettu ja hallintoitu riskit samoin menetelmin kuin peruskunnan toiminnassa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Ohjeen tarkoitus on määritellä ne periaatteet ja menettelytavat, joita sovelletaan Tuusniemi-konsernissa sekä varmistaa konsernitilinpäätöksen tekemisen edellytykset. Konserniohjeella annetaan konsernitason toimintaohjeet ja –periaatteet ottaen huomioon hallintosäännön määräykset kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan asemasta konsernin johtajana.

Kunnanhallitus on nimennyt 20.5.2019 § 75 kunnan edustajat osakeyhtiöiden yhtiökokouksiin vuosille 2019 – 2021 ja 23.8.2021 § 184 vuosille 2021 – 2023.

Konsernitarkastelu

Vuoden 2021 konsernitilinpäätös on laadittu voimassa olevien yleisohjeiden mukaisesti laajana. Tilinpäätös sisältää konsernitaseen, -tuloslaskelman ja – rahoituslaskelman.

Kuntakonsernin talouden kehitys on ollut suhteellisen vakaa. Sairaanhoidopiirin pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta on Tuusniemen kunnan osuus vuoden lopussa 5.209.678 € (v. 2020

5.011.086 €), Savon Koulutuskuntayhtymän 182.992 € (v. 2020 197.518 €) ja Vaalijalan 137.485 € (v. 2020 144.791 €).

Kunnan kokonaan omistama Kiinteistö Oy Tuusniemen Rupola on purettu edellisen tilikauden lopussa. Yhtiöllä ei ole ollut vuosiin toimintaa ja sen ainut omistus oli määräala Tuusniemen sataman parkkipaikka-alueella. Määräala siirtyi yhtiön purkuprosessin päätteeksi kunnan omistukseen. Kunnanhallitus hyväksyi 17.5.2021 § 108 Kiinteistö Oy Tuusniemen Rupolan luovutuskirjan.

Kokonaisuudessaan, sisältäen emokunnan, tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt, konsernin lainat ovat 4.192 €/asukas (v. 2020 3.972 €). Emokunnan lainakanta on 1.550 €/asukas (v. 2020 1.613 €), joka sisältyy konsernin lainakantaan. Konserniyhtiöiden lainakanta ilman emokunnan talousarviolainoja on näin ollen 2.642 €/asukas (v. 2020 2.359 €).

Tytäryhteisöjen hallintoa ja taloutta on hoidettu annettujen konserniohjeiden mukaisesti. Kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen taloudessa ja toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden aikana. Konsernitilinpäätöksen laadintaa on selvitetty tarkemmin luvussa 4. Liitetiedot.

Konsernille talousarviossa 2021 asetetut tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

Asetettu tavoite:	Toteutuma:
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %: vähintään 20 %	43,2 %
Konsernin vuosikate poistoista, %: vähintään 100 %	79,5 %
Konsernin omavaraisuusaste, %: vähintään 70 %	49,4 %
Konsernin laina €/asukas: alle 1.500 €	4 192 €

Asetetuista tavoitteista toteutui ainoastaan toimintatulot toimintamenoista.

TILIKAUDEN 2021 TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen **-317.776 euron** (tulos ennen poistoeron muutosta) käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan yhteensä **111 116** euroa, (koulukeskuksen osuus 46.545,43 euroa, palvelukeskus 21.088,75 euroa, satamapaviljonki 3.333,34 euroa, jätevedenpuhdistamo 3.333,34 euroa, kirjasto 2.500,00 euroa ja uusi asumispalveluyksikkö 22.810,29 euroa, koulukeskuksen osuus 11.504,65 euroa)
- siirretään tilikauden alijäämä **-206.660 euroa** Edellisten tilikausien yli-/alijäämä tilille.

KUNNAN TALOUDEN TASAPAINO, RAHOITUSASEMA JA TULEVA KEHITYS

Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksessa voidaan myös käsitellä kunnan rahoitusasemaa ja tulorahoituksen kehitystä ja sen riittävyttä.

Tilinpäätöksen informaatiota parannetaan sisällyttämällä siihen arvio kunnan tulevasta kehityksestä. Arvion kohteena voi olla esimerkiksi kunnan talouden tasapaino, lähitulevaisuuden investointitarpeet ja niiden rahoitus sekä kunnan velkaantumiskehitys.

Talouden tasapaino ja tulorahoituksen riittävyys

Kunnan talous on ylijäämäinen tai vahvistuva, kun vuosikate riittää kattamaan sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennykset että korvausinvestoinnit. Vastaavasti kunnan talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistojen on vastattava keskimääräistä korvausinvestointien tasoa kunnassa.

Kunnan talous on heikko, koska vuosikate ja tilikauden tulos ovat negatiivisia.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä vuosikate 730.822 euroa, mikä ei kata SUMU-poistoja. Poistot yhteensä ovat 1.048.598. Korvausinvestoinnit vuonna 2021 olivat 241.522 euroa.

Rahoitusasema

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen kautta. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, kertynyt yli-/alijäämä, yli-/alijäämä €/ asukas, lainakanta ja lainat €/ asukas.

Omavaraisuusaste kertoo kunnan vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 tai sitä alempi, voidaan kuntataloutta pitää heikkona ja kunnan velkarasitetta merkittävän suurena.

Tuusniemen kunnan omavaraisuusaste vuonna v. 2021 oli 72,4 % (2020 70,9 %). Kunnan omavaraisuusaste on vielä tällä hetkellä maan keskimääräistä (v. 2020 58,0 %) tasoa parempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnan on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Tuusniemen kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2021 oli 23,6 % (v. 2020 25,8 %). Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2020 oli 59,9 %.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa paljonko kunnalle on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi.

Tuusniemen kunnan taseessa on vuoden 2021 alijäämän jälkeen kertynyttä ylijäämää 3.066.761 euroa. Asukasta kohden ylijäämää on 1.310 euroa (v. 2020 1.345 euroa).

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Tuusniemen kunnan lainakanta vuoden 2021 tilinpäätöksessä on 3.750.000 euroa (v. 2020 3.925.000 euroa). Lainat / asukas v. 2021 oli 1.550 euroa (v. 2020 1.613 euroa). Keskimääräinen lainakanta kunnilla vuonna 2020 oli noin 3.448 euroa/asukas.

Kunnan tuleva kehitys

Vuoden 2021 tilinpäätökseen laskettavien keskeisten tunnuslukujen mukaan Tuusniemen kunnan taloudellinen tilanne on enintään välttävä. Edellisvuoden tapaan vuosikate ei riittänyt poistojen kattamiseen. Vuosikatteen riittämättömyys poistojen kattamiseen edellyttää investointitason pitämistä alhaisena kunnan hallitsemattoman velkaantumiskehityksen estämiseksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 29.11.2021 § 86 talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2022 – 2024. Vuoden 2022 talousarvio on noin 1,57 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosi 2023 on noin 0,54 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuosi 2024 noin 0,78 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kunnan taseessa oleva noin 3,07 miljoonan euron kumulatiivinen ylijäämä antaa kuitenkin kohtuulliset lähtökohdat selviytyä tulevan vuoden alijäämästä.

Vuoden 2022 talousarviossa verotulojen arvioidaan laskevan noin 8,66 miljoonaan euroon vuoden 2021 noin 9,10 miljoonasta eurosta. Valtionosuuksien arvioidaan nousevan noin 0,30 miljoonaa euroa 10,89 miljoonaan euroon. Verotulojen kertymään vaikuttaa kuntien verotukseen kohdistuvat valtion tekemät toimenpiteet sekä yhteiskunnan yleinen taloudellinen tilanne.

Vuoden 2022 nettoinvestoinnit laskevat edellisen vuoden talousarvion tasolta noin 0,05 miljoonaa euroa, ollen noin 0,35 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 investoinnit ovat 0,04 miljoonaa euroa ja 2024 investoinnit ovat 0,04 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 uutta lainaa jouduttiin ottamaan 0,5 miljoonaa euroa investointien rahoitukseen ja erääntyvien lainanlyhennysten maksuun. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu enintään 1,6 miljoonan euron suuruiseen lainan ottamiseen.

Vuoden 2019 syksyllä kunnalle on tehty kolmen vuoden sopeuttamisohjelma, jolla pyritään saamaan kunnan käyttötalous parempaan tasapainoon. Pohjatyon tekemisen tukena tässä on ollut Perlacon Oy. Tämä ohjelma ei mahdollisesti tule riittämään kunnan talouden tasapainottamiseen, vaan tulevana vuosina kunnan talouden tasapainottamistyötä on todennäköisesti jatkettava. Kunnalle on laadittu kuntastrategia vuosille 2019 – 2026, jonka valtuusto on hyväksynyt 17.9.2018 § 29.

Vuoden 2020 alkupäivinä maailmanlaajuisesti levinnyt koronavirus pandemia vaikuttaa yhä voimakkaasti koko Suomenkin yhteiskunnassa. Sen kesto ja laajuus Suomessa ovat kunnan tilinpäätöksen laadinta-ajan kohtana edelleen ennakoimaton. Rokotuksilla tilannetta on saatu jossain määrin hallintaan, mutta rokotusten etenemisen hitaus, sekä koronaviruksen nopea muuntautumiskyky aiheuttavat pandemiatilanteen olennaisen helpottamisajankohdan arviointiin merkittävää epävarmuutta. Joka tapauksessa sillä tulee olemaan suuri negatiivinen vaikutus koko Suomen yhteiskuntaan ja sitä kautta myös maan julkiseen talouteen vielä vuoden 2022 aikanakin.

Toinen Suomenkin talouden epävarmuutta aiheuttava tekijä on meneillään oleva Ukrainan sota ja siihen liittyvät taloudelliset pakotteet ja vastapakotteet. Tämän kokonaisuuden lopullisia talousvaikutuksia eikä niiden vaikutusten kestoa ei pystytä tällä hetkellä luotettavasti arvioimaan.

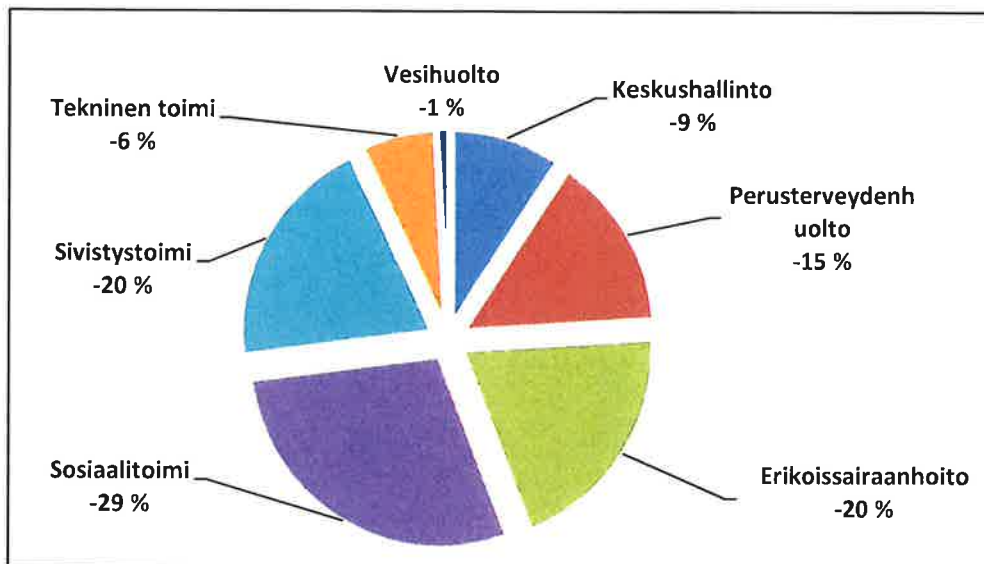
Kvalt 29.11.21
§ 84

TP 2020 ja TA, TA-MUUTOKSET JA TP 2021

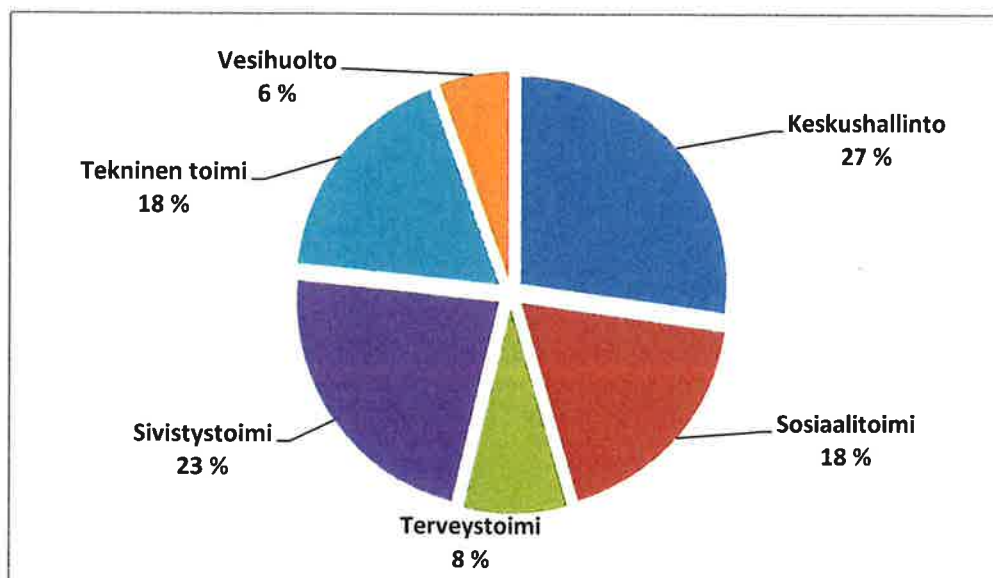
	TOTEU- TUMA/ TP 2020	TA 2021	TA-MUU- TOKSET / MRM	LOPULLI- NEN TA 2021	TOTEU- TUMA / TP 2021	TOT -% TA:sta	ALLE / YLI TA-ARVION	Muutos, € TP 2020 / TP 2021	Muutos% TP 2020 / TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	5 795 014	5 356 689		5 356 689	6 393 065	119,3	-1 036 376	598 051	10,3
Keskushallinto (vaalit, tilintark., kvait., khall.)	-2 184 333	-2 390 783	-28 850	-2 419 633	-2 344 274	96,9	-75 359	-159 941	7,3
Sosiaalitoimi	-7 101 460	-6 890 559	-163 140	-7 053 699	-7 281 583	103,2	227 884	-180 124	2,5
Terveystoimi	-8 676 399	-7 800 157	-1 123 000	-8 923 157	-8 749 538	98,1	-173 619	-73 138	0,8
Perusterveydenhuolto	-3 632 975	-3 170 066	35 000	-3 135 066	-3 703 005	118,1	567 939	-70 030	1,9
Erikoissairaanhoido	-5 043 425	-4 630 091	-1 158 000	-5 788 091	-5 046 533	87,2	-741 558	-3 108	0,1
Sivistystoimi	-4 732 942	-5 163 786		-5 163 786	-5 014 847	97,1	-148 939	-281 904	6,0
Tekninen toimi	-1 528 761	-1 560 280	-21 010	-1 581 290	-1 586 072	100,3	4 782	-57 311	3,7
Vesihuolto	-226 533	-200 040		-200 040	-208 672	104,3	8 632	17 861	-7,9
Toimintakulut yhteensä	-24 450 429	-24 005 605	-1 336 000	-25 341 605	-25 184 986	99,4	156 619	-734 558	3,0
TOIMINTAKATE	-18 655 415	-18 648 916	-1 336 000	-19 984 916	-18 791 922	94,0	-1 192 994	-136 507	0,7
Rahoitus								0	
Verotulot	8 345 274	8 699 840		8 699 840	9 101 261	104,6	-401 421	755 987	9,1
Valtionosuudet	10 942 517	10 182 570		10 182 570	10 304 049	101,2	-121 479	-638 468	-5,8
Korkotuotot	100	1 000		1 000	774	77,4	226	674	671,3
Rahoitustuotot	213 557	195 000		195 000	158 725	81,4	36 275	-54 831	-25,7
Korkokulut	-35 073	-55 000		-55 000	-26 176	47,6	-28 824	8 896	-25,4
Rahoituskulut	-16 221	-15 479		-15 479	-15 890	102,7	411	331	-2,0
VUOSIKATE	794 740	359 015	-1 336 000	-976 985	730 822	-74,8	-1 707 807	-63 918	622,2
Poistot ja arv.alentumiset	-1 062 097	-1 071 034		-1 071 034	-1 048 598	97,9	-22 436	13 499	-1,3
Satunnaiset tuotot									
Satunnaiset kulut									
TILIKAUDEN TULOS	-267 357	-712 019	-1 336 000	-2 048 019	-317 776	15,5	-1 730 243	-50 419	620,9
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	111 116	111 116		111 116	111 116	100,0			
Varausten lis.(-) tai väh.(+)									
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)									
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-156 241	-600 903	-1 336 000	-1 936 903	-206 660	10,7	-1 730 243	-50 419	32,3
Sisäiset erät	1 758 295	1 830 921		1 830 921	1 801 469	98,4	29 452	43 174	2,5

TOIMINTAKULUJEN JA -TUOTTOJEN JAKAANTUMINEN TOIMIALOITTAIN

TOIMINTAKULUT	2021	2020
Keskushallinto	-2 344 274	-2 184 333
Perusterveydenhuolto	-3 703 005	-3 632 975
Erikoissairaanhoito	-5 046 533	-5 043 425
Sosiaalitoimi	-7 281 583	-7 101 460
Sivistystoimi	-5 014 847	-4 732 942
Tekninen toimi	-1 586 072	-1 528 761
Vesihuolto	-208 672	-226 533
Toimintakulut yhteensä	-25 184 986	-24 450 429

TOIMINTATUOTOT	2021	2020
Keskushallinto	1 740 363	1 562 482
Sosiaalitoimi	1 168 610	1 088 251
Terveystoimi	530 575	434 480
Sivistystoimi	1 456 498	1 352 739
Tekninen toimi	1 136 479	996 484
Vesihuolto	360 540	360 578
Toimintatuotot yhteensä	6 393 065	5 795 014

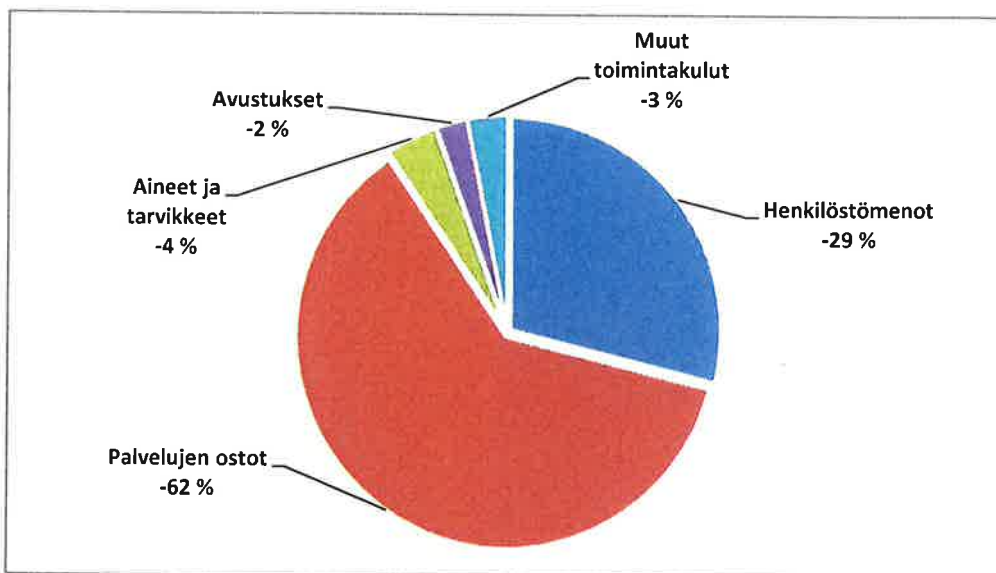

TOIMINTAKULUJEN JA -TUOTTOJEN LAJEITTAINEN JAKAANTUMINEN

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

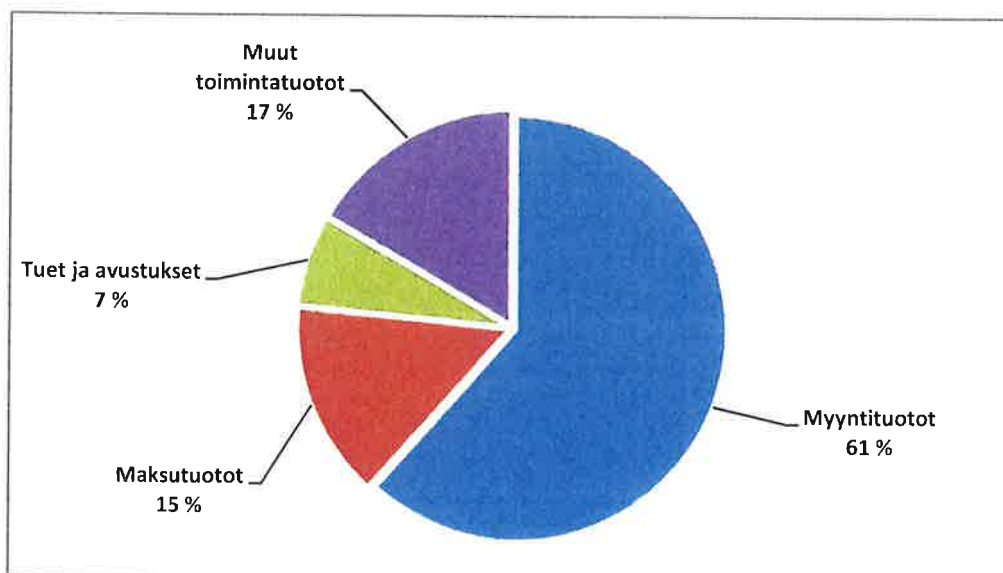
Tuloslaskelman mukaan sv.korvaukset 162.367 € vähennetty henkilöstökuluista

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Henkilöstömenot	-7 283 796	-7 151 369
Palvelujen ostot	-15 487 764	-14 553 403
Aineet ja tarvikkeet	-1 009 692	-1 014 424
Avustukset	-610 978	-904 757
Muut toimintakulut	-792 756	-826 476
Yhteensä	<u>-25 184 986</u>	<u>-24 450 429</u>

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Myyntituotot	3 942 115	3 671 645
Maksutuotot	950 522	875 131
Tuet ja avustukset	435 090	400 394
Muut toimintatuotot	1 065 338	847 844
	<u>6 393 065</u>	<u>5 795 014</u>

KOKONAISTULOT JA -MENOT

ulkoinen

TULOT	2021	%	2020	%
Toiminta				
Toimintatuotot	4 590 918	18,57 %	4 035 959	16,00 %
Verotulot	9 101 261	36,82 %	8 345 274	33,09 %
Valtionosuudet	10 304 049	41,69 %	10 942 517	43,39 %
Korkotuotot	774	0,00 %	100	0,00 %
Muut rahoitustuotot	143 247	0,58 %	198 078	0,79 %
Satunnaiset tuotot	0	0,00 %	0	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutusvoitot	-129 998	-0,53 %	-39 486	-0,16 %
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51 118	0,21 %	158 047	0,63 %
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	156 201	0,63 %	79 645	0,32 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0 %	0	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	500 000		1 500 000	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys				
Oman pääoman lisäykset	0			
Kokonaistulot yhteensä	24 717 569	100,0 %	25 220 134	100,00 %
MENOT				
Toiminta				
Toimintakulut	23 383 517	94,64 %	22 692 134	93,57 %
- valmistus omaan käyttöön	-678	0,00 %	-760	0,00 %
Korkokulut	26 176	0,11 %	35 073	0,14 %
Muut rahoituskulut	412	0,00 %	742	0,00 %
Satunnaiset kulut		0,00 %	0	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät				
-pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustappiot	-2 831	-0,01 %	-49 806	-0,21 %
Pakollisten varausten muutos				
+/-pakollisten varausten lisäys/vähennys	145 000	0,59 %	-47 420	-0,20 %
Investoinnit				
Investointimenot	480 188	1,94 %	996 572	4,11 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	675 000	2,73 %	625 000	2,58 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys				
Oman pääoman vähennykset				
Kokonaismenot yhteensä	24 706 784	100,0 %	24 251 534	100,00 %
Täsmäytys				
Kokonaistulot-kokonaismenot	10 785		968 600	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-12 147		124 561	
- rahavarojen muutos	-1 361		1 093 161	
	-10 785		-968 600	

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT
(SIS. VESIHUOLTO)

	<u>Tilinpäätös</u> <u>2021</u> (ulkoiset)	<u>Tilinpäätös</u> <u>2020</u> (ulkoiset)
	<u>1 000 e</u>	<u>1 000 e</u>
Toimintatuotot	4 592	4 037
Toimintakulut	-23 384	-22 692
Toimintakate	-18 792	-18 655
Verotulot	9 101	8 345
Valtionosuudet	10 304	10 942
Korkotuotot	1	0
Korkokulut	-26	-35
Muut rahoitustuotot	143	198
Muut rahoituskulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	118	163
Vuosikate	731	795
Poistot käyttöomaisuudesta	-1 049	-1 062
Arvonalentumiset		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-318	-267
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	111	111
Varausten lisäys (-), vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-), vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-207	-156
= valtuustoon nähden sitovat erät		

TUNNUSLUVUT	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Toimintatuotot / Toimintakulut, %		
100xToimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)	19,6 %	17,8 %
Vuosikate / Poistot, %		
100xVuosikate / Poistot	69,7 %	74,8 %
Vuosikate, e/asukas	302	327
Asukasmäärä 31.12.	2419	2434

Tilikauden tulos on 50.419 € edellisvuotta huonompi. Ulkoiset toimintakulut kasvoivat 691.383 € ja ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 554.959 €. Toimintakatteen muutos eli verotuloilla ja valtionosuuksilla katettava määrä kasvoi 136.507 € vuodesta 2020.

Verotulot kasvoivat 755.987 € (9,06 %) ja valtionosuudet pienenivät 638.468 € (5,83 %) vuodesta 2020.

Korkotuotot kasvoivat 674 €. Korkokuluja muodostui talousarviolainojen koroista 26.176 €.

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy mm. osinkotuottoja 116.192 € ja kuntayhtymien peruspääoman korkoja 855 €.

Vuosikate on 63.918 € edellisvuotta huonompi, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja. Poistot -1.048.598 € ja vuosikate 730.822 € (erotus 317.776 €)

RAHOITUSLASKELMA**VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA (sis. vesihuollon) 1000 €**

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	731	795
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-272	58
Tulorahoitus yhteensä	459	853
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-480	-997
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51	158
Muut rahoitustulot		
Osakkeen myynti		
Käyttöomaisuuden myyntituotot	156	80
Netto investoinnit	-273	-759
Toiminnan ja investointien rahavirta	186	94
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	500	1 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-675	-625
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-42	38
Vaihto-omaisuuden muutos		
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	99	115
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-69	-29
Rahoituksen rahavirta	-187	999
Rahavarojen muutos	-1	1093
Rahavarat 31.12.	1 233	1 234
Rahavarat 01.01.	-1 234	-141
	-1	1 093
=valtuustoon nähden sitovat erät		

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus %:	170,3 %	94,8 %
Lainanhoitokate:	1,5	1,6
Kassan riittävyys (pv):	18	18
Asukasmäärä	2 419	2 434
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €, 1 000 €	-882	-144

Investointien tulorahoitus, % = (100 * vuosikate / Investointien omahankintameno)

Lainanhoitokate = (Vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Kassa riittävyys /pv = 365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

TASE JA TUNNUSLUVUT (SIS. VESIHUOLTO)

	31.12.2021 1 000 €	31.12.2020 1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	19 508	20 156
Aineettomat hyödykkeet	549	684
Aineelliset hyödykkeet	11 348	11 855
Sijoitukset	7 611	7 617
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	85	83
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 861	1 962
Vaihto-omaisuus		
Muut saamiset	41	45
Saamiset	529	624
Rahoitusarvopaperit	59	59
Rahat ja pankkisaamiset	1 232	1 234
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>21 454</u>	<u>22 201</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	13 567	13 672
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 921	2 032
PAKOLLISET VARAUKSET	0	145
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	229	270
VIERAS PÄÄOMA	5 737	6 082
Pitkäaikainen	3 175	3 250
Lyhytaikainen	2 562	2 832
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>21 454</u>	<u>22 201</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Omavaraisuus, %	72,4	70,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,6 %	25,8 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	3 168	3 273
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1 310	1 345
Lainakanta 31.12., 1 000€	3 750	3 925
Lainakanta €/asukas:	1 550	1 613
Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €	3 792	4 001
Lainat ja vastuut €/asukas	1 568	1 644
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Asukasmäärä	2419	2434

Omavaraisuus % = 100x(Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma-Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus % = 100x(Vieras pääoma-Saadut ennakot) / Käyttötulot

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)+Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)+Tilikauden ylijäämä (alijäämä)€/ asukas

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+ Siirtovelat+Muut velat)

Lainakanta €/asukas

Lainasaamiset 31.12.=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Sijoituksista siirretty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta annetun ohjeen mukaan muihin rahoitusarvopapereihin seuraavat erät:

Tuusniemen Osuuspankki	87,68	5 087,68
Osuuskunta Metsäliitto	35 000,00	35 000,00
Kuntarahoitus Oy	23 638,50	23 638,50
	<u>58 726,18</u>	<u>63 726,18</u>

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	14 079	13 057 *)
Toimintakulut	-32 569	-31 254
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	52	103 *)
Toimintakate	-18 438	-18 094
Verotulot	9 069	8 313
Valtionosuudet	10 763	11 402
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9	7
Muut rahoitustuotot	131	189
Korkokulut	-79	-90
Muut rahoituskulut	-4	-2
	57	105
Vuosikate	1 452	1 725
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 820	-1 843
Omistuksen eliminointierot	0	25 *)
Arvonalentumiset	-5	-2
Satunnaiset erät	116	10
Tilikauden tulos	-258	-86
Tilinpäätössiirrot	44	42
Tilikauden verot	-2	-3
Laskennallisest verot	-2	-2
Vähemmistöosuudet	1	7
Tilikauden ylijäämä	-216	-41

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut %	43,2	41,8 * vertailutieto korjattu
Vuosikate / Poistot %	79,5	93,5 * vertailutieto korjattu
Vuosikate, €/as	600	709 * vertailutieto korjattu
Asukasmäärä	2 419	2 434

*) vertailuvuoden tietoja korjattu, tarkemmat tiedot liitetiedossa 25.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 452	1 725
Satunnaiset erät	116	10
Tilikauden verot	-2	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-357	-31
	<u>1 208</u>	<u>1 701</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 868	-2 071
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	424	496
	<u>-1 423</u>	<u>-1 574</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-215	128
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-2
Antolainasaamisten vähennykset	0	2
	<u>-1</u>	<u>0</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 255	2 308
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-296	-880
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-487	0
	<u>472</u>	<u>1 427</u>
Oman pääoman muutokset	41	-72
Muutokset vähemmistöm osuudessa	4	-79
	<u>45</u>	<u>-151</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1	77
Vaihto-omaisuuden muutos	-7	-7
Saamisten muutos	177	-31
Korottomien velkojen muutos	43	-88
	<u>211</u>	<u>-49</u>
Rahoituksen rahavirta	727	1 227
Rahavarojen muutos	512	1 355
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 647	3 135
Rahavarat 1.1.	3 135	1 780
	<u>512</u>	<u>1 355</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-2 091	-1 256
Investointien tulorahoitus, %	78,6	83,4
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,4
Kassan riittävyys, pv	38	33

Konsernirahoituslaskelman vuoden 2020 vertailutietoja on muutettu johtuen uuden konserni-tilinpäätösohjelmiston käyttöönotosta ja vuodelle 2020 konsernissa tehdystä oikaisukirjauksesta. Lisätietoja liitetieto no.25 yhteydessä.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

V A S T A A V A A	31.12.2021	31.12.2020
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	210	190
Muut pitkävaikutteiset menot	546	665
Ennakkomaksut	0	62
	<u>756</u>	<u>917</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 979	1 934
Rakennukset	13 284	13 919
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 968	3 211
Koneet ja kalusto	760	792
Muut aineelliset hyödykkeet	64	58
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 403	473
	<u>20 458</u>	<u>20 388</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	1 731	1 546
Osakkeet ja osuudet	500	659
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	2
Muut saamiset	30	29
	<u>2 263</u>	<u>2 236</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	23 477	23 542
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	46	89
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	124	121
Muut toimeksiantojen varat	71	115
	<u>241</u>	<u>326</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	82	74
Keskeneräiset tuotteet	0	2
Ennakkomaksut	0	0
	<u>82</u>	<u>75</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	41	45
Siirtosaamiset	0	0
	<u>41</u>	<u>45</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	635	835
Lainasaamiset	70	1
Laskennalliset verosamiset	0	0
Muut saamiset	262	264
Siirtosaamiset	279	322
	<u>1 247</u>	<u>1 422</u>
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	59	59
Muut arvopaperit	227	45
	<u>286</u>	<u>104</u>
Rahat ja pankkisaamiset	3 361	3 031
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	5 017	4 677
VASTAAVAA	28 735	28 545

VASTATTAVAA**31.12.2021****31.12.2020**

1 000 €

1 000 €

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	10 399	10 399
Säätiöiden ja yhd.peruspääomat	200	200
Muut omat rahastot	382	429 *)
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 139	3 139 *)
Tilikauden yli-/alijäämä	-216	-41 *)
	13 903	14 126

VÄHEMMISTÖOSUUDET**197****194****PAKOLLISET VARAUKSET**

Muut pakolliset varaukset

353**371****TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**

Valtion toimeksiannot	47	90
Lahjoitusrahastojen pääomat	261	305
Muut toimeksiantojen pääomat	16	14
	324	410

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	8 888	8 588
Siirtovelat	18	25
Laskennalliset verovelat	1	1
	8 906	8 614

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	93	0
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	1 160	1 081
Saadut ennakot	194	200
Ostovelat	1 358	1 344 *)
Liittymismaksut ja muut velat	192	215
Siirtovelat	2 042	1 979
Laskennalliset verovelat	12	10
	5 052	4 829

Vieras pääoma yhteensä**13 958****13 443****VASTATTAVAA****28 735****28 545****TASEEN TUNNUSLUVUT**

Konsernin omavaraisuusaste, %	49,4	50,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	40,6	40,4 * vertailutieto korjattu
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 922	3 098 * vertailutieto korjattu
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 208	1 273 * vertailutieto korjattu
Konsernin lainat, €/asukas	4 192	3 972
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	10 141	9 669
Konsernin lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	10 874	10 455 * vertailutieto korjattu
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 495	4 295 * vertailutieto korjattu
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	70	1
Kunnan asukasmäärä 31.12.	2419	2 434

Konsernin omavaraisuus % = 100 x (Oma pääoma + vähemmistöosuudet + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus % = 100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Konsernin lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat, euroa/asukas = asuakskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Konsernin lainasaamiset = Sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja, keskusvaalilautakunnan jäsenet

Keskusvaalilautakunnan tehtävä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti ja valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta sekä järjestää vaalit taloudellisesti.

Kuntavaalien vaalipäivä oli alkuperäisen vaalilain mukaan 18. huhtikuuta 2021, mutta eduskunta päätti maaliskuussa 2021 siirtää vaaleja koronaviruspandemian vuoksi. Kesäkuussa 2021 järjestettiin kuntavaalit. Vaalien siirto aiheutti kunnalle kustannuksia mm. ict-laitteiden pidemmän vuokra-ajan ja tavallista pidemmän ennakkoäänestysajan vuoksi. Oikeusministeriö maksoi kunnille vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä johtuen kertakorvauksen; Tuusniemen saama korvaus oli 2967 e. Uutena palveluna kuntalaisille tarjottiin mahdollisuutta maksuttomaan kuljetukseen Tuusniemen sivukyliltä kunnantalon äänestyspaikalle yhtenä ennakkoäänestyspäivänä. Yhtään ilmoitusta kyytitarpeesta ei kuitenkaan tullut.

Eduskunta hyväksyi sote- ja aluehallintouudistuksen 23.6.2021. Ensimmäiset aluevaalit järjestettiin tammi-kuussa 2022. Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 2 kertaa valmistelemaan aluevaaleja.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti kuntavaaleissa ja eduskuntavaaleissa yli 60 %	
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Vaalien äänestysaktiivisuuden parantaminen (edellisissä kuntavaaleissa 2017 äänestysprosentti oli 58,3 %)	Äänestysprosentti, äänestäjät	Äänestysprosentti 18.4.2021 toimitetuissa kuntavaaleissa yli 60 %	Äänestysprosentti 13.6.2021 toimitetuissa kuntavaaleissa 56,3 %

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Keskusvaalilautakunnan tulee kehittää toimintaansa ja varmistaa, että äänestäminen vaaleissa on vaivatonta ja mahdollista myös poikkeavissa tilanteissa. Vaalisalaisuus tulee taata kaikissa äänestystilanteissa. Vaalien järjestämispaikalla tulee olla esteetön kulkumahdollisuus. Vaalitoimitsijoita tulee olla tarpeellinen määrä.

Talous

Keskusvaalilautakunta	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	2 967	-2 967
Toimintakulut	0	-9 031	-15 000	-24 031	-19.271	-4 760
Toimintakate (netto)	0	-9 031	-15 000	-24 031	-16 304	-7 727
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	0	-9 031	-15 000	-24 031	-16 304	-7 727
valtuustoon nähden sitovat erät						

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tarkastuslautakunnan jäsenet

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa, huolehtia kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta ja arvioida talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudelta ja voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyys tilanteessa, jossa kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastustoiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet määritellään tarkastussuunnitelmassa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laatia tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman nelivuotissuunnitelmaan perustuen	Tarkastussuunnitelman toteutuminen	Koko kunnan toiminnan kattava tarkastussuunnitelma	Tilintarkastajan työohjelma vuodelle 2021 hyväksytty 8.10.2021 § 39
Viranhaltijoiden kuuleminen ja arviointikäynnit toimipaikoilla	Vähintään painopistealojen ja keskushallinnon johtavien viranhaltijoiden kuuleminen ja toimipaikkakäynnit sekä luottamusmiesten kuuleminen	4 kuulemiskertaa	Kuulemiskerrat: kunnanjohtaja 3, sosiaali-johtaja 3, sivistysjohtaja 2, tekninen johtaja 1, sos.ltk:n pj 1, Tuusniemen Teollisuuden tj 1.
Laatia arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella ja tässä yhteydessä erityisesti seurata kunnan talouden tasapainottamistoimia	Arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus	Arviointikertomus käsitelty valtuustossa 24.5.2021 § 19
Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta	Sidonnaisuusrekisterin pitäminen ajan tasalla	Ajantasainen sidonnaisuusrekisteri	Toteutunut

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa mm. osallistumalla koulutuksiin	Lautakunnan jäsenten osallistuminen tarkastuslautakuntien koulutuksiin	1 koulutustilaisuus/vuosi/jäsen	Koulutus 5.10.2021 koko tarkastuslautakunta
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Arviointikäyntien suunnittelu (kiinteistöt ja toimitilat) ja toteutus	Arviointikäynnit/vuosi	2 arviointikäyntiä/vuosi	yhtenäiskoulu ja lukio 5.2.2021
Kuulemisten suunnittelu ja toteutus	Kuulemiskerrat	4	11 kuulemiskertaa
Viranhaltijapäätöspöytäkirjojen tarkastaminen	Tarkastuskerrat	1	kuultu viranhaltijoita kokouksissa
Talousarvion toteutumisen seuranta	Talouden kuukausiraportit ja osavuosisikatsaus	Seuranta/kokous	kunnanjohtaja raportoinut kokouksissa

Lautakunta kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 64 asiaa. Vuosien 2019-2021 tilintarkastuspalveluiden sopimustoimittaja on ollut TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy. Valtuusto valitsi kokouksessaan 29.11.2021 § 90 Tuusniemen kunnan tilintarkastuspalveluiden sopimustoimittajaksi vuosille 2022 – 2025 Itä-Suomen Tilintarkastus Oy:n.

Talous

Tarkastuslautakunta	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-9 915	-20 441	0	- 20 441	-14 159	-6 282
Toimintakate (netto)	-9 915	-20 441	0	-20 441	-14 159	-6 282
Tehtävän kokonaiskust.	-9 915	-20 441	0	-20 441	-14 159	-6 282
= Valtuustoon nähden sitovat erät						

KUNNANHALLITUS

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, kunnanhallituksen ja toimielimien jäsenet

Hallinto

Hallintoon kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, keskushallinto, henkilöstöhallinto sekä talous- ja tietohallinto. Myös maaseututoimen yhteistoiminta-alue, Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n tuottamat talous- ja palkkahallinnon palvelut ovat kunnanhallituksen alaisuudessa.

Keskushallinnon tavoitteena on luoda, ohjata ja kehittää kunnan peruspalvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen tuotantoedellytyksiä sekä edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria. Henkilöstöhallinnon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa, työkykyä ja motivaatiota. Taloushallinnon tavoitteena on tuottaa asiantuntijapalvelut kunnan eri toimialueille ja luottamushenkilöille, kehittää taloushallinnon prosesseja sekä seurata ja ennakoida talouden kehittymistä. Sydän-Savon maaseutupalvelujen tavoitteena on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria läpi organisaation.	Kantelujen, valitusten ja oikaisujen määrä aluehallintoviranomaisille	Vähemmän kuin 20 kantelua/vuosi koskien koko kunnan toimintaa	Toteutunut
Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävien hoitaminen tehokkaasti, tasapuolisesti ja avoimesti	Sopimuksen toteutuminen ja yhteiset toimintaohjeet ja tavoitteet substanssitehtäviin liittyvissä asioissa	Sopimuksen mukainen toiminta ja työyhteisölähtöinen toimintaprosessien arviointi ja kehittämismenetelmä	Toteutunut

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Digitalisaation mahdollisuuksien laaja-alainen hyödyntäminen ja digitaitojen edistäminen	Mittareiden valmistelu	Digitalisaation järjestelmällinen edistäminen kunnan toiminnassa.	Toteutunut osittain
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot pv/hlö	Työhyvinvointikysely toteutetaan vuosittain Keskimäärin sairauspoissaolopäiviä / hlö vähemmän kuin 18	Toteutunut osittain

Asetettujen tavoitteiden osalta todetaan, että erilaisia valituksia (kunnallisvalitus, hallintovalitus, oikaisuvaatimus, muistutus ja kantelu) tehtiin kertomusvuonna yhteensä 15 kpl:

- keskushallinto: 1 hallintovalitus
- sosiaalityö: 3 oikaisuvaatimusta, joista edelleen 2 valitusta hallinto-oikeudelle, 2 muistutusta, 4 kantelua
- tekninen toimi: 1 oikaisuvaatimus, 2 kunnalliskantelua
- sivistystoimi: ei valituksia, oikaisuvaatimuksia, muistutuksia tai kanteluita

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston varsinaisia kokouksia oli vuoden 2021 aikana 7 kpl, joista kertyi yhteensä 95 eri päätöstä. Merkittävimpiä kunnanvaltuuston päätöksiä vuoden 2021 aikana olivat seuraavat:

- Tuusniemen kunnan hallintosäännön päivitys
- Konserniohjeen hyväksyminen
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020
- Tuusniemen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 1.4.2021 alkaen
- Tuusniemen kunnan ja Kaavin kunnan välinen sopimus yhteisen perusopetuksen järjestämisestä vuosi-
luokille 7-9
- Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021 – 2030
- Suhteellisten vaalien vaalilautakunnan vaali vuosiksi 2021-2025
- Kunnanvaltuuston puheenjohtajiston vaali ja toimikauden pituus
- Tarkastuslautakunnan vaali vuosiksi 2021-2025
- Keskusvaalilautakunnan vaali vuosiksi 2021-2025
- Teknisen lautakunnan vaali vuosiksi 2021-2025
- Sosiaalilautakunnan vaali vuosiksi 2021-2025
- Sivistyslautakunnan vaali vuosiksi 2021-2025
- Jäsenten nimeäminen Tuusniemen kehittämissäätiön hallitukseen
- Kunnan omavetkaisen takauksen antaminen tytäryhtiölle: Tuusniemen Teollisuus Oy
- Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024
- Kuopion kaupunkiseudun MAL-sopimus 2021 – 2031
- Tilintarkastuspalveluiden kilpailuttaminen
- Pajulahden asemakaavan hyväksyminen
- Teollisuusalueen asemakaavan muutos ja laajennus/ hyväksyminen

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna 25 kertaa ja pykälää kertyi 294. Merkittävimpiin päätöksiin kuuluvat esitykset kunnanvaltuustolle ja lisäksi mm. seuraavat tehdyt päätökset:

- Konserniohjon omistajaohjauksen antaminen kunnan määräysvallassa oleville yhteisöille
- Tuusniemen kunnan viestintäohje
- YT-menettelyn käynnistäminen – henkilötietojen luovuttaminen Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaiselle valmistelutoimielimelle
- Aluevaalit 2022 / Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan valinta
- Henkilöstön palkitseminen korona-ajan työstä
- Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen
- Talousarviolainan nostaminen vuonna 2021
- Henkilöstöohjelman päivitys

Valmiusryhmä kokoontui suurimman osan vuotta kerran viikossa koordinoimaan koronapandemiatilannetta Tuusniemellä. Johtoryhmä on kokoontunut keskimäärin kerran kuukaudessa ja kokouksista laadittu muistio on jaettu koko kunnan henkilöstölle. Johtoryhmän kehityskeskustelut on pidetty alkuvuoden aikana.

Kunnanhallituksen avustuksiin varattu määräraha veteraanijärjestöille 3.000 € jaettiin seuraaville yhteisöille: So-
tainvalidi- ja veteraanijärjestöt 2.808 €.

Tuusniemen kunta on ollut jäsenenä mm seuraavissa yhteisöissä:

- Suomen Kuntaliitto 9.883 €

Sydän-Savon maaseutupalvelut

Sydän-Savon maaseutupalvelun Tuusniemen oma toimipiste palvelee asiakkaita ajanvarauksella. Maaseutupalvelujen kustannukset v. 2021 ovat 44.880 euroa.

Sopimuksen mukaiset toiminnan painopistealueet maaseututoimen yhteistoiminta-alueella ovat:

- Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa säädetyn lain mukaiset viranomaistehtävät
- Maatilojen ja maatilataustaisten pienyritysten neuvonta ja aktivoiminen kehittämistoimissaan
- Maaseudun toimintaympäristön kehittäminen, muutokseen vastaaminen mm. yhteistyöllä

Vuodelle 2021 asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.

Vuonna 2021 tuotantotukia hakeneista tiloista Tuusniemellä 97,6 % teki maatalouden tukihakemukset sähköisesti. Henkilöstön tehtävistä tukihallinnon viranomaistehtäviin kohdistui 78 %, maatalousyrittäjien neuvonnalliseen kehittämiseen 22 %.

Toimintamenot alenivat kertomusvuonna 605 euroa edellisestä vuodesta. Tuusniemen kunnan maksuosuus Siilinjärven kunnalle oli 32.655 euroa vuonna 2020 ja 32 050 euroa vuonna 2021.

Maaseututoimen tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tuusniemen aktiivimaatilat	93	87	87	85
Maksetut maataloustuet, M€	2,2	2,2	2,2	2,2
Maaseutuviranomaistehtävät				
- €/aktiivimaatila	313	299	335	344
- €/peruslohko	14,30	13,05	14,63	14,81
Maaseutuyritysten kehittäminen				
- €/aktiivimaatila	78	77	97,20	95,86
- €/maaseutualueen asukas	2,90	2,74	2,25	2,27

Asuntotoimi

Asuntotoimeen kuuluu kustannuspaikka Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula, joka on Tuusniemen kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Sen oikeudellinen muoto on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö. Se muodostui, kun As Oy Tuusniemen Nahkuri, As Oy Tuusniemen Harju, As Oy Tuusniemen Turula Harjutie, As Oy Tuusniemen Kenttätie ja As Oy Tuusniemen Keskatie sekä Kiinteistö Oy Tuusniemen Haapapuisto sulautuivat yhteen. Vuoden 2021 lopussa Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan yhtiömuotoa muutettiin keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä tavalliseksi kiinteistöyhtiöksi. Uusi yhtiömuoto tuli voimaan vuoden 2022 alussa.

Asuntojen vuokraustoiminta on laskennallisesti eriytetty. Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan lisäksi siihen sisältyvät myös muut yksittäiset kunnan omistamat vuokrahuoneistot. Erillinen tuloslaskelma on esitetty kohdassa 5. Erietyt tilin päätökset.

Keskushallinto

Keskustoimiston toimintaan oli varattu 152.925 e.

Satamapalveluihin oli varattu 7.500 e, josta asiakaspalvelujen oston osuus 3.000 e. Vuonna 2021 kesäajalta vierasvenesataman ja caravan-alueen palvelujen tuottamisesta vastasi Metsäpalvelu Voutilainen Tmi, jolle on maksettu laskua vastaan 2.419 e (alv:ton hinta).

Henkilöstöhallinto

Työterveyshuollon palvelujen ostoon Järviseudun Työterveyshuollolta varattiin talousarvion määrärahaa 66.300 e. Kelan korvaus työterveyshuollon kustannuksista arvioitiin olevan n. 38.500 €. Työterveyshuollon menot ja tulot on jaettu hallintokunnille henkilökunnan lukumäärän suhteessa.

TYKY-toimintaan (8.500 e) ja muuhun henkilöstöhallintoon (25.358 e) oli varattu talousarviomäärärahaa yhteensä 33.858 e. TYKY-toimintaan käytettiin 6.288 e ja muuhun henkilöstöhallintoon 20.277 e eli muu henkilöstöhallinto alitti määrärahan 7.293 e. Yhty-toimikunta kokoontui kertomusvuonna 6 kertaa. Toimikunta käsitteli mm. tyky-
rahan käyttöä, työterveyshuollon asioita, henkilöstöohjelman päivitystä, koulutussuunnitelmaa ja henkilöstön vir-
kistäytymistä. Tyky-raha päätettiin käyttää TYKY-seteleihin. Kunnan omia TYKY-seteleitä arvoltaan 60 € jaettiin
henkilöstölle paikallisiin hierontapalveluihin ja kuntosalille: TYKY-seteleitä 60 kpl ja TYKY-kunto+ -seteleitä 29 kpl.
Muuhun henkilöstöhallintoon varattu määrärahat mm. koulutukseen ja ammattijärjestöjen luottamushenkilökoulu-
tukseen.

Sairauslomat vähenivät edellisvuoteen verrattuna 98 päivää, mikä oli 2,70 % vähemmän verrattuna vuoden 2020
sairauspoissaoloihin. Keskimääräinen sairauspoissaolo oli 21,3 pv/hlö (v. 2020 28,6 pv/hlö).

Tuusniemen kunnan päivitetty henkilöstöohjelma hyväksyttiin kunnanhallituksessa 13.12.2021 § 290. Päivitetty
henkilöstöohjelma tuli voimaan 1.1.2022.

Työhyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2021.

Talous- ja tietohallinto

Kunnanhallitus käsitteli vuoden 2020 tilinpäätöksen 31.3.2021 § 75 ja kunnanvaltuusto 24.5.2021 § 20.

Vuoden 2021 talousarvioon tehtiin muutoksia viisi kertaa; kvalt 15.3.2021 § 6, 24.5.2021 § 24, 16.8.2021 § 64,
4.10.2021 § 71 ja 29.11.2021 § 84-85. Osavuositarkastus laadittiin 30.6.2021 mukaisesti. Kunnanhallitus käsitteli
osavuositarkastuksen 6.9.2021 § 195 ja kunnanvaltuusto 4.10.2020 § 69.

Talous- ja palkkahallinnon palvelut on ostettu Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä.

Taloustoimistoon, keskitettyyn tietohallintoon, kunnallisverotukseen ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n ostopalvelujen
tuottamiseen oli varattu määrärahaa yhteensä 423.960 e. Keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannukset (talous-
toimisto, keskitetty tietohallinto ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n ostopalvelut) yhteensä 375.422 e jaettiin sisäisesti
eri toimialoille. Taloustoimiston toimintakulut v. 2021 olivat 134.262 e, keskitetyn tietohallinnon toimintakulut
64.669 e, kunnallisverotuksen toimintakulut 55.452 e, Monetra Pohjois-Savo Oy:lle maksettiin v. 2021 ostopalve-
luna 176.491 e, eli yhteensä käytetty määrärahaa 429.874 e.

Talous

Kunnanhallitus	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	891 341	911 400	0	911 400	986 670	-75.270
Toimintakulut	-1 296 651	-1 348 603	0	-1 348 603	-1 391 507	42 904
Toimintakate (netto)	-405 310	-437 203	0	-437 203	-404 837	-32 366
Poistot	-87 004	-86 507	0	-86 507	-86 506	-1
Tehtävän kokonaiskust.	-492 314	-523 710	0	-523 710	-491 343	-32 367
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Elinkeino- ja kehittämispalvelut

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanvaltuuston tekemien linjauksien mukaisesti elinkeino- ja kehittämispalveluista on vastannut kevästä 2014 alkaen Tuusniemen Teollisuus Oy, sen toimitusjohtaja ja hallitus. Nykyinen sopimus on voimassa 31.12.2023 saakka. Kehittämisyhtiö järjestää ja tuottaa Tuusniemen kunnan elinkeinojen neuvonta-, asiantuntija- ja kehittämispalvelut, edistää kunnan hallinnassa olevien toimitilojen vuokraamista yritysten käyttöön, toteuttaa yritys- ja asukassijoittumisen sekä kunnan yleistä aluemarkkinointia, hallinnoi ja osallistuu alueen kehittämishankkeisiin sekä edistää Tuusniemen kunnan asettamia elinkeino- ja työllisyyspoliittisten tavoitteiden toteutumista. Tuusniemen Teollisuus Oy toimii Tuusniemen kunnan kanssa sovitun ostopalvelusopimuksen, vuosittaisen toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Kunnanjohtaja vastaa edelleen laajemmista kunnanhallituksen ja -valtuuston käsittelyä vaativista elinkeinotoimenpiteistä sekä kunnan sisäisestä markkinoinnista/tiedottamisesta ja sidosryhmäsuhteiden ylläpitämisestä. Yhteistyötä on tehty mm. muiden kuntien, Itä-Suomen yliopiston, Luonnonvarakeskuksen, Savonia ammattikorkeakoulun ym. oppilaitosten kanssa, Tuusniemen Yrittäjät ry:n, Kuopion seudun yritysneuvojen sekä Kalakukko ry:n ja muiden rahoittajien kanssa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yritysten toiminta- ja kasvumahdollisuuksien turvaaminen	Yritysten määrä Työpaikkojen määrä	Vähintään 10 uutta yritystä/vuosi Uusia työpaikkoja 10/vuosi	11 kpl/vuosi 11 kpl/vuosi

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Ostopalvelusopimuksen mukaisen rahoituksen painopisteet	Saatu hankerahoitus / yhtiö kpl Hankeraha/avustus/muu rahoitus/yritykset kpl	1 hanke/vuosi 2 kpl/vuosi	1 hanke/vuosi 1 kpl/vuosi, selvitetty useita
	Kehittämistoimenpiteet kpl	1 toimenpide/kärkihanke	3 toimenpidettä: matkailu, palvelut ja puunjalostus

Työpaikkoja kunnan alueella oli vuoden 2019 tilaston mukaan 611 kpl, missä on vähennystä edelliseen vuoteen 21 kpl. Työpaikoista 21,1 % (129 kpl) jakaantui alkutuotantoon, 17,2 % (105 kpl) jalostukseen ja 61,7 % (377 kpl) palveluihin. Yrityskanta vuonna 2021 oli 169 kpl. Vuonna 2021 aloittaneita yrityksiä oli 11 kpl ja lopettaneita 5 kpl.

Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2021 tilaston mukaan 128 henkeä eli 13,8 % työvoimasta kunnassa, kun se koko maakunnassa oli keskimäärin 10,6 %. Molemmilla luvuilla oli tapahtunut parantumista verrattuna edelliseen vuoteen. Työllistymistä on edistetty mm. kunnan investoinneilla ja työllistämistoimilla, osallistumalla nuorten työllistämiseen ja toimenpiteisiin. Työpaikkojen syntymistä yrityksiin on edistetty avustamalla yrityksiä mm. kehittämissuunnitelmien ja rahoitushakemusten laatimisessa ja luomalla uuden yritystoiminnan puitteita mm. markkinoinnilla, toimialan kehittämistoimenpiteillä ja yritysten sijoittumiseen liittyvillä toimilla.

Talous

Elinkeino- ja kehittämispalvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 260	1 100		1 100	385	715
Toimintakulut	-201 290	-201 600		-201 600	-190 393	-11 207
Toimintakate (netto)	-200 029	-200 500		-200 500	-190 009	-10 491
Poistot	- 7 173	-5 738		-5 738	-5 738	0
Tehtävän kokonaiskust.	-207 202	-206 238		-206 238	-195 747	-10 491

=valtuustoon nähden sitovat erä

Ateriapalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Keskuskeittiö tuottaa keskitetysti taloudellisesti laadukkaat ja terveelliset ateriapalvelut koulukeskukseen, sairaalaan, palvelukeskukseen, varhaiskasvatukseen ja sosiaalitoimen tukipalveluihin. Ateriapalvelujen osalta kunnanvaltuustoa sitoo nettomäärärahasato.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asiakaskunnan erilaisuuden huomioiminen	Asiakaspalaute	Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Kotimaisen ruokakulttuurin edistäminen ja lähiruokaa käytön lisääminen	Itsearviointi ja elintarvikeostot lähialueiden tuottajilta	Elintarvikeostoista lähiruokaa 15 %, luomua 5 % Kotimaisuusaste 80 %	Elintarvikeostoista lähiruokaa n. 10 %, luomua n. 6 %. Kotimaisuusaste n. 80 %.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Ruokahuollon kustannustehokkuus	Euroa / ateriasuorite	Toiminnan tulot kattavat käyttömenot ja kustannustaso ei yli keskimääräisen valtakunnan tason	Toiminnan tulot kattoivat käyttömenot ja kustannustaso ei yli keskimääräisen valtakunnan tason
Laatu / turvallisuus	Omavalvonta / asiakaspalaute Oivaraaportti	Omavalvontasuunnitelman toteutuminen	Omavalvontasuunnitelma, OIVA –raportit
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Kehityskeskustelut Työpaikkakokoukset Täydennyskoulutukset Oppisopimuskoulutukset	Työnkierron kautta moniosaamisen lisääminen, koulutuksiin osallistumismahdollisuus kaikilla	Työnkierto, oppisopimus- ja erityisruokavalio-koulutukset, säännölliset työpaikkakokoukset

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Ruokahuollon toimintatuotot kattoivat toimintamenot v. 2021. Ateriasuoritteita kertyi yht. 137.419,27 kpl. Ateriasuoritteen hinnaksi tulee 5,00 €/suorite (v. 2020 5,23 €/suorite).

Kotipalvelun ja varhaiskasvatuksen ateriamäärät vähenivät edellisestä vuodesta. Kouluateriat lisääntyivät edellisestä vuodesta ruoanjakelun palautuessa normaaliin. Myös ulkoinen ja sisäinen tilaustarjoilu oli vähäistä koronarajoituksista johtuen.

Valtakunnalliset ravitsemussuositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelussa eri ikäryhmille. Suositusten taroituksena on edistää ja tukea ravitsemuksen ja terveyden myönteistä kehitystä.

Toiminnan tunnuslukuja:

	TP 2020	TP 2021
Henkilöstö	11	9
Kouluaterioita	51.179	66.306
Ateriapalvelut sairaala/hpv	5.667	5.643
Ateriapalvelut palvelukeskus/hpv	14.499	14.679
Ateriat: kotipalvelu, toimintakeskus ym. sosiaalitoimi	12.987	10.970
Ateriat: varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta	2.900	2.566
Vieras- ja henkilökunta-ateriat ja tilaukset	3.371	5.062

Talous

	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Ateriapalvelut						
Toimintatuotot	654 253	757 170	10 000	767 170	729 649	37 521
Toimintakulut	-632 372	-739 336	-13 850	-753 186	-668 696	-84 490
Toimintakate (netto)	21 882	17 834	-3 850	13 984	60 953	-46 969
Poistot	-12 990	-9 497	-	-9 497	-9 497	0
Tehtävän kokonaiskust.	8 892	8 337	-3 850	4 487	51 457	-46 967
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Muu yleis- ja keskushallinto

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Muuhun yleis- ja keskushallintoon kuuluvat nuorten työllistäminen, joukkoliikenne ja hankintatoimi.

Työllistämistoimien kautta perehdytetään nuoria työelämään. Palkkatyöllistäminen kuuluu sosiaalitoimeen. Joukkoliikenteen tavoitteena on järjestää kaikille kunnan haja-asutusalueella asuville kuntalaisille mahdollisimman tasapuoliset kuljetuspalvelut. Hankintatoimen tavoitteena on toteuttaa kunnan hankinnat keskitetysti, kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta on mukana Sansia Oy:ssä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorten työllistäminen kesällä	Työllistetyt nuoret lkm	90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista 16-21 vuotiaista nuorista	Tavoite täyttyi

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Nuorten kesätyöharjoittelun tavoitteena on perehdyttää nuoria työelämään sekä estää työllistämistoimien kautta syrjäytymistä. Kesätyöharjoittelu tarjoaa nuorille paitsi arvokasta työkokemusta ja omaa palkkatuloa, myös mahdollisuuden tutustua erilaisiin aloihin ja työympäristöihin.

Nuorten työllistäminen toteutui v. 2021 paremmin kuin edeltävänä vuonna. Kesällä 2020 koronapandemian vaikutus oli voimakkaampi ja tuolloin nuoria jäi työllistymättä. Seuraavassa tekstissä on vertailutietona merkitty suluissa vuoden 2020 luvut.

Hakemuksia tuli määräaikaan mennessä 39 kpl (30 kpl). Hakijoista työllistyi 35 nuorta (20 nuorta). Neljä nuorta ilmoitti hakuajan päätyttyä, ettei enää halua töitä tai että on muuttanut pois paikkakunnalta. Työpaikkoja jäi täyttämättä kaksi.

Nuorista 15 (9) työllistyi kunnan eri hallintokuntien töihin ja 24 (12) välitettiin yrityksille, yhdistyksille tai yksityisille henkilöille. Nuorten työaika vaihteli 2 – 31 työpäivään/nuori/työnantaja (3 – 40 työpäiv). Yhteensä tehtyjä työpäiviä oli 663 (454). Viidellä nuorella oli kaksi eri työpaikkaa (kahdella nuorella). Palkkakustannukset on laskutettu yrityksiltä ja hallintokunnilta.

Talousarvion mukaisena mittarina oli työllistää vähintään 90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista nuorista. Kun jätetään huomioimatta nämä neljä nuorta, jotka eivät ottaneet työtä vastaan tai muuttivat paikkakunnalta, työllistyi projektin kautta 100 % työtä hakeneista nuorista. Jos nämäkin nuoret otetaan huomioon, työllistyi projektin kautta 90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista nuorista eli tavoite täyttyi molemmissa tapauksissa.

Joukkoliikenteen kymppikyytipalvelu on toiminut asiointiliikenteenä kerran viikossa torstaisin tarpeen mukaan. Kymppikyydin maksu asiakkaalle on 6 €/suunta. Kuntalaisilla on mahdollisuus käyttää myös koulukuljetuksen linja-autokyytejä, jolloin yhdensuuntaisesta matkasta on peritty sama maksu kuin kymppikyydeissä. Kymppikyytipalvelua käytti viime vuonna yhteensä 445 matkustajaa (v. 2020 341). Palvelu on koettu haja-asutusalueilla erittäin tarpeellisenä.

Matkahuollon kanssa on sovittu palvelusetelikokeilusta. Käytössä on 44 matkan lipputuote Tuusniemi (Paakkila) – Kuopio –liikenteessä. Tuusniemeläiset latasivat lipputuotetta v. 2021 yhteensä 28 kertaa (v. 2020 31 kertaa). Asiakashinta oli 125 euroa/44 matkaa (v. 2020 125 e) ja kunnan osuus palvelusetelistä oli 147,80 e – 191,80 e/44 matkaa. Kustannukset kunnalle olivat 4.459 euroa (v. 2020 4.885 e).

Joukkoliikennepalveluiden rahoitussuunnitelman mukaisesti on maksettu Oy Pohjolan Liikenne Ab:lle, Savo-Karjalan Linja Oy:lle, Savonlinja Oy:lle, Mika K. Niskanen Oy:lle ja Kymen Charteline Oy:lle KOS-korvauksia 15.858 e.

Hankintatoimen tavoitteena on toteuttaa kunnan hankinnat keskitetysti, kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Hankinnat toteutetaan suurelta osin Sansia Oy:n kautta ja tavoitteisiin on päästy hyvin.

Talous

Muu yleis- ja keskushallinto	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	15 628	17 350	0	17 350	20 693	-3 343
Toimintakulut	-44 106	-71 772	0	-71 772	-60 248	11 524
Toimintakate (netto)	-28 478	-54 422	0	-54 422	-39 555	14 867
Poistot						
Tehtävän kokonaiskust.	-28 478	-54 422	0	-54 422	-39 555	14 867
=valtuustoon nähden sitovat erät						

KESKUSVAALILAUTAKUNTA, TARKASTUSLAUTAKUNTA, KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

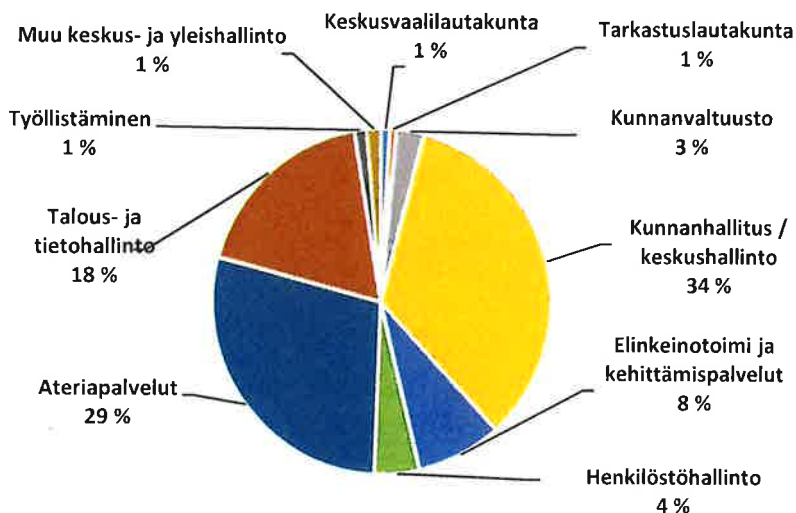
Keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen yhteenlasketut toimintatuotot toteutuivat 102,6 % ja toimintakulut toteutuivat 96,9 %.

Talous

	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 562 482	1 687 020	10 000	1 697 020	1 740 363	-43 343
Toimintakulut	-2 184 332	-2 390 783	-28 850	-2 419 633	-2 344 274	-75 359
Toimintakate (netto)	-621 850	-703 763	-18 850	-722 613	-603 911	-118 702
Poistot	-107 167	-101 742	0	-101 742	-101 741	-1
Tehtävän kokonaiskust.	-729 017	-805 505	-18 850	-824 355	-705 652	-118 703
=valtuustoon nähden sitovat erät						

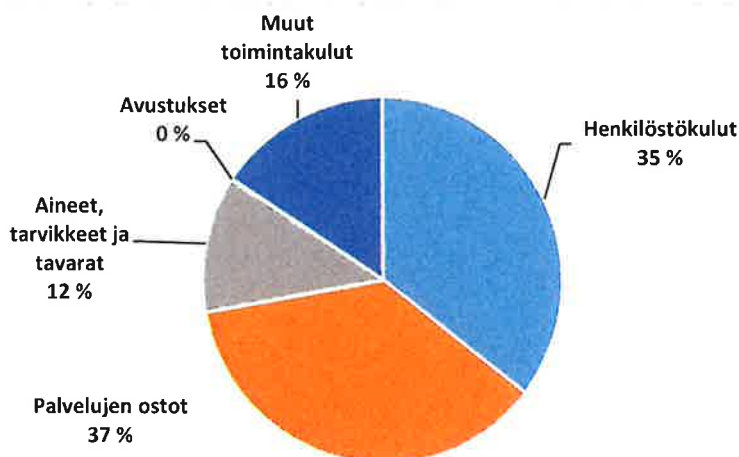
Toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin

	TP 2021
Keskusvaalilautakunta	19 271
Tarkastuslautakunta	14 159
Kunnanvaltuusto	62 444
Kunnanhallitus / keskushallinto	798 474
Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut	190 393
Henkilöstöhallinto	100 715
Ateriapalvelut	668 696
Talous- ja tietohallinto	429 874
Työllistäminen	27 705
Muu keskus- ja yleishallinto	32 542
2 344 274	

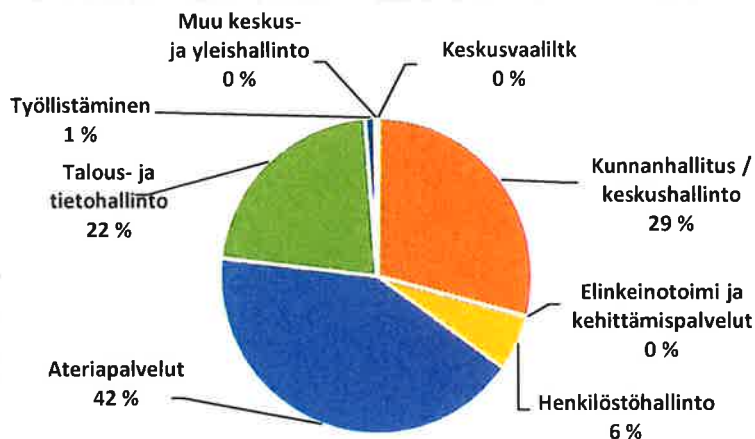
Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain:

	<u>TP 2021</u>
Henkilöstökulut	833 139
Palvelujen ostot	859 173
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	281 579
Avustukset	2 700
Muut toimintakulut	367 683
	<u>2 344 274</u>

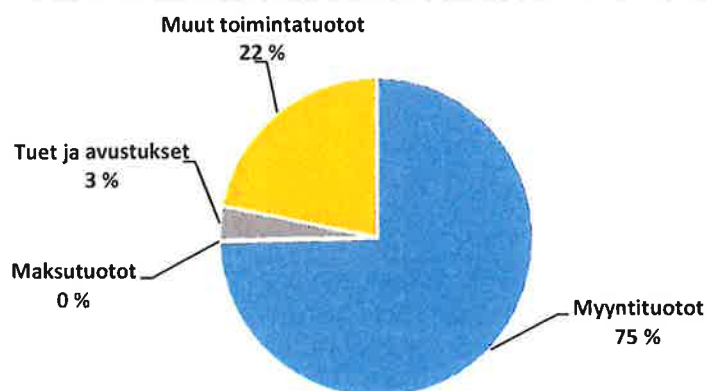
Toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin:

	<u>TP 2021</u>
Keskusvaaliltk	2 967
Kunnanhallitus / keskushallinto	503 544
Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut	385
Henkilöstöhallinto	100 438
Ateriapalvelut	729 649
Talous- ja tietohallinto	382 689
Työllistäminen	16 910
Muu keskus- ja yleishallinto	3 783
	<u>1 740 363</u>

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain:

	<u>TP 2021</u>
Myyntituotot	1 298 158
Maksutuotot	1 529
Tuet ja avustukset	60 877
Muut toimintatuotot	379 799
	<u>1 740 363</u>

SOSIAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: sosiaalijohtaja ja sosiaalilautakunnan jäsenet

Lasten ja perheiden palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu (avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto), perheneuvola, koulukuraattorityö, koulupsykologityö, perheoikeudelliset palvelut (isyiden selvittäminen, lasten huolto-, asumis- ja tapaamisoikeussopimusten sekä elatussopimusten vahvistaminen, adoptioneuvonta, tapaamisten valvonta, perheasioiden sovittelu) ja muut lasten ja perheiden avopalvelut, mm. perhetyö ja perhekuntoutus.

Lapsiperheiden palvelujen tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä. Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi kunnan palveluissa seurataan ja edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja poistetaan kasvuolojen epäkohtia. Lastensuojelun tavoitteena on turvata erityistä suojelua tarvitsevien lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsen kasvun ja kehityksen ja vanhemmuuden tukeminen varhaista tukea vahvistaen, lapsia ja perheitä osallistaen ja oikea-aikainen tuki löytäen.	0-17-vuotiaat kodin ulkopuolelle sijoitetut, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Pienenee vuoden 2020 tasosta	Pysynyt samalla tasolla.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Perhekeskustoimintamallin käyttöönotto (sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, koulu ja vapaa-aikatoimi)	Työmenetelmät	Työmenetelmien käyttöönottosuunnitelma on tehty ja käyttöönotto aloitettu.	Ei toteutunut, hyvinvointialueen suunnittelussa hyväksytty perhekeskustoimintamalli.
	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Valmistuu vuonna 2021	Ei toteutunut, hyvinvointialue tulee vastaamaan LsL:n mukaisesta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta.
Tietojärjestelmä tukee THL:n määräysten mukaista sosiaalihuollon kirjaamista palvelutehtävittäin	Alue-Pro Consona sosiaalityön käyttöönottoprojekti	Toteutuu vuonna 2020	Alue Pro Consona toteutunut, OMNI360 käyttöönottoa valmisteltu.
Lastensuojelukustannusten hallitseminen.	Kustannukset €/lastensuojelun avohuollon asiakas Kustannukset €/lastensuojelun sijaishuollon asiakas	Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon kustannukset < vuonna 2020	Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon kustannukset olivat pienemmät kuin vuonna 2020. Valmisteltu lapsiperheiden kotipalvelujen re-

Palvelurakennetta tarkastellaan (ostopalvelu/ oma toiminta) ja tarvittaessa painopistettä siirretään omaan toimintaan resursseja siirtämällä. Osallistutaan lastensuojelun avohuollon palvelujen kilpailuttamiseen (Sansia).			surssilisäys omana toimintana vuoden 2022 talousarvioon. Toteutunut osallistuminen Pohjois-Savon lastensuojelun avohuollon palveluihin hankintaan.
--	--	--	--

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Varhainen tuki toteutuu lasten kasvuympäristössä, kotona ja varhaiskasvatuksessa sekä neuvolassa Tuen ja erityisen tuen tarpeisiin vastataan yhteisesti sovittua toimintamallia käyttäen	ShL:n perhetyöperheet Neuvolan ja perhetyön TERTTU –työ Varhaiskasvatuksen kanssa yhteinen toimintamalli	Kaikille perhetyötä tarvitseville pystytään palvelut järjestämään Kohdentuu vauvaperheisiin ja 5-vuotiaiden perheisiin Kuvattu ja käytössä	Toteutunut Ei toteutunut Ei toteutunut
Toteutetaan opiskelu- huollon lapsi- ja nuorilähtöistä toimintamallia, monialaista arviointia ja yhteistyötä	Koulukuraattorin työpanos Psykologipalvelut ostopalveluna	0,4 henkilötyövuotta <70 000 €/v	Toteutunut lukuun ottamatta aikaa, jolloin viranhaltija on ollut pois työstä Ei toteutunut
Vastataan lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon intensiivisen tuen tarpeeseen	LsL:n perhetyöperheet Tukihenkilö ja -perhetointa Tehostettu perhetyö Perhekuntoutus	Perhetyön tarpeeseen pystytään vastaamaan Tarpeeseen pystytty vastaamaan Ostopalvelut hankittu asiakastarpeen mukaisesti	Toteutunut Toteutunut Toteutunut
Henkilöstön työhyvinvointi, osaaminen ja hyvä johtaminen toteutuu	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vuoden 2019 ja 2020 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % yksilökeskusteluna	Ei toteutunut

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Lastensuojeluilmoitukset / lapset	95 / 37	98 / 40	107 / 45	114/51
LS, Avohuollon asiakkaat / alkanneet	30 / 11	22 / 4	37 / 16	49/21
Perhetyön ja kotipalvelun perheet / lapset	12 / 23	12 / 24	13 /	6/
Lapsia sijoitettuna vuoden aikana yhteensä	14	12	27	25
Lapsia sijoitettuna 31.12.	10	10	18	15
Asiakkaat psykologilla				
Koulupsykologi, käynnit / asiakkaat	58 / 18	84 / 22	164 / 33	45/15
Perheneuvola, käynnit / lapset / perh. jäsenet	201 / 27 / 37	189 / 26 / 39	327 / 31 / 58	310/13/54
Asiakkaat kuraattorilla, lapsia	24	57	35	54
Asiakkaat päihdetyössä	22	20	20	6x)

x) kirjaaminen muuttunut

Talous

Lasten ja perheiden palvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	132 485	87 600	0	87 600	154 787	-67 187
Toimintakulut	-1 691 056	-1 339 197	-180 000	-1 519 197	-1 620 425	101 228
Toimintakate (netto)	-1 558 571	-1 251 597	-180 000	-1 431 597	-1 465 638	34 041
Poistot	-	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskust.	-1 558 571	-1 251 597	-180 000	-1 431 597	-1 465 638	34 041
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Henkilöstö

- sosiaalihoitaja 0,1 (perheoikeudelliset palvelut)
- sosiaalityöntekijä 1 (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelun avohuolto ja sijaishuolto, vastaava koulukuraattori, perheoikeudelliset palvelut: selvitykset)
- sosiaalityöntekijä 0,4 (lastensuojelun jälkihuolto, lastensuojelun avo- ja sijaishuolto)
- sosiaaliohjaaja 0,9 (lapsiperheiden sosiaalityö, perhetyö, koulukuraattori, lastensuojelun avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto)
- toimistos sihteeri (0,2)

Lapsiperhepalvelut olivat ilman sosiaalityöntekijää noin kaksi kuukautta. Lapsiperheiden sosiaalityön kiireelliset tehtävät (lastensuojelun avohuolto ja sijaishuolto) turvattiin kyseisenä aikana jakamalla tehtäviä aikuis-sosiaalityön sosiaalityöntekijän, sosiaaliohjaajan ja sosiaalihoitajan kesken. Sosiaalityöntekijäresurssin puuttumisen vuoksi sosiaalityön palveluja jouduttiin priorisoimaan. Lapsiperhepalvelujen monialainen kehittämis-työ ei edennyt. Voimavarat keskitettiin perustehtävän hoitamiseen. Toimistotyöntekijä vaihtui ja uusi henkilö rekrytoitiin.

Lapsiperheiden sosiaaliohjaaja toimi muun työn ohella Tuusniemen perusopetuksen ja lukion kuraattorina ja sosiaalityöntekijä oman viran ohella vastaavana kuraattorina. Kuraattorinpalvelujen ja perhetyön tuottamisessa oli katkoja. Koulu- ja perheneuvolapsykologipalvelujen järjestämistä ostopalveluna jatkettiin. Lapsiperheiden kotipalvelua järjestettiin hyvin vähäisessä määrin vanhuspäalvelujen kotipalvelusta. Perhetyötä ja tehostettua perhetyötä järjestettiin pääasiassa ostopalveluna.

Sijoitettujen lasten määrässä ja sijaishuollon kustannuksissa näkyvät myös muiden kuntien sijoittamat lapset, joista Tuusniemen kunta on kustannusvastuussa. Tuusniemen kunnan sijoittamien, muiden kuntien kustannusvastuulla olevien tuusniemeläisten lasten sijaishuollon kustannukset näkyvät toteumassa sekä menoina että kustannusvastuussa olevan lapsen aikaisemman kotikunnan maksamina tuloina. Heidän määränsä ei näy lapsimäärissä eikä tilastoissa, koska THL:n ohjeen mukaan kustannusvastuussa oleva kunta tilastoi lapset.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut sisältävät kotipalvelun ja tehostetun asumispalvelun.

Kotipalvelu tukee yhdessä kotisairaanhoidon kanssa vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotona selviytymistä ja mielekästä ja merkityksellistä elämää. Kotipalvelu tuotti myös lapsiperheiden kotipalvelua.

Mänty- ja Tuomikodissa on 24 vuokra-asukaspaiikkaa ja enimmillään kuusi paikkaa lyhytaikaisasumista varten. Koivukoti on 20-paikkainen erityisasumisen yksikkö, jossa asui 10 kehitysvammaista henkilöä ja 10 ikäihmistä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asukkaiden toimintakyisyyden ja turvallisen kotona sekä asumispalveluissa asumisen edistäminen ja omaishoitajien tukeminen tehtävässään asiakastarpeen mukaisin palveluin	Palvelujen peittävyys, 75 vuotta täyttäneet Palvelutarpeen arviointi Kotipalvelun henkilöstön välitön työaika	Kotona >92 % Säännöllinen kotihoito >14 % Omaishoidon tuki >7 % Tehostettu palveluas. <6 % Pitkäaikainen laitoshoido <2 % Toteutuu 7 arkipäivän kuluessa >55 %	89,2 % 29 % 7,5 % 10 % 0,8 % Toteutunut Toteutunut
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Vanhuspalvelujen ja vuodeosaston toimintamalli suunnitellaan ja toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä. Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon saumattomien palveluketjujen ja -prosessien kehittämisen	Tehostetun kotisairaanhoidon toteutuminen Palveluketjut, prosessit	Toiminta suunniteltu, käynnistetty ja vakiintunut Yhteiset toimintaketjut ja -prosessit on kuvattu. Tarpeelliset työohjeet on laadittu. Toiminta on toimintaketjujen ja -prosessien ja työohjeiden mukaista.	Toiminta ei käynnistynyt osastolla. Lääkärikonsultaatioista kuvattu. Osaston kanssa yhteistyöstä ja lääkehuollosta laadittu. Toteutunut, mutta toiminnot eivät aina sujuvia.
Kotipalvelussa selvitetään digitaalisia palveluja.	Digitaaliset palvelut	Selvitys ja suunnitelma tehty	Ei toteutunut
Vanhustyön ja sen prosessien johtamisen tarkastelu	Prosessikuvaukset Kirjalliset toimenkuvat	Prosessikuvaukset tehty Kirjalliset toimenkuvat tehty (vanhustyön johtaja, vastaava sairaanhoitaja, palveluohjaaja)	Ei toteutunut Toteutunut

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kokemustietoa hyödynnetään palvelujen kehittämisessä	Asiakasosallisuus Vanhus- ja vammaisneuvosto Palauteen hyödyntäminen	Asiakasraadit ja omaisraadit toimivat asumispalveluissa ja kotipalvelussa 4 kertaa vuodessa Palvelun laadusta kerätty palaute asiakkailta, omaisilta ja henkilöstöltä ja huomioitu palveluprosessien kehittämisessä.	Asumispalveluissa omaisraati toimi, kotipalvelussa ei ole asiakasraati toteutunut. Kokoontui 3 kertaa. Palaute ei ole kerätty systemaattisesti, mutta suoraan saadun palautteen pohjalta on palveluja kehitetty koko ajan.
Asiakasprosessit toteutetaan laaja-alaisesti arvioiden, tavoitteellisesti asiakasta kuunnellen ja asiakkaan toimintakykyä edistäen	Asiakasosallisuus Vastuuhoitajamalli Hoito- ja palvelusuunnitelma	Asiakkaan oma tarve ja tavoite kirjattu kaikkien asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmaan Toimintamalli ja sen vaikutukset asiakkaan merkitykselliseen arkeen sisäistetty käytännössä Tavoitteellinen suunnitelma kuntoutumisen edistämiseksi ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi kaikilla asiakkailla.	Ei toteutunut Pääsääntöisesti toteutunut Ei toteutunut
Vanhuspalvelujen asiakkaana olevien iäkkäiden toimintakyky paranee ja kotikuntoutus edistyy	Toimintakykymittaukset (kävely, lihas, tasapaino, ravitsemus, mieliala, muisti) Kuntouttava arviointijakso	Toimintakyvyn mittaritietojen perusteella asetettu palvelusuunnitelmaan seurattavia tavoitteita. Käytössä laajemmin kuin vuonna 2020	Koronasta johtuen fys.terapian kotikäynnit eivät toteutuneet ja kotikuntoutus ei toteutunut. Ei toteutunut
Henkilöstö kohdennetaan asiakastarpeen mukaisesti	RAVA-mittari Henkilöstömitoituksen kerroin asumispalveluissa Lapsiperheiden kotipalvelu	RAVA-tulosten systemaattinen analysointi käytössä >0,6 (moniammatillinen) Tarpeeseen vastattu 100 %	RAVA-tuloksia hyödynnetty yksittäisten asiakkaiden kohdalla. Mänty- ja Tuomikodissa toteutui vakanssien puitteissa, poissaoloista johtuen ei aina käytännössä. Koivukodissa henkilöstövajetta, jota korjattiin heinäkuusta lähtien. Ei pystytty vastaamaan.
Henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen kasvaa ja hyvä johtaminen toteutuu	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vv. 2019 ja 2020 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluna	Sairauspoissaoloja enemmän kuin v. 2020 Koivukodissa sekä Mänty- ja Tuomikodissa toteutui.

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Palvelukeskuksen paikkaluku	43 (+6)	43 (+6)	44 (+6)	44 (+6)
Hoitopäivät	15 773	15 404	14 613	14 839
Palvelukeskus € / hpv, netto	105	112	129	132
Kotipalveluja saaneet asiakkaat	152	101	121	149
Kotipalvelua saaneet kotitaloudet	99	93		
Tukipalvelua saaneiden asiakkaiden määrä	139	142	153	144
Käynnit asiakkaiden luona	45 323	53 297	52 194	49 212
Nettokustannus / käynti	19	18	20*	22

* Tieto korjattu

Talous

Vanhuspalvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	893 329	910 468	12 000	922 468	924 545	-2 077
Toimintakulut	-3 629 760	-3 662 478	-109 470	-3 771 948	-3 769 633	-2 315
Toimintakate (netto)	-2 736 431	-2 752 010	-97 470	-2 849 480	-2 845 088	-4 392
Poistot	-205 268	-192 710	0	-192 710	-190 210	-2 500
Tehtävän kokonaiskust.	-2 941 700	-2 944 720	-97 470	-3 042 190	-3 035 298	-6 892
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Henkilöstö

- vanhustyön johtaja
- palveluohjaaja
- toimistos sihteeri

Tuomikoti ja Mäntykoti:

1 vastaava sairaanhoitaja, 1,5 sairaanhoitajaa, 14 lähihoitajaa, 3 laitoshuoltajaa

Koivukoti:

1 vastaava sairaanhoitaja, 0,5 sairaanhoitajaa, 9 lähihoitajaa, 1 laitoshuoltaja

Mänty- ja Tuomikodin sekä Koivukodin vastaavan sairaanhoitajan tehtävät yhdistettiin 1.9.2021 alkaen yhdelle henkilölle, jonka jälkeen Koivukotiin jäi 50 % sairaanhoitajan tehtävä, loppu 50 % Mäntykotiin. Tuomikotiin jäi sairaanhoitajan tehtävä, jota ei saatu täytettyä.

Kotipalvelu:

1 vastaava sairaanhoitaja, 1 sairaanhoitaja, 13 lähihoitajaa, 2 kodinhoitajaa, 1 kotivastustaja, 1 virikeohjaaja

Alle kolmen kuukauden sijaiset rekrytoitiin Sarastia Rekryn kautta. Koivukodin henkilöstömäärää lisättiin ke-sästä alkaen sijaisilla, jotta lakisääteinen henkilöstövahvuus toteutui.

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia jatkui vuonna 2021, mikä aiheutti lisähaasteen hoivatyöhön. Pitempi-aikaisten sijaisten ja vakinaisten hoitajien saanti oli haasteellista. Koronasta johtuen rajoitettiin vierailuja asukaiden luona palvelukeskuksella ja Koivukodissa. Pandemia rajoitti myös lyhytaikaishoidossa käyvien määrää. Vanhuspalvelujen palveluohjauksen tuottamisessa oli katkoja ja toimistotyössä vajuusta osan vuotta. Omais-raati kokoontui kerran eikä tapahtumia juurikaan voitu asumisyksiköissä järjestää.

Vammaispalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat kehitysvammaisten palvelut (kehitysvammalaitokset, kehitysvammaisten perhehoito, avohuolto ja päivätoiminta) ja vammaispalvelut (vaikeavammaisten asumispalvelut ja kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, vaikeavammaisten asuntojen muutostyöt, henkilökohtainen avustajatoiminta ja toimintakeskuksen työtoiminta).

Vammaispalvelujen tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä. Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.

Päivä- ja työtoimintaa järjestetään kehitysvammaisille, vaikeavammaisille ja mielenterveyskuntoutujille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Erityisryhmien kotona asumisen tukemista vahvistetaan.	Kotipalvelun ja vammaispalvelujen yhteiset asiakassuunnitelmat.	Yhteiset asiakassuunnitelmat ovat lisääntyneet aiemmasta.	Monialainen yhteistyö palvelutarpeen arvioinnissa ja palvelusuunnittelussa on lisääntynyt. Lainsäädäntö ei mahdollista yhteistä palvelusuunnitelmaa.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Koivukoti profiloituu erityisryhmien asumisyksiköksi.	Vammaisasukkaiden määrä Koivukodissa.	Yksilöllinen asumispalvelutarve toteutunut.	Toteutunut.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelusuunnittelu edistää vammaisen osallisuutta ja it-senäistä selviytymistä	Palvelusuunnitelma	Palvelusuunnitelma tehty kaikille asiakkaille.	Toteutunut
	Asiakasosallisuus	Asiakas osallistuu omien tavoitteidensa suunnitteluun ja seurantaan toimintakykynsä mukaisesti.	Toteutunut
Palvelut järjestetään yhdenmukaisten kriteereiden perusteella huomioiden asiakkaiden palvelutarve.	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit on vahvistettu ja palveluja myönnetään niiden mukaisesti.	Toteutunut
Työ- ja päivätoimintaa tuotetaan asiakastarpeiden mukaisesti henkilöstöä kohden taen.	Mielenterveyskuntoutujien ja vaikeavammaisten ryhmä	1-2 pv viikossa	1 pv viikossa
	Päivätoimintaryhmä	3-5 pv viikossa	5 pv viikossa
	Työtoimintaryhmä	3-5 pv viikossa	3 pv viikossa
		2-5 pv viikossa	

	Avotyötoiminta		5 pv viikossa
Henkilöstö työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot	< vuoden 2019 ja 2020 keskiarvo	Ei toteutunut
	Täydennyskoulutus	>3 pv/työntekijä	
	Kehityskeskustelut	Käyty 100 % yksilökeskusteluina.	

Talous

Vammaispalvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	39 192	16 700	0	16 700	34 532	-17 832
Toimintakulut	-1 028 463	-951 735	-15 000	-966 735	-1 033 229	66 494
Toimintakate (netto)	-989 271	-935 035	-15 000	-950 035	-998 697	48 662
Poistot	-4 934	-825	0	-825	-6 142	5 317
Tehtävän kokonaiskust.	-994 205	-935 860	-15 000	-950 860	-1 004 839	53 979
=valtuustoon nähden sitovat erät 53 978						

Henkilöstö

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut:

- palveluohjaaja 0,5
- sosiaalijohtaja 0,1

Työ- ja päivätoiminta (kehitysvammaiset, mielenterveyskuntoutujat):

- johtava ohjaaja 1
- ohjaaja 2
- ohjaaja (0,4)

Kehitysvammaisten avohuollon palveluohjaus ja asumisen ohjaus:

- palveluohjaaja (0,5)

Aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut

Aikuissosiaalityö sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ja aikuissosiaalityön sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Työllisyyspalveluihin sisältyy kuntouttava työtoiminta, työmarkkinatuki ja työllisyyteen aktiivoivat toimet.

Työikäisten palvelujen tavoitteena on tukea työikäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta.

Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta.

Työllisyyspalveluja ja työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla (TYP) edistetään vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työ- ja toimintakykyä, kouluttautumista ja työllistymisaktiivisuutta, omatoimisuutta, sosiaalisuutta ja elämänhallintaa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategisiet tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä	< tammi-elokuu 2017, ka 74	Toteutunut
	Yli 300 pv työttömänä olleiden aktivointiaste	>40 %	
	Kunnan maksaman työmarkkinatuen määrä	< kuin vuonna 2019, tavoite enintään 170 000 euroa/v	Toteutunut
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluprosessit tulevat sujuvammiksi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisellä työllä.	Yhteinen toimintamalli	Toimintamalli kuvattu	Toteutunut osittain
	Henkilöstöresurssit	Resursseja kohdennettu asiakastarpeen mukaisesti	Toteutunut osittain
	Osaamisen kehittäminen	Koulutukset järjestetty ja niihin osallistuttu	Toteutunut osittain
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta järjestetään ostopalveluna ja omissa hallintokunnissa	Via Dian ostopalvelu	Sopimuksen jatkamisen arviointi tehty 31.8.2021 mennessä	Sopimus on voimassa toistaiseksi.
	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät	ka > 15 hlö/kk, toimintapäiviä >1500 pv/v	Ei toteutunut
Palkkatuella edistetään asiakkaiden positiivisten työllistymisen jatkopolkujen syntymistä	Palkkatukipalkkojen kustannukset	< 70 000 €/v	
	Kunnan omien hallintokuntien työllistämien henkilöiden määrä	7-8 hlö/v	

=valuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Pitkäaikaistyöttömien oma-toimisuutta, elämänhallintaa ja työllistymistä edistetään	Yli 1000 päivää työttömänä olleiden määrä	< 20 hlö/ kk	Toteutunut
	Työmarkkinatuen kunnan maksuosuuden määrä (yli 1000 pv)	< 9 000 €/kk	Toteutunut lukuun ottamatta touku-kuussa
Työttömien toimintakykyä ja terveyttä edistetään yhdessä terveydenhuollon, KELAn ja Te-toimiston kanssa	Monialainen TYP	> 10 asiakasta kuukausittain	Ei toteutunut
	Työttömien terveydenhuollon prosessi	> 20 terveystarkastusta/v	Ei toteutunut: 6 terveystarkastusta

		yhteinen palauteprosessi toimii	
Hankkeiden avulla poistetaan työllistymisen esteitä ja selvitetään työ- ja toimintakykyä	TYKKE –hanke (Huoltoliitto)	20 asiakasta kahden vuoden aikana	Ei toteutunut
	Duuni Edellä –hanke (Sakky)	Asiakasohjaus lähihoitajakoulutukseen onnistunutta > 4 osallistujaa koulutuksesta aiheutuneita matkakuluja maksettu koulutuksen tuottajalle	Ei toteutunut

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet / hakemukset	57 / 114	46 / 114	40 / 84	33/63
Työmarkkinatuen kuntaosuus, saajat, ka/kk	48	38	34	32
Työmarkkinatuen kuntaosuus, 1000 €	226	175	166	148
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat / toimintapvät	21 / 340	26 / 1246	20 / 856	11/657

Pohjois-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsaus

	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Muutos 2020-2021
Työvoima	1004	962	925	-37
Työttömät, osuus % työvoimasta	12,2	14,7	13,8	-0,9
Työttömät työnhakijat	122	141	128	-13
Alle 25-v	11	8	7	-1
Yli 50-v	69	80	78	-2
Pitkäaikaistyöttömät	30	50	67	+17
Vammaiset ja sairaat	16	20	21	+1
Avoimet työpaikat	13	9	28	+19

Talous

Aikuissosiaalityö	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	10 401	45 500	-29 000	16 500	19 152	-2 652
Toimintakulut	-368 967	-446 073	181 330	-264 743	-314 357	49 614
Toimintakate (netto)	-368 967	-400 573	152 330	-248 243	-295 205	46 962
Tehtävän kokonaiskust.	-368 967	-400 573	152 330	-248 243	-295 205	46 962

=valtuustoon nähden sitovat erät-350 312

Henkilöstö

- sosiaalityöntekijä 0,6 (aikuissosiaalityö, päihdehuolto, työllisyyspalvelut, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki)
- sosiaaliohjaaja 0,1 (täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki)
- toimistosihteeri 0,2 (välitystilitt ym.)

Sosiaalitoimi järjesti kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta ostopalveluna Via Dialta ja omana toimintana. Kunnan työllisyyspalvelut hoidettiin aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijän toimesta. Sosiaalitoimen ja Via Dian yhteistyö toimi hyvin. Lapsiperheiden sosiaalityön/ lastensuojelun henkilöstövajaus kuormitti aikuissosiaalityötä ja vähensi aikuissosiaalityöhön käytettävissä ollutta resurssia.

Huoltoliitto ry:n Kunnanpaikassa toteuttaman ESR-rahoitteisen TYKKE –hankkeen tavoitteena oli mm. asiakkaiden työkykyyn vaikuttavien tekijöiden kartoittaminen ja asiakkaiden ohjaaminen heille soveltuviin palveluihin sekä osallisuuden tukeminen. Hankkeeseen ohjautui vuonna 2021 suunniteltua vähemmän asiakkaita. Aikuissosiaalityön resurssin ohjaaminen lapsiperheiden sosiaalityön kiireellisiin tehtäviin vaikeutti myös hanketyötä.

Palkkatuella palkattujen työntekijöiden palkat on korjattu lopulliseen tilinpäätökseen siten, että sekä määräraha että menot kohdentuvat työllistäneelle yksikölle.

Päihdetyötä tehtiin osana aikuissosiaalityötä. Päihdetyön työnjakoa selkiytettiin sosiaali- ja terveystoimen välillä ja loppuvuodesta päihdehuollon asiakkaita ohjattiin vastuukuntasopimuksen perusteella Kuopion kaupungin tuottamaan perusterveydenhuoltoon. Asumispalveluilla vastattiin esille tulleeseen asumisen tuen tarpeeseen.

Muu sosiaalitoimi

Tulosalueelle kuuluvat asumispalvelujen ostopalvelut (ikäihmiset, mielenterveyskuntoutujat), asumispalvelujen kotikuntakorvaukset, omaishoidon tuki, sosiaaliasiamiespalvelujen ostopalvelut, sosiaalipäivystyksen ostopalvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut sekä vanhus- ja vammaisneuvosto.

Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä siten, että henkilön tarvitsema turva ja huolenpito voidaan antaa erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa vuorokaudenajasta riippumatta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vahvistetaan omaishoitajien tukea tehtävässään ja laajennetaan mahdollisuuksia vapaapäivien pitämiseksi.	Omaishoidon tuen asiakkaiden määrä	>7 % yli 75-vuotiaitten määrästä	Toteutunut
	Omaishoidon tuen kustannukset	< 210 000 €/v	Toteutunut
	Omaishoitajien valmennus	Toteutunut	Toteutunut osittain, koronapandemia vaikeutti.
	Omaishoitajan vapaapäivien käyttö	>vuonna 2020	Toteutunut osittain, koronapandemia vaikeutti.
	Perhehoitosopimusten määrä	>vuonna 2020	Ei toteutunut.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sosiaalipäivystyksellä vastataan asiakkaiden kriisitilanteisiin kaikkina vuorokauden aikoina	Virka-aikainen sosiaalipäivystys	Virka-aikainen sosiaalipäivystys siirtynyt 1.1.2020 Kuopion kaupungin organisaatioon	Toteutunut
Sosiaalihuoltolain mukaisilla liikkumista tukevilla palveluilla mahdollistetaan kotona asumista	Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen asiakasmäärä	<10 henkilö	Ei toteutunut, 18 henkilöä.
Ostopalveluilla vastataan vain erityisen tuen tarpeeseen	Ostopalvelujen kustannukset	10 asiakasta / 3650 vrk / 66 €/vrk	Toteutunut
	Siirtyminen kevyempään tukeen asiakkaan palvelutarpeen sen mahdollistaessa.	Toteutuu 20 %:lle asiakkaista	Toteutunut

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Omaishoidon tuen saajia	47	45	42	42
Asumispalvelujen ostot (sis. intervalliasumisen) asiakkaat/asumispäivät	10 / 1580	11 / 3048	10 / 3067	9
Asumispalvelujen kotikuntakorvaukset				4

Talous

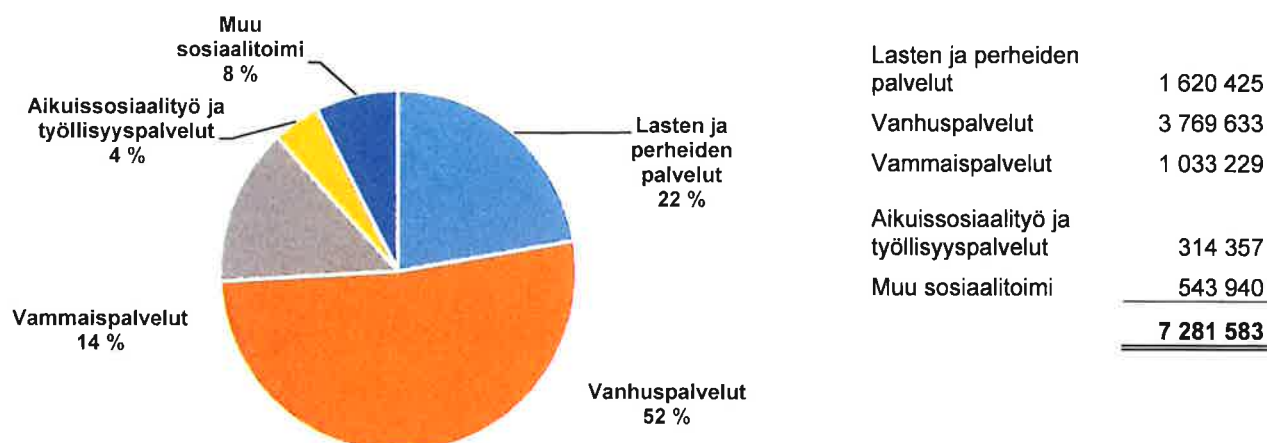
Muu sosiaalitoimi	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	12 844	15 000	0	15 000	35 594	-20 594
Toimintakulut	-383 213	-491 076	-40 000	-531 076	-543 940	12 864
Toimintakate (netto)	-370 369	-476 076	-40 000	-516 076	-508 346	-7 730
Tehtävän kokonaiskust.	-370 369	-476 076	-40 000	-516 076	-508 346	-7 730
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Palveluasumisen ostopalvelun ja kotikuntakorvausten kustannukset kasvoivat. Palveluasuminen hankittiin suoraan hankintana. Omaishoidon tuen saajien määrä pysyi ennallaan. Vuonna 2021 omaishoidon tuen määrärahat mahdollistivat omaishoidon tuen myöntämisen kaikille omaishoidon tuen myöntämiskriteerit täyttäneille hakijoille.

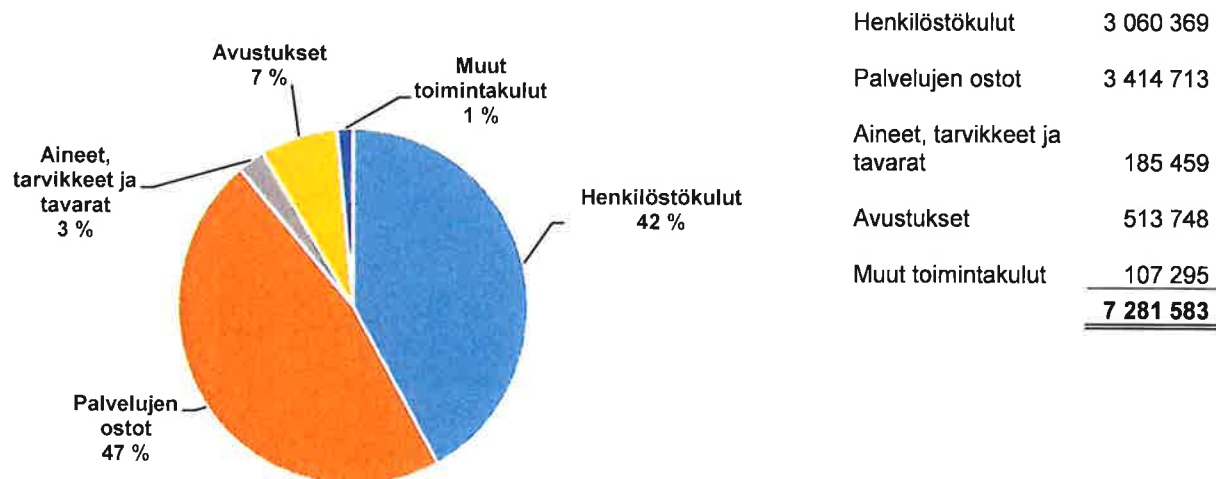
SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ

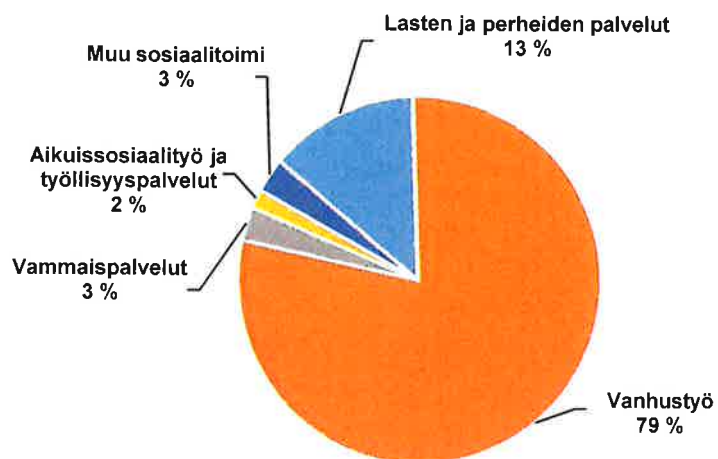
SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 088 251	1 075 268	-17 000	1 058 268	1 168 610	-110 342
Toimintakulut	-7 101 460	-6 890 559	-163 140	7 053 699	-7 281 583	227 884
Toimintakate (netto)	-6 013 209	-5 815 291	-180 140	-5 995 431	-6 112 974	117 543
Poistot	-210 202	-193 535	0	-193 535	-196 352	2 817
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-6 223 411	-6 008 826	-180 140	-6 188 966	-6 309 326	120 360

Sosiaalitoimen toimintakulujen jakaantuminen toiminnoittain 2021:

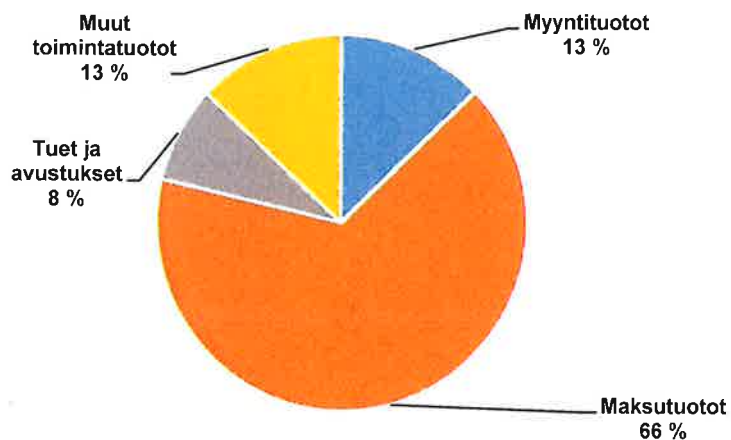

Sosiaalitoimen toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain 2021:

Sosiaalitoimen toimintatuottojen jakaantuminen toiminnoittain 2021:

Lasten ja perheiden palvelut	154 787
Vanhustyö	924 545
Vammaispalvelut	34 532
Aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut	19 152
Muu sosiaalitoimi	35 594
	<u>1 168 610</u>

Sosiaalitoimen toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain 2021:

Myyntituotot	147 245
Maksutuotot	773 986
Tuet ja avustukset	96 409
Muut toimintatuotot	150 970
	<u>1 168 610</u>

TERVEYSTOIMI

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja ja sosiaalihoitaja, kunnanhallituksen jäsenet

Terveystoimeen kuuluu perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Tehtävänä on tuottaa kuntalaisille laadukkaat terveydenhuoltopalvelut ensisijaisesti lähipalveluina kustannustehokkaasti. Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Kuopion kaupunki vastuukuntamallilla. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Siilinjärven kunta. Tuusniemen kunta vastaa terveydenhuollon kiinteistöjen kustannuksista. Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Riittävien ja laadukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaaminen kuntalaisille.	Jonotusaika palveluihin Asiakaspalaute	Hoitotakuu toteutuu Myönteisiä > 90 %	Toteutunut Asiakaspalautetta ei systemaattisesti kerätty
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Ennaltaehkäistään sairauksia, edistetään hyvinvointia sekä ylläpidetään asukkaiden toimintakykyä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.	Osastojaksojen pituus Terveystarkastukset Sairaanhoitajan vastaanotto	<16 vrk 75-, 80-, 85-vuotiaat, 70 % ikäluokasta Omaishoitajat, joka toinen vuosi 70 % Työttömät, > 20 vuodessa Sairaanhoitajan vastaanotto laajempaa kuin vuonna 2019	Osastojakson pituus 19,7vrk. Palveluasumisen paikan jonottajia useita. Ikäneuvolan kutsutuista 50 % tarkastettu. Kutsutuista omaishoitajista myös n. 50 % tarkastettu. Koronaepidemia rajoitti vastaanottojen pitämistä. Työttömien terveystarkastukset 6kpl, kaikki lähetetyt ja hakeutuneet tarkastettiin Toteutunut
Tehdään suunnitelma vuodeosastotoimintamalliksi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä	Vuodeosaston paikkamäärä	Vuodeosaston paikkamäärä yhteistoimintasopimuksen mukainen.	Toteutunut
Suun terveydenhuolto toteutuu kuntalaisten tarpeen mukaisesti	Hammaslääkärin työpanos	1 hlötyövuosi	Toteutunut

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Edistetään asiakkaiden toimintakykyisyyttä ja turvallista kotona asumista.	Yhteinen kotisairaanhoidon ja kotipalvelun kotihoidon prosessi	Yhteisten asiakas-suunnitelmien määrä kasvaa	Ei toteutunut
Muistisairaudet diagnosoidaan oikea-aikaisesti ja kokonaisvaltaisesti.	Geriatrinen kokonaisarvio	Geriatripalvelujen hankkiminen < 100 h vuodessa	Toteutui 89 h/vuosi
Tehostetaan kuntoutustoimintaa	Toimintakykymittaukset	Asiakkaiden mittaus-tulokset paranevat interventoiden aikana Asiakasmäärä > vuonna 2020	Osastohoidossa toteutunut
	Kotikuntoutus	Kuntoutussuunnitelma kaikilla asiakkailla	Ei toteutunut
		Kotihoidon kanssa yhteisten asiakkaiden palvelusuunnitelmaan sisältyy kuntoutussuunnitelma	Ei toteutunut
Ylläpidetään henkilöstön ammattitaitoa ja kehitetään työprosesseja	Koulutuspäivät	3 pv/työntekijä	Toteutui 3,2 pv/tt

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Erikoissairaanhoito				
Hoitojaksot	518	534	557	539
Hoitopäivät	2 670	2 656	2 760	2 938
Pkl-käynnit	6 398	6 049	6 273	6 323
Leikkaukset	299	268	274	298
Lähetteet	1 267	1 130	1 187	1 290
Päivystyslähetteet	262	243	268	270
Erikoissairaanhoito, €/asukas	1 672	1 853	2 063	2 079

Perusterveydenhuolto

Lääkärin vastaanottokäynnit	4 101	3 173	3 195	2 761
Hoitajan vastaanottokäynnit	7 432	4 427	4 751	8 748
Vastaanoton käynnit	11 533	7 600	7 946	11 509
Vastaanoton asiakkaat	2 184	1 623	1 757	2 500
Terveystenhuollon käynnit	1 340	1 131	1 362	1 092
Terveystenhuollon asiakkaat	582	630	904	596
Kuntoutuksen käynnit	2 971	2 862	2 816	2 853
Kuntoutuksen asiakkaat	859	808	728	665
Suun terveydenhuollon käynnit	2 882	2 050	1 293	1956
Suun terveydenhuollon asiakkaat	1 069	829	615	733
Tuusniemen sairaalan hoitopäivät	7 232	6 294	5 667	5643
Tuusniemen sairaalan kuormitus %	82,8	73	82	94
Hoitojakson pituus, keskiarvo (vrk)	13	11	17	20
Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut)	621	582	198	298
Perusterveydenhuolto, €/asukas	1 033	1 324	1 325	

Terveystenhuolto yhteensä

Terveystenhuolto yhteensä, €/asukas	2 705	3 177	3 386	
-------------------------------------	-------	-------	-------	--

Talous

Erikoissairaanhoido	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	22 442	0	0	0	16 850	-16 850
Toimintakulut	-5 043 425	-4 630 091	-1 158 000	-5 788 091	-5 046 533	-741 558
Toimintakate (netto)	-5 020 983	-4 630 091	0	-5 788 091	-5 029 683	-758 408
Tehtävän kokonaiskust.	-5 020 983	-4 630 091	0	-5 788 091	-5 029 683	-758 408
Perusterveydenhuolto						
Toimintatuotot	383 333	185 800	0	185 800	482 251	-296 451
Toimintakulut	-3 609 002	-3 130 066	35 000	-3 095 066	-3 670 326	575 260
Toimintakate (netto)	-3 225 668	-2 944 266	35 000	-2 909 266	-3 188 074	278 808
Poistot	-58 710	-69 111	0	-69 111	-67 979	-1 132
Tehtävän kokonaiskust.	-3 284 378	-3 013 377	35 000	-2 978 377	-3 256 053	277 676

TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	434 480	225 800	0	225 800	530 575	-304 775
Toimintakulut	-8 676 399	-7 800 157	-1 123 000	-8 923 157	-8 749 538	-173 619
Toimintakate (netto)	-8 241 919	-7 574 357	0	-8 697 357	-8 218 963	-478 394
Poistot	-58 710	-69 111	0	-69 111	-67 979	-1 132
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-8 300 629	-7 643 468	-1 123 000	-8 766 468	-8 286 942	-479 526

Toiminta

Lääkärin vastaanoton-, kuntoutuksen-, terveydenhoidon-, suun terveydenhuollon- ja sairaalan palvelut on toteutettu toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lääkäri työvoiman saanti Tuusniemen terveysasemalle on ollut erittäin haasteellista. Molemmat lääkärinvirat oli täytetty, mutta virkavapaalla olevan lääkärin virkaa täyttivät ostolääkärit, joiden saamisessa oli ongelmia. Äkilliset vajeet lääkäri työvoimassa paikattiin Juankosken vastaanotolta käsin. Juankosken tilanne oli myös vaikea lääkäripulan takia, joten oli päiviä, jolloin Tuusniemellä oli vain yksi lääkäri. Näissä tilanteissa kiireellistä hoitoa vaativia potilaita ohjattiin Juankosken terveysasemalle. Myös hoitajatyövoiman saatavuus oli selvästi heikentynyt. Koronatestaaminen ja rokottaminen toteutuivat oman henkilökunnan turvin ja toiminta jatkuu edelleen. 14.10.-21 THL:n tilaston mukaan ensimmäisen rokotteen oli saanut 85,7% yli 12-vuotiaista tuusniemeläisistä ja II annoksen 72,7%. Perusterveydenhuollon vastaanottokäynnit (lääkäri- ja hoitajakäynnit) lisääntyivät viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon 29,7 %. Erikoissairaanhoidon käyttö lisääntyi verrattuna edelliseen vuoteen. Erikoissairaanhoidon hoitopäivät kasvoivat 22,4 % ja poliklinikkakäynnit 4,9 %.

Tuusniemen hammashoitolassa toimi täysiaikainen hammaslääkäri ja suuhygienisti kerran kuukaudessa. Esi- koululaisten ja yhteiskoulun oppilaiden suun terveystarkastukset toteutettiin koulun tiloissa pop up -yksiköllä. Vapaat ajat menevät kolmen kuukauden päähän.

Tuusniemen osastotoiminta siirtyi 1.1.2021 sairaalapalveluiden alaisuuteen. Yhteistoimintasopimuksen mukaisia tavoitteita edistettiin hitaasti. Heinäkuussa osaston sairaansijamäärä laski 15 sairaansijaan, jolla täyttöaste on ollut 94 %. Tuusniemeläisten potilaiden käytössä oli keskimäärin 10,4 sairaansijaa ja hoitojakson keskimääräinen pituus oli 17,5 vrk. Vastaavasti kuopiolaisten potilaiden käytössä oli 3,7 sairaansijaa hoitojakson ollessa n. 30,6 vrk. Yksittäisiä potilaita hoidettiin Harjulan tai Juankosken osastoilla yhteensä 132 vrk:n ajan. Henkilöstön rekrytointi oli haasteellista, kuten alueellisesti kaikkialla.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Tulot ja menot toteutuivat taloussuunnitelman mukaisesti, ylitystä oli tarvikemenoissa. Tätä selittää osittain Tuusniemen kunnan asumisyksiköiden hoitotarvejakeluna toimitettavien vaippojen kulujen siirtyminen asianmukaisesti terveyspalveluihin. Toteutuneet kustannukset tasataan Tuusniemen kunnan ja Kuopion kaupungin välillä tilinpäätöksen yhteydessä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen

Koronapandemian aiheuttama lisääntynyt yleinen työvoiman tarve vaikeutti rekrytointeja. Edelleen leviävä Covid-19 epidemia muodostaa riskin henkilöstön sairastumiselle ja lisääntyville poissaoloille.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 522 731	1 301 068	-17 000	1 284 068	1 699 184	-415 116
Toimintakulut	-15 777 859	-14 690 716	-1 286 140	-15 976 856	-16 031 121	54 265
Toimintakate (netto)	-14 255 128	-13 389 648	-1 303 140	-14 692 788	-14 331 937	-360 851
Poistot	-268 912	-262 646	0	-262 646	-264 331	1 685
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-14 524 040	-13 652 294	-1 303 140	-14 955 434	-14 596 268	-359 166

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: rehtori ja sivistyslautakunnan jäsenet

Perusopetus

Tuusniemen yhtenäiskoulun oppilasmäärä on vakiintumassa. Yhteistyön Kaavin kunnan kanssa jatkuessa, voimme suunnitella toimintaa suhteellisen pitkälle tulevaisuuteen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Kerhoihin osallistuminen	50% oppilaista	Ei
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Oppilaskuntatoiminta	Jokaiselta luokalta on edustus oppilaskunnan hallituksessa	Kyllä
Oppilasmäärän säilyttäminen	Oppilasmäärä	Yhtenäiskoulun oppilasmäärä ei laske alle lukuvuoden 2016-2017 tasoa	Kyllä
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Oppilaiden osallisuus	Kerhoihin osallistuminen	40% oppilaista	Ei
Jatko-opintoihin pääsy 9.luokan jälkeen	Jatko-opintoihin hakeutuminen	100% 1.9. tilanteessa	Kyllä

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

1. PEDAGOGISET KOKEILUT

Yhtenäiskoulussa kokeillaan erilaisia opetusmenetelmiä ja pedagogisia ratkaisuja. Lukuvuonna 2020-2021 koulu jatkaa osallistumista Kuopion kaupungin vetämään perusopetuksen Parasta ennen - hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on perusopetuksen kehittäminen. Koulussamme kehitetään esimerkiksi samanaikais-opetusta, draamapedagogiikkaa ja yhteistyötä koulun sidosryhmien kanssa.

2. OPPILASHUOLLON JA OPPIMISEN TUEN TEHOSTAMINEN

Kevään etäopetusjakso on aiheuttanut monenlaista tuen tarvetta kaikenikäisille oppilaille. Yhtenäiskoulu lisää oppilashuollon ja oppimisen tuen vaikuttavuutta esimerkiksi valtion hanketukien avulla. Myös moniammatillista yhteistyötä tehostetaan.

3. TUUSNIEMEN KUNTA 150 V.

Yhtenäiskoulu juhlistaa kunnan juhlavuotta syksyn aikana, koska aiemmaksi suunnitellut tilaisuudet peruttiin korona-epidemian vuoksi. Tuusniemi 150 v. on myös koulun lukuvuoden laaja-alainen oppimiskokonaisuus. Henkilökunta ja oppilaat osallistuvat juhlallisuuksien toteutukseen erilaisten yhteistyötahojen kanssa. Erityisesti osallistumme kunnan järjestämän lasten ja nuorten toiveiden mukaiseen toimintaan. Tarkoituksena on myös tukea oppilaiden omaehtoista toimintaa.

Tavoitteet on esitetty koulun vuosisuunnitelmassa.

Talous

Perusopetus	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 071 405	935 400	0	935 400	1 159 174	-222 482
Toimintakulut	-2 843 343	-3 133 837	0	-3 133 837	-3 029 749	-104 088
Toimintakate (netto)	-1 771 938	-2 198 437	0	-2 198 437	-1 870 575	-327 862
Poistot	-93 191	-99 101	0	-99 101	-93 347	-5 754
Tehtävän kokonaiskust.	-1 865 129	-2 297 538	0	-2 297 538	-1 963 922	-333 616
valtuustoon nähden sitovat erät						

Sivistystoimen suurin tulosityksikkö pysyi talousarviossa. Koronaepidemia vaikutti toimintaan edelleen suuresti.

Lukio

Tuusniemen lukio pieni mutta elinvoimainen yleislukio. Se tarjoaa laadukasta opetusta nykyaikaisin välinein ja menetelmin. Verkostoitumalla muiden lukioiden kanssa se kehittää jatkuvasti toimintaansa. Vuonna 2021 maksettomaan toisen asteen koulutukseen siirtyminen vaikutti ja tulee jatkossakin vaikuttamaan lukion talouteen ja toimintaan. Nyt valmistunut uusi opetussuunnitelma tulee käyttöön vaiheittain seuraavien vuosien aikana.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	47 kolmen vuoden ka	Kyllä
Yo-kirjoitusten tulokset	Menestyminen kokeissa	Kaikkien kokeiden (valmistuneet) keskiarvo valtakunnan keskiarvossa	Kyllä
Uuden lukiolain vaatimusten täyttäminen	Erityisopetuksen, oppilaanohjauksen ja korkeakouluyhteistyön toteuttaminen	Vaatimusten mukainen toiminta	Kyllä
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	50	Kyllä
Yo-kirjoitusten tulokset	Menestyminen kokeissa	Em. keskiarvo	Kyllä
Jatko-opintoihin sijoittuminen	Opiskelupaikka yo-vuoden syksyllä	60 %:lla opiskelupaikka	

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

1. LOPS 2021

Lukion opetussuunnitelma uudistuu ja sen valtakunnalliset perusteet julkaistiin marraskuussa 2019. Paikallisen opetussuunnitelmatyön tulee olla valmis syksyyn 2021 mennessä, jolloin uusi opetussuunnitelma tulee käyttöön. Tuusniemen lukio aloitti opetussuunnitelmatyön lukuvuoden 2019-2020 aikana yhteistyössä muiden pienten lukioiden kanssa. Valmistelutyö keskeytyi keväällä korona-epidemian johdosta. Lukuvuoden 2020-2021 aikana opetussuunnitelmatyö saatetaan päätökseen.

2. ETÄOPETUSAJAN VAIKUTUSTEN TASAAMINEN

Keväällä 2020 lukio-opetus järjestettiin etäopetuksena. Vaikka tässä pääosin onnistuttiin olosuhteisiin nähden erinomaisesti, poikkeukselliset opetusjärjestelyt eivät pystyneet vastaamaan tavallista lähiopetusta. Näin monen opiskelijan oppiminen hidastui tai vaikeutui. Haemme valtion koronavaikutusten tasaamiseen tarkoitettua hankeavustusta ja kohdistamme lukiolaisten oppimiseen erityisiä tukitoimia. Etsimme myös monipuolisia vaihtoehtoisia suoritustapoja keskeytyneiden tai hidastuneiden opintojen vauhdistamiseksi.

3. HANKEYHTEISTYÖ

Tuusniemen lukio osallistuu erilaisiin hankkeisiin ja kehittää näin toimintaansa. Liikkuva toinen aste-hanke jatkuu myös lukuvuonna 2020-2021. Tämän lisäksi lukio kehittää pedagogista osaamista esimerkiksi Tutor-hankkeen avulla. Kansainvälisyyttä pidetään yllä yhteistyössä Nest-keskuksen ja sen hankkeiden kanssa. Tuusniemen lukio on mukana Polvijärven lukion ohjaamassa Lukioista työelämän tuuliin hankkeessa.

Talous

Keskiasteen koulutus	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	58 735	50 000	0	50 000	71 673	-21 673
Toimintakulut	-700 882	-707 987	0	-707 987	-746 700	38 713
Toimintakate (netto)	-642 147	-657 987	0	-657 987	-675 028	17 041
Poistot	-29 617	-33 847	0	-33 847	-31 061	-2 786
Tehtävän kokonaiskust.	-671 764	-691 834	0	-691 834	-706 088	14 254

=valtuustoon nähden sitovat erät

Vuonna 2021 lukio ylitti talousarviossa myönnettyt toimintakulut 38 713 eurolla. Ylitys johtui lukio uudistusten täytäntöönpanon kustannuksista. Kustannuksia syntyi myös koronapandemian vaikutusten tasaamiseksi kohdennetuista oppimisen tuen toimista. Tätä lisäopetusta varten haettiin ja saatiin myös valtion hankerahoitusta.

Varhaiskasvatus

Tuusniemellä varhaiskasvatusta järjestetään joko hoitajan kotona tapahtuvana hoitona tai ryhmäperhepäiväkodeissa joko kirkonkylällä tai Tuusjärvellä. Kaikki hoitopaikkaa hakeneet ovat saaneet hoitopaikan huoltajien tarvitsemana ajankohtana.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tuetaan tuusniemeläisiä perheitä heidän kasvatustyössä laadukkailla kunnallisilla peruspalveluilla	Asiakaskysely joka vuosi	Yksi kerta vuodessa 70 % vastatessa	ei
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen niin, että lapsen yksilölliset tarpeet tulee huomioiduksi. Lapsen ja vanhempien mielipiteiden huomioiminen toiminnassa	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivitys vanhempien/lapsen kanssa vuosittain. Erityislastentarhanopettajan käynnit varhaiskasvatuksessa	Toteutuu jokaiselle lapselle. Vuonna 2021 vähintään 15 kertaa	ei kyllä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Neuvokkaan ryhmäperhepäiväkodin muuttaminen päiväkodiksi	Hankkeen eteneminen	2020	ei
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Päiväkodin toiminnan vakiinnuttaminen		Riittävä kelpoinen henkilöstö alkuvuoden aikana	ei

Tuusniemellä varhaiskasvatusta tarjotaan ryhmäperhepäivähoitona Kirkonkylällä ja Tuusjärvellä. Palvelua täydennetään kotona työskentelevillä perhepäivähoitajilla. Päiväkodin perustaminen on tavoitteena pitkään, mutta vielä vuonna 2021 se ei onnistunut.

Talous

Varhaiskasvatus	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	62 125	62 000	0	62 000	71 041	-9 041
Toimintakulut	-547 285	-645 533	0	-645 533	-581 446	-64 087
Toimintakate (netto)	-485 160	-583 533	0	-583 533	-510 405	-73 128
Poistot	-46 171	-46 171	0	-46 171	-46 171	0
Tehtävän kokonaiskust.	-531 330	-629 704	0	-629 704	-556 575	-73 129
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Varhaiskasvatus pysyi talousarviossa.

Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää laadukasta, ajankohtaista ja kuntalaisten tarpeisiin vastaavaa yleissivistävää koulutusta. Tavoitteena on sovitun tuntimäärän toteutuminen monipuolisena kurssi-tarjontana.

Opetuksen suunnittelu pohjautuu asiakkaiden toiveisiin. Toiveita kerätään mm. opistoyhteys henkilöiden ja tun-tiopettajien välityksellä sekä suoraan opiskelijoilta mm. internet-kyselyillä ja erilaisissa tilaisuuksissa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
OPM:n vahvistama tunti-määrä + 10 %	Tuntimäärä	2700	
Opiskelijamäärä	Brutto/netto	Yli 1000/yli 500	
Opiskelijatyytyväisyys	Kysely	Tyytyväisiä 80%	tyytyväisiä 95 %
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Opiskelijamäärä brutto/netto	Opiskelijamäärä	Yli 1000/yli 500	779/408
Tuntimäärä	Toteutuneet tunnit	2700	2259

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Digitaalisen osaamisen edis-täminen	Kurssien lukumäärä	10 kurssia	4 kurssia
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Opistoyhdyshenkilöverkosto	Tavoittavuus kylittäin	Useita yhteyshenki-löitä	3 yhdyshenkilöä

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää vuosittain n. 100-120 kurssia. Vuodelle 2021 tavoiteltu toteutettujen oppituntimäärä oli 2700. Koronapandemian vaikutti edelleen kursseille ilmoittautuneiden mää-rään vuonna 2021 ja tuntitoteuma jäikin alle tavoitteen 2259 tuntiin, vaikkakin se hieman kasvoi edellisestä vuodesta. Myöskään brutto- ja netto-opiskelijamäärien osalta ei vielä päästy tavoitteeseen. Digitaalisen osaam-isen lisääntymiseen tähtääviä kursseja on ollut vuoden mittaan tarjolla enemmänkin, mutta opiskelijat eivät syystä tai toisesta ole niitä löytäneet. Syyslukukaudella toteutetun kurssipalautekyselyn yleisarvosanan kes-kiarvo oli 4,61/5.

Talous

Kansalaisopisto	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	127 288	115 000	0	115 000	126 645	-11 645
Toimintakulut	-226 916	-258 398	0	-258 398	-225 773	-32 625
Toimintakate (netto)	-99 628	-143 398	0	-143 398	-99 129	-44 269
Poistot	-	-	0	-	-	-
Tehtävän kokonaiskust.	-99 628	-143 398	0	-143 398	-99 129	-44 269

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kansalaisopisto alitti talousarvion 32 625 €:lla.

Kirjasto

Tuusniemen kirjasto on Kuopion kaupungin hallinnoima lähikirjasto. Kiinteistö, jossa kirjasto toimii, on Tuusniemen kunnan omistuksessa. Kirjastoautopalvelut tuotetaan Koillis-Savon kirjastoautolla, jolla järjestetään kirjastopalveluja Koillis-Savon haja-asutusalueiden asukkaille ja kouluille.

Kirjastolain (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016) mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Yleisen kirjaston tehtävänä on 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoihin ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Yhteiskunnan digitalisoitumisessa kirjastolla on mahdollisuus toimia siltana kansalaisten ja digitalisoitumisen välillä. Kirjasto tarjoaa perinteistä sekä painettua että digitaalista aineistoa verkkoyhteyksineen, yhteisiä tiloja sekä asiantuntemusta ja tietopalvelua. Kirjasto lisää tasa-arvoa ehkäisemällä tiedollista syrjäytymistä. Kirjaston palveluja kehitetään asiakaskunnan ja toimintaympäristön tarpeet ja toiveet huomioiden. Tuusniemen kirjaston sijainti tukee koulukeskuksen oppilaiden ja työvoiman kirjastopalveluiden saatavuutta.

Vuosittain seurattavien mittareiden tavoitetaso asetetaan vastaamaan koko Suomen lähes samansuuruisten (2600 - 3200 as.) maaseutumaisten kuntien kirjastojen keskimääräisiä tunnuslukuja edelliseltä toimintavuodelta. Tunnusluvut ovat haettavissa Suomen yleisten kirjastojen tilastoista <http://tilastot.kirjastot.fi/>.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14	21
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9	10
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500 kirjaa	872 kirjaa
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	32 tuntia	89 tuntia
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14	21
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9	10
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500	872
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	32 tuntia	89

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastoauton palvelut	Lainat/as	verrokkikuntien keskiarvo	toteutunut
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Palvelutaso	Kirjastosopimus	Sopimuksen mukainen taso	sopimuksen mukainen taso

Talous

Kirjasto	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	-	-	-	-	-	-
Toimintakulut	-192 686	-191 141	0	-191 141	-192 686	1 545
Toimintakate (netto)	-192 686	-191 141	0	-191 141	-192 686	1 545
Poistot	-11 601	-11 601	0	-11 601	-11 601	0
Tehtävän kokonaiskust.	-204 287	-202 742	0	-202 742	-204 287	1 545
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Vuosi 2021 oli poikkeuksellinen myös kirjaston toiminnassa koronapandemian vuoksi. Tämä näkyi asiakaskäyntien määrässä verrattuna pandemiaa edeltävään aikaan vuonna 2019.

Vaikkakin vuosi oli poikkeuksellinen, niin kirjasto pääsi lainausten osalta reilusti tavoitteeseensa.

Kirjaston kävijämäärässä päästiin Tuusniemellä asetettuun tavoitteeseen.

Kirjastoon hankittiin monipuolista aineistoa kaikki käyttäjäryhmät huomioiden.

Näyttelyitä pystytettiin järjestämään koko vuoden ajan.

Tuusniemen omatoimikirjastoratkaisu otettiin käyttöön 30.11.2020. Tällä ratkaisulla saadaan asiakkaiden kirjastonkäyttöaika lisää 59 tuntia viikossa. Kirjaston asiakaspalveluaika, jolloin henkilökunta on paikalla, säilyi ennallaan 30 tunnissa/viikko. Omatoimikirjasto on asiakkaiden käytössä iltaisin ja viikonloppuisin. Omatoimikirjastoon pääsee ulko-oven vieressä olevaan kirjautumisyksikköön kirjautumalla kirjastokortilla sekä siihen yhdistetyllä PIN-koodilla, jolloin ulko-oveen asennettu sähkölukko avaa oven.

Omatoimikirjaston käyttö on ollut vilkasta ja asiakaspalaute on ollut tosi myönteistä. Kirjaston käyttö ei ole enää kellon ajasta eikä viikonpäivästä kiinni. Omatoimikirjastoon tapahtuneita kirjautumisia oli v. 2021 yhteensä 2657. Omatoimikirjasto oli poissa käytöstä 2 viikon ajan elokuussa pandemia-tilanteesta johtuen.

Koillis-Savon yhteinen kirjastoauto liikennöi normaalisti pois lukien autovirkailijan vuosiloma-ajat.

Tuusniemen kirjasto oli avoinna v. 2020 yht. 4484 tuntia.

Asiakaskäyntejä oli kaikkiaan 23738.

Kokonaislainaus oli 51565 lainaa.

Kirjahankinnat yhteensä 2110 kpl.

Kirjaston tilat ja muut puitteet ovat omatoimikirjastoon asianmukaiset. Alueellinen yhteistyö on toimivaa. Keskeiset palvelutekijät ovat varsinkin omatoimiratkaisun myötä saatu huomattava lisäys aukioloon ja riittävä aineistohankintamääräraha.

Kirjasto ylitti talousarviossa myönnetty toimintakulut 1 545 €:lla. Ylitys johtui ennakoiduista tilan ylläpitämiseen liittyvistä menoista.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluihin sisältyvät nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Tavoitteena on tarjota kuntalaisten tarpeista lähtöisin olevia vapaa-ajan palveluita ja lisätä kuntalaisten viihtymistä ja hyvinvointia.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaisten palvelutarpeen kartoitus	Asukastytytyväisyys	Hyvä	Ei toteutunut
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Tapahtumien tarjoaminen / kuntalaisten osallistuminen	Tapahtumat / osallistujat	80/3500	Ei toteutunut
Nuorisotalon kävijä-määrä/käyntikertatavoite	Kävijämäärä / käyntikerta / vko / koulujen toiminta-vuonna	75 käyntikertaa / vko / koulujen toiminta-vuoden ajan	Ei toteutunut

=valuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021–2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Järjestöjen aktivoiminen	Yhteistyö kunnan kanssa	Väh. 30 järjestöä tapaamisissa / tapahtumissa vuosittain	Ei toteutunut
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Syrjäytymisen ehkäisy	Kontaktit työelämän/koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin	30 tavoitettua asiakasta (alle 29-vuotias nuori)	toteutui
Nuorten osallisuuden lisääntyminen	esitykset ja/tai aloitteet nuorilta	8	Ei toteutunut

Nuorisotilan kävijätavoitteet eivät täyttyneet, koska kevään ajan työntekijäresurssissa oli vajausta, eikä nuorisotaloa voitu pitää avoinna tavalliseen tapaan. Normaalien aukioloaikojen puitteissa tavoite olisi todennäköisesti täyttynyt. Koulupäivystystä ja Tsemppi-Tupaa erityisen tuen tarpeessa oleville nuorille pidettiin koulukeskoksella viikoittain.

Nuorisovaltuustotoiminta kärsi myös työntekijäresurssin vajauksesta. Nuorisovaltuusto teki jonkin verran aloitteita, merkittävimpänä aloite uimalan kunnostamiseksi. Korona rajoitti myös nuoriin liittyvien teematapahtumien järjestämistä. Tuusniemen nuorisovaltuusto on mukana Pohjoissavolaiset nuoret tulevaisuudentekijät -hankkeessa, joka tähtää maakunnallisen nuorisovaltuuston perustamiseen.

Vuoden aikana toteutettiin jonkin verran tapahtumia, mm. uimahallimatkoja ja kesäkauden avajaiset. Koronapandemian vuoksi tapahtumajärjestäminen oli kuitenkin vähäistä. Vapaa-aikatoimi oli aktiivisesti mukana tarinallistamisessa. Tuusniemen syntylegendaan ja kylien tarinoihin perustuva Duus-yhteisöelokuva sai jatkoksi Duus-tube youtube-sarjan, jossa painopiste oli Tuusniemen alueen, kylien ja tapahtumien markkinoinnissa. Kuvauksiin osallistui lukuisia kyläläisiä. Lisäksi oltiin mukana Ospa- hankkeessa, Meidän kylän nuoret –hankkeessa ja alkavassa Mieliteko-hankkeessa sekä toimittiin Ehyt ry:n intensiivikuntana. Luontomatkailun kehittämishankkeen, Kylät ry:n ja Maaseudun kehittämisyöryhmän kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Tuusratio-toiminta kuntalaisten osallistamiskanavana vakiintui. Suosituimmat liikuntapaikat pidettiin pääosin hyvässä kunnossa. Liikuntapaikkojen kunnossapitotyö hoidettiin pääsääntöisesti ostopalveluna yhdistyksiltä tai yrityksiltä.

Koronarajoitukset vaikuttivat olennaisesti kaikkeen toimintaan. Toisaalta etäyhteyksien ja eri digiratkaisujen hyödyntäminen mm. yhteydenpidossa sidosryhmiin ja kokouskäytännöissä kehittyivät vuoden aikana. Sähköiset ja perinteiset toimintamuodot sekä etä- ja hybridiyhteydenpito, vaihtelivat eri kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, vapaa-aikatoimi-, hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön verkostoissa. Vapaa-aikatoimen henkilöstöön kuuluivat vapaa-aikasihteeri ja nuoriso-ohjaaja, joka tekee etsivän nuorisotyöntekijän tehtäviä kahden työpäivän verran viikossa. Vapaa-aikasihteerin huone on kunnantalon yhteydessä, nuoriso-ohjaajan järjestö-/nuorisotila Päätalon yhteydessä.

Liikunta- ja järjestötilojen käyttöaste oli varsin hyvä silloin, kun tilat olivat käytössä. Luontoliikunnan suosio jatkoi kasvuaan. Hyvinvointikoordinaattorina ja ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä toimii vapaa-aikasihteeri ja kunnassa on monialainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä. Sähköinen hyvinvointikerhomus laadittiin.

Toiminnan sisäinen valvonta ja riskien hallinta suoritettiin kunnan ohjeistuksen mukaisesti.

Talous

VAPAA-AIKATOIMI YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	33 185	24 000	0	24 000	27 965	-3 965
Toimintakulut	-221 830	-226 890	0	-226 890	-238 493	11 603
Toimintakate (netto)	-188 645	-202 890	0	-202 890	-210 528	7 638
Poistot	-54 361	-52 444	0	-52 444	-50 587	-1 857
Tehtävän kokonaiskust.	-243 006	-255 334	0	-255 334	-261 116	5 782
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Vapaa-aikatoimen toimintakulut ylittivät talousarvion 11 603 €:lla. Ylitystä aiheuttivat etenkin Tuusniemen kunnan monipuolisten ulkoilureittien ja harrastuspaikkojen kunnostukset.

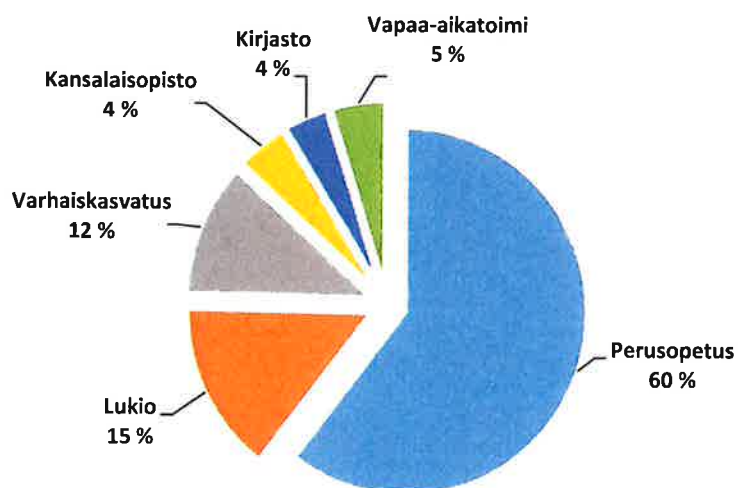
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 352 739	1 186 400	0	1 186 400	1 456 498	-270 098
Toimintakulut	-4 732 942	-5 163 786	0	-5 163 786	-5 014 847	-148 939
Toimintakate (netto)	-3 380 204	-3 977 386	0	-3 977 386	-3 558 349	-419 037
Poistot	-234 941	-243 164	0	-243 164	-232 767	-10 397
Tehtävän kokonaiskust.	-3 615 144	-4 220 550	0	-4 220 550	-3 791 116	-429 434
=valtuustoon nähden sitovat erät						

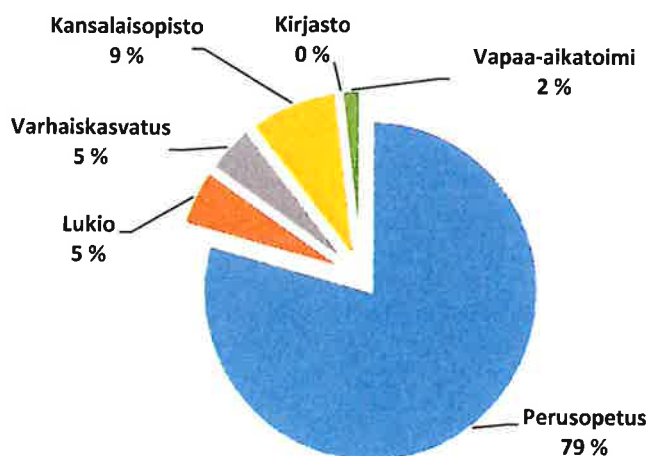
Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kokonaiskustannukset pysyivät talousarviossa. Toimintatuotot ylittivät 270 098 €:lla ja toimintakulut alittuivat 148 939 €:lla.

Sivistyslautakunnan toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin 2021

Perusopetus	3 029 749
Lukio	746 700
Varhaiskasvatus	581 446
Kansalaisopisto	225 773
Kirjasto	192 686
Vapaa-aikatoimi	238 493
	<u>5 014 847</u>

Sivistyslautakunnan toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin 2021

Perusopetus	1 159 174
Lukio	71 673
Varhaiskasvatus	71 041
Kansalaisopisto	126 645
Kirjasto	0
Vapaa-aikatoimi	27 965
	<u>1 456 498</u>

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Yhdyskuntatekniset palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat maankäyttö- ja kaavoitus, liikenneväylät ja yleiset alueet, jätehuolto ja kuljetus- ja työvälineet sekä pelastuslaitos ja väestönsuojelu. Jätehuollon yhteistyö toimii maakunnan rajat ylittävällä tavalla. Jätteen keräämisen hoitaa Jätekuukko Oy. Yhteistyöelimenä eri kuntien välillä toimii jätehuollon neuvottelukunta. Jättekukon toiminta-alueella toimii kuntien yhteinen jätelautakunta (Savo-Pielisen jätelautakunta) ja isäntäkuntana Kuopion kaupunki.

Tekninen toimi on toteuttanut talousarviosuunnitelman mukaisesti asiakastyytyväisyyskyselyn vuoden 2021 toiminnasta. Kysely suoritettiin Webropol-kyselynä kunnan nettisivujen kautta sekä tavallisena paperilomakekyselynä. Paperilomakkeita on ollut kirjastolla sekä teknisessä toimessa. Kysely oli avoinna 31.1. – 15.2.2022 välisen ajan. Asiakastyytyväisyyskysely koski kaikkia teknisen toimen toimintoja, myös vesilaitosta.

Vastauksia saatiin kaikkiaan 28 kpl, joista kaikki sähköisen kyselyn kautta. Paperisia vastauksia ei tullut lainkaan. Vastaajista kaikki eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin, eivätkä vastaukset muutoinkaan kuvasta kaikkien kuntalaisten näkemystä. Vastaajista 64,3 % oli naisia ja 35,7 % miehiä. Vastaajista kotipaikkansa ilmoittaneista 23 oli kuntalaisia, 3 ulkopaikkakuntalaista ja 1 ei ilmoittanut kotipaikkakuntaansa. Vastaajista 57 % kuului ikäryhmään 40 – 65 vuotiaat, 21 % yli 65 vuotiaisiin, 18 % oli 25 – 39 vuotiaita ja 4 % oli 18 – 24 vuotiaita.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Siisti ja hoidettu ympäristö	Kuntalaispalautteet	Tyytyväinen kuntalainen	Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella 66 % kysymykseen vastanneista on tyytyväisiä yleisten alueiden hoitoon.
Maankäyttö- ja kaavoitus	Kuntalaisten palautteet ja osallistuminen	Kaavoitus ajanhermolla	Kuntalaisia on kuultu kaavoitusprosessissa.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Investointisuunnitelman mukaisesti infran rakentaminen	Toteutuneet hankkeet	100 % hankkeiden toteutus	Hankkeet eivät toteutuneet täysin talousarvion mukaisesti. Sairaalan sisäpihan saneeraus ei toteutunut, koska kustannukset nousivat yli talousarvion. Hanke siirrettiin vuodelle 2022. Sataman sauna päätettiin jättää rakentamatta liian korkeiden kustannusten takia. Leiritien kunnallistekniikan rakentamisen loppuunsaattaminen jäi vuoden 2022 keväälle rakentamisen myöhäisen aloituksen takia.

Teiden ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon tason pitäminen lähes nykytasolla	Kuntalaispalautteet	Mahdollisimman hyvä kunnossapito resurssien puitteissa	Tiet ja yleiset alueet ovat olleet hyvässä kunnossa resursseihin nähden. Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella 42 % kysymykseen vastanneista on tyytyväisiä kaavateiden kuntoon ja korjauksiin. Teiden talvikunnossapitoon on 57 % kysymykseen vastanneista tyytyväisiä. Yleisten alueiden hoitoon on tyytyväisiä 66% kysymykseen vastanneista.
Yleiskaavoitustyön jatkaminen	Työn eteneminen	Tuusjärven kyläyleiskaava valmis v. 2021	Kaava ei ole edennyt tavoitteiden mukaisesti.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Teiden ja yleisten alueiden kunnossapito lähes nykytasolla	Kustannukset/yksikkö, esim. km	Mahdollisimman hyvä taso resurssien puitteissa	Teiden ja yleisten alueiden kunnossapito on toteutunut talousarvion ja resurssien puitteissa. Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella 42 % kysymykseen vastanneista on tyytyväisiä kaavateiden kuntoon ja korjauksiin. 57 % kysymykseen vastanneista on tyytyväisiä teiden talvikunnossapitoon. Yleisten alueiden hoitoon on tyytyväisiä 66% kysymykseen vastanneista.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Satama-alueen kehittäminen mm. saunan rakentaminen investointisuunnitelman mukaisesti. Saunan rakentamisesta lautakunta päättää vasta sen jälkeen, kun on käsitellyt suunnitelmat ja kustannusarvion.	Hankkeiden toteutuminen suhteessa suunnitelmiin	Kunnan infrastruktuurin ja maankäytön kehittäminen strategian mukaisesti	Sataman sauna päätettiin jättää rakentamatta liian korkeiden kustannusten takia.
Jalkakäytävien liukkaudentorjunta Mahdollisimman hyvä teiden ja katujen talvikunnossapito	Liukastumisonnettomuuksien seuranta vuosittain Kuntalaispalautteet	Liukastumisonnettomuuksia 0 kpl/vuosi Hiekoituksen toteutus siten, että potkuriura on aina käytettävissä (ohjeistus)	Pahempia liukastumisonnettomuuksia ei ole sattunut, vaikka keliolosuhteet olivat hyvin haasteelliset vuoden aikana. Hiekoitus on toteutettu urakkasopimuksen mukaisesti väylän koko leveydeltä.

Tehtävänä on kaavojen ja maankäyttösuunnitelmien laatiminen niin, että asukkaille turvataan hyvä elinympäristö tarjoamalla laadukkaita ja kohtuuhintaisia rakennuspaikkoja niin taajamassa kuin haja-alueellakin. Keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti – kunnossapito on hoidettu pääosin ulkoistettuna. Kunnan omalla kalustolla on aurattu vain muutamia kohteita mm. jäteasema, aluekeräys-piste sekä Pumppaamontie.

Kunta on varannut tarvittavat määrärahat pelastuspalveluiden ostoon sekä on vuokrannut paloaseman tilat Kuopion kaupungille. Varattu määräraha on riittänyt pelastuspalveluiden ostoon.

Jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät on hiekoitettu koko väylän leveydeltä urakkasopimuksen mukaisesti. Esteetön liikkuminen mahdollistetaan jalkakäytävillä ja kevyen liikenteen väylillä mm. pyörätuolilla.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on toteutettu kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Arviointilomake on täytetty kaksi kertaa vuodessa, ajalta 1.1. – 30.6.2021 sekä 1.7. – 31.12.2021. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä. Henkilöstön koulutus ja työhyvinvoinnista huolehtiminen on osa riskienhallintaa.

Talous

Yhdyskuntatekniset palvelut	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	95 634	90 800	0	90 800	54 576	36 224
Toimintakulut	-587 248	-669 502	0	-669 502	-573 531	-95 971
Toimintakate (netto)	-491 614	-578 702	0	-578 702	-518 955	-59 747
Poistot	-264 134	-295 273	0	-295 273	-282 946	-12 327
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-755 748	-873 975	0	-873 975	-801 901	-72 074

Kiinteistötoimi

Tulosalueeseen kuuluvat kiinteistöosakeyhtiöt, asunto-osakeyhtiöt, muut osakeyhtiöt, asunnot ja huoneistot, rakennukset ja rakenteet, kiinteistönhuoltopalvelut sekä maa- ja metsätilat. Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula on perustettu vuoden 2018 alussa ja se ei ole enää kuulunut teknisen toimen vastuualueeseen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/ energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Kiinteistöjen energian kulutusta seurataan säännöllisesti. Energian hinnat ovat nousseet voimakkaasti vuoden 2021 aikana, etenkin sähkön hinta.
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt	Kiinteistöjä ei ole saatu myytyä, yksittäisiä kyseilyitä on ollut. Kyselyt eivät ole johtaneet kauppoihin.

Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti	Puun myynti on toteutunut suunnitelmaan nähden suurempana. Syynä tähän kesällä ollut myrsky, joka kaatoi suuria puumääriä.
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti	Kunta on myynyt useita tontteja mm. Ohtaansalmen ok-tontit (2 kpl), Pajulahden ok-tontti, Hieta-rannan viimeinen omara-nainen ok-tontti sekä Röh-männiemestä 1 loma-asuntotontti. Lisämaa-kauppoja on myös tehty.

Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmuksien/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energian kulutuksen pienentäminen	Kiinteistöjen energian kulutusta seurataan säännöllisesti. Energian hinnat ovat nousseet voimakkaasti vuoden 2021 lopussa, etenkin sähkön hinta.
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt	Kiinteistöjä ei ole saatu myytyä, yksittäisiä kyselyitä on ollut. Kyselyt eivät ole johtaneet kaappoihin.
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti	Puun myynti on toteutunut suunnitelmaan nähden suurempana. Syynä tähän kesällä ollut myrsky, joka kaatoi suuria puumääriä.
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti	Kunta on myynyt useita tontteja mm. Ohtaansalmen ok-tontit (2 kpl), Pajulahden ok-tontti, Hieta-rannan viimeinen omara-nainen ok-tontti sekä Röh-männiemestä 1 loma-asuntotontti. Lisämaa-kauppoja on myös tehty.

=valuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Myyntiin laitettujen kiinteistöjen huoneistojen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä kaikki myynnissä olevat kiinteistöt ja huoneistot	Myynti ei ole toteutunut, kun kysyntää ei ole ollut.

Pohjois-Savon Isännöinti Oy on hoitanut kunnan omistuksessa olevan Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan isännöinti- ja kirjanpito palvelut - ko. yhtiö kuuluu kuntakonserniin. Kiinteistöosakeyhtiö on kuulunut keskushallinnon alaisuuteen. Vuoden 2021 lopussa Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan yhtiömuotoa muutettiin keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä tavalliseksi kiinteistöyhtiöksi. Uusi yhtiömuoto tuli voimaan vuoden 2022 alussa.

Kunta on huolehtinut omistamiensa kiinteistöjen ja huoneistojen kunnossapidosta, ylläpidosta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Kustannukset on siirretty todellisten kustannusten mukaan käyttäjille (käyttäjä maksaa kulut). Kunnan omistamassa kiinteistökannassa on saneeraustarvetta johtuen osin ikääntymisestä.

Metsätilojen hoitoa ja hakkuuta koskevat palvelut on ostettu Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savolta – metsiä hoide- taan ja hakataan metsätaloussuunnitelman mukaisesti (Tuusniemen kunnan metsätaloussuunnitelma 2013 – 2022). Tuusniemen kunnan metsäomaisuutta on tuloutettu etupainotteisesti ja hakkuutyö on saavuttanut sen tilan, että tuloutus on ollut pienenemässä huomattavasti ja kuluja on muodostumassa ennallistamistöistä johtuen. Vuo- den 2021 aikana hakattiin metsiä enemmän kuin oli suunnitelmissa, johtuen kesän myrskytuhoista. Tuloina näkyy myös myrskytuhoista saadut vakuutuskorvaukset.

Toiminnan painopisteenä on saada kunnan omistamat kiinteistöt kuntoon – tuottamattomista kiinteistöistä on tar- koitus luopua. Haasteena ovat resurssipula ja niukkenevat määrärahat

Tavoitteena on ollut sivistystoimen kanssa yhteistyössä nimetä liikunta-alueiden vastaava hoitaja, jolla on koko- naiskuva liikuntapaikkojen hoitamisesta. Koulukeskuksen kiinteistönhoitajan tehtäviä hoitanut oppisopimusopis- kelija on suorittanut vuoden 2021 aikana leikki- ja liikuntavälineiden tarkastajakoulutuksen (Safe2play-koulutuk- sen) ja hänellä on sertifioitu pätevyys tarkastaa kunnan leikkialueiden leikkivälineet sekä vauvasta vaariin leikki- /liikuntavälineet. Sertifiointi on henkilökohtainen. Koulukeskuksella on tehty korjaustöitä rakennuksen sisätiloissa sekä piha-alueella.

Peruskorjauksissa/kunnossapidossa on huomioitu esteetön liikkuminen (inva-luiskat, ovilevydet, kynnykset ym.). Kunnan kiinteistöjen sisäilmaongelmat on tarvittaessa ratkaistu sisäilmaselvityksin/tarvittavin korjauksin. Kunnan- talon osalla on suoritettu pidemmän aikavälin sisäilmaseurantaa.

Kiinteistötoimen talousarviossa määritellyt kustannukset ylittyivät koska sataman sauna päätettiin jättää rakenta- matta. Valtuusto ei myöntänyt määrärahaa enää vuoden 2022 investointiin. Tämän takia vuosien 2020 ja 2021 suunnittelukustannukset on jouduttu kirjaamaan kokonaisuudessaan käyttötalouspuolelle vuoden 2021 kuluihin. Kirjanpidossa tehtyjen oikaisujen kokonaissumma on yhteensä 24.751,20 euroa.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on toteutettu kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Arviointilomake on täytetty kaksi kertaa vuodessa, ajalta 1.1. – 30.6.2021 sekä 1.7. – 31.12.2021. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään eh- käisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentä- mään riskejä. Henkilöstön koulutus ja työhyvinvoinnista huolehtiminen on osa riskienhallintaa.

Talous

Kiinteistötoimi	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	856 699	716 731	7 000	723 731	1 021 861	-298 130
Toimintakulut	-835 900	-768 252	- 21 010	-789 262	-895 813	106 551
Toimintakate (netto)	20 799	-51 521	-14 010	-65 531	126 048	-191 579
Poistot	-48 535	-41 391	0	-41 391	-41 391	0
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-27 737	-92 912	-14 010	-106 922	84 657	-191 579

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta luo neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan keinoin edellytykset hyvälle rakentamiselle ja tätä kautta toimivalle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Lupakäsittely toteutetaan asiantuntevasti, jouhevasti ja kuntalaisia palvelevalla otteella unohtamatta ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia. Rakennusvalvonta toteutetaan ostopalveluna 50 %:n työajalla. Palvelu ostetaan Kaavin kunnalta.

Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella 46,2% kysymykseen vastanneista tarvitsi rakennusvalvonnan palveluita. Ympäristönsuojelun palveluita tarvitsi 19 % ja 27 % yksityisteihin liittyviä palveluita kysymykseen vastanneista.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennusvalvonnan tulojen osuuden kasvattaminen niin, että ne vastaavat menoja	Rakennusvalvonnan tulot suhteessa menoihin	Rakennusvalvonnan menot pyritään suhteuttamaan saataviin lupatuloihin	Rakennusvalvonnan tulot ovat olleet suuremmat kuin talousarvioon on arvioitu, mutta edelleen vain 60 % kuluista
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Vähentää keskeneräisten rakennushankkeiden määrää	Keskeneräisten rakennusten määrä, vuoden 2020 lopussa n. 200 kpl	Pyritään vanhentuneiden lupien määrän vähentämiseen.	Rakennuslupia on myönnetty vuoden 2021 aikana 114 kpl. Keskeneräisiä rakennushankkeita aikavälillä 1.1.2016 – 31.12.2021 on yhteensä 68 kpl

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennusvalvonnan tulojen pohjan vahvistaminen seuraamalla taksojen kustannuskehitystä ja rakennuslupien määrää	Lupien määrä/lupatulot	Lupatulot vastaavat rakennusvalvonnan menoja	Rakennusvalvonnan tulot ovat suuremmat kuin talousarvioon on arvioitu, mutta edelleen vain 60 % kuluista.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Taksojen toteuttaminen	Tulokehityksen seuraaminen	Rakennusvalvonnan tulot 100 %	Rakennusvalvonnan tulot ovat suuremmat kuin talousarvioon on arvioitu, mutta edelleen vain 60 % kuluista.

Kuntaliiton suositusten mukaan rakennusvalvonnan tulojen tulisi vastata menoja 100 %:sti. Nykyisillä lupamäärillä on kuitenkin vaikea päästä kuntaliiton mukaiseen suositukseen. Rakennusvalvonnan tulot olivat noin 12.000 euroa suuremmat kuin talousarviossa on arvioitu.

Ympäristöpalvelut

Seurataan ympäristön tilaa ja kehitystä yleisesti ja lupamenettelyn avulla. Puututaan havaittuihin epäkohtiin ja kuntalaisten ilmoituksiin. Toiminnassa huomioidaan ympäristöarvot, kestäväkehitys sekä on pyritty lisäämään kier-
totaloutta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vastataan lisääntyvän ympäristötietoisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin kouluttautumalla ja lisäämällä neuvontaa.	Koulutuksen ja neuvonnan määrä	Olla ajanhermolla muuttuvassa lainsäädännössä. Toiminnoissa otetaan huomioon ilmastonmuutoksen torjunta	On osallistuttu lainsäätömuutoksia koskeviin koulutuksiin. Lisätty sähköisiä palveluita.
Tuottaa laadukkaita palveluja.	Kuntalaispalaute	Tyytyväiset kuntalaiset	Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella 23 kysymyksiin vastanneesta 69 % mielestä lupien käsittelyajat ovat kohtuullisia, 47 %:n mukaan ympäristöviranomaisen reagoi kuntalaisten palautteisiin ympäristön epäkohdista ja 61 %:n mukaan henkilöstö opastaa ja neuvoo hyvin ympäristöasioissa.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Lain edellyttämien jätevesijärjestelmien kuntoon saattaminen	Järjestelmien uudistamisten määrä	Kiinteistöjen jätevesijärjestelmät ovat lain edellyttämässä kunnossa. Jatkoaikaa hakeneet ovat suorittaneet toimenpiteet loppuun.	Uusia lain edellyttämiä jätevesijärjestelmiä on luvittu muutamia.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien kuntoon saattaminen	Järjestelmien uudistamisten määrä	Kiinteistöjen jätevesijärjestelmät ovat lain edellyttämässä kunnossa	Uusia lain edellyttämiä jätevesijärjestelmiä on luvittu muutamia.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Lupahakemusten käsittely mahdollisimman nopeasti	Lupapäätösten käsittelyaika	Lupapäätös kohtuullisessa ajassa	Asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan 23:sta kysymykseen vastanneesta 69 %:n mielestä ympäristölupien käsittelyajat ovat aika kohtuullisia.

Lupapäätökset käsitellään mahdollisimman nopeasti. Tarvittavat lausunnot on pyydetty heti lupahakemuksen saavuttua koska lausuntojen antaminen muissa viranomaistahoissa kestää yleensä kuukauden. Kuulutusaika on 30 vrk. Tuloja on vaikea ennustaa, koska ne riippuvat ympäristö- ja maa-aineslupien määrästä. Vuoden 2021 ympäristöpuolen tulot olivat yli 10.000 euroa talousarviota suuremmat.

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät toteutetaan ostopalveluna 50 %:n työajalla yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Palvelu ostetaan Kaavin kunnalta.

Yksityistiet

Yksityistieavustuksilla helpotetaan yksityisten talouksien ja tiekuntien kustannuspaineita, joita syrjäseudulla asuminen aiheuttaa. Avustamalla yksityisteitä ehkäistään omalta osaltaan maaseudun autoitumista.

Maanmittauslaitos hoitaa yksityisteihin liittyvät tiekuntien perustamiset ja tietöimitukset yms. Kunnilla ei ole enää kyseistä roolia. Kunta osallistuu omistamiensa maiden osalta tieyksikkömaksuihin.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tieavustusmäärärahoja pyritään jakamaan talousarvion puitteissa	Jaettu avustuksen määrä	Jaetaan koko avustussumma 15.000 euroa	Jaettu koko avustussumma 15.000 euroa
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Tieavustusmäärärahat pyritään sopeuttamaan taloudellisen tilanteen mukaan, jakoperusteet määritellään vuosittain (edellytyksenä tiekunta, avustettava vähimmäispituus 500 – 1000 m) Alle 50 e avustuksia ei makseta	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvioon varattu avustussumma	Koko avustussumma on jaettu lautakunnassa hyväksytyjen jakoperusteiden edellyttämällä tavalla.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kannustaa tiekuntia hyvään tienpitoon	Yksityisteiden kunto	Yksityistiet pysyvät mahdollisimman hyvässä kunnossa	Yksityistiet ovat olleet resursseihin nähden hyvässä kunnossa.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Valtuuston myöntämien tieavustusmäärärahojen jakaminen	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvioon varattu avustussumma	Koko avustussumma on jaettu.

Tieavustuksilla helpotetaan taajaman ulkopuolella asuvien tienhoitokustannuksia ja näin luodaan tasapuolisuutta verrattuna taajaman kiinteistöihin. Avustusmäärärahoja on vähennetty aiemmista vuosista kunnan niukkeneviin talousresursseihin perustuen. Samalla on muutettu jakoperusteita – avustusta on jaettu vain tiekunnille. Lautakunta on hyväksynyt jakoperusteet vuosittain.

Vuonna 2021 on jaettu avustuksia yksityistiekunnille yhteensä 15.000 euroa. Kunta on maksanut osuuksia yksityisiemaksuihin omistamiensa maiden osalta noin 4.800 euroa. Muita kuluja kertyy mm. Tieyhdistyksen jäsenmaksusta sekä ilmoituskuluista.

Talous (rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut ja yksityistiet)

	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	44 151	37 000		37 000	60 043	-23 043
Toimintakulut	-105 613	-122 526		-122 526	-116 728	-5 798
Toimintakate (netto)	-61 462	-85 526		-85 526	-56 685	-28 841
Tehtävän kokonaiskust.	-61 462	-85 526		-85 526	-56 685	-28 841
=valtuustoon nähden sitovat erät						

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat kunnan tekninen toimi sekä ympäristötoimi. Vesihuoltolaitos on kunnan kirjanpidossa oma kirjanpidollinen taseyksikkö, joka on esitetty kokonaisuutena kohdassa Vesihuoltolaitos. Suurimpia poikkeamia tuloissa olivat kiinteistötoimessa tonttien ja metsän myynnin tuotot sekä myrskytuhoista saadut vakuutuskorvaukset. Tuotot toteutuivat kiinteistötoimessa noin 297.780 euroa suurempana kuin talousarviossa oli esitetty.

Ympäristötoimessa tuottoja on tullut noin 23.000 euroa arvioitua enemmän. Nämä koostuvat lupa- ja valvontamaksuista sekä ELY-keskukselta saadusta avustuksesta maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen Lautalan ulkoilualueella.

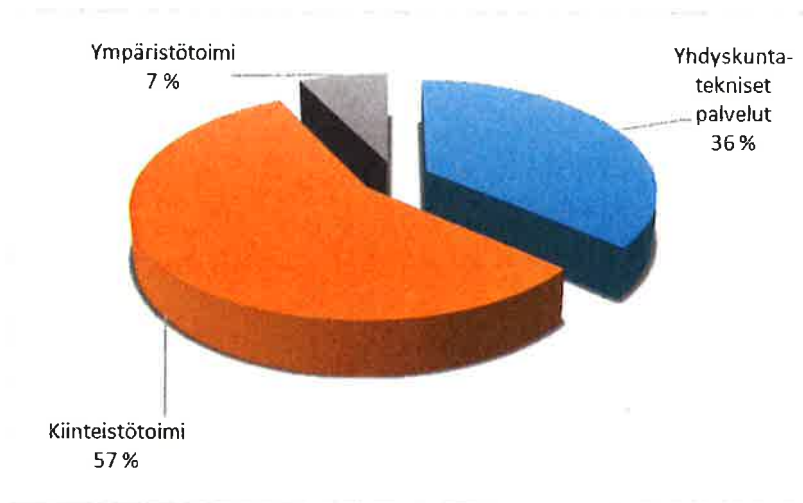
Menot ovat pysyneet talousarvion puitteissa muutoin, mutta sataman saunan rakentamatta jättäminen valtuuston päätöksellä toi tekniselle toimelle lisäkulua lähes 25.000 euroa. Vuosien 2020 ja 2021 investointeihin kirjatut suunnittelukustannukset sekä sataman kehittämisen kustannukset (mm. keinujen ym. rakentaminen satamaan) tuli kirjata vuoden 2021 käyttötalouspuolelle. Teknisen toimen talousarvio ylittyi vain vajaa 5.000 euroa näiden kirjausten johdosta. Muutoin kuluissa olisi säästetty vajaa 20.000 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden.

Talous

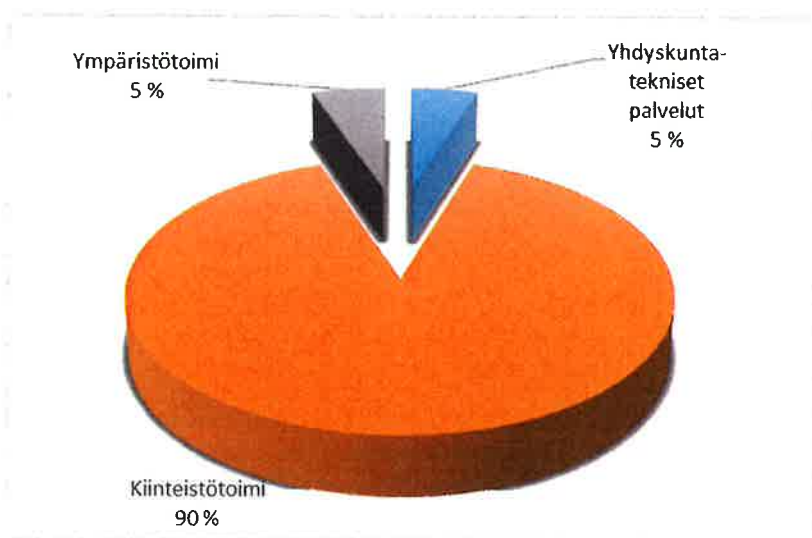
	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	996 484	844 531	7 000	851 531	1 136 479	-284 948
Toimintakulut	-1 528 761	-1 560 280	-21 010	-1 581 290	-1 586 072	4 782
Toimintakate (netto)	-532 278	-715 749	-14 010	-729 759	-449 593	-280 166
Poistot	-312 669	-336 664	-	-336 664	-324 338	-12 326
Tehtävän kokonaiskust.	-844 947	-1 052 413	-14 010	-1 066 423	-779 930	-292 493
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Teknisen toimen toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	573 531
Kiinteistötoimi	895 813
Ympäristötoimi	116 728
	<u>1 586 072</u>

Teknisen toimen toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	54 576
Kiinteistötoimi	1 021 861
Ympäristötoimi	60 043
	<u>1 136 479</u>

INVESTOINNIT 2021

MAA- JA VESIALUEET

Hankekuvaus:

Menot maa-alueiden ostot

Määräaloja myyty: Jussila-, Tulikaarre-, Pakkasalo-, Koivuranta- ja Pappilanniemi-tiloista, maa-alueiden myynnistä kertyi myyntivoittoa 129.998 e ja myyntitappiota 1.727 e, jotka kirjattiin käyttötalouteen.

Kiinteistö Oy Tuusniemen Rupolan tontin kirjanpitoarvo 16.881 e kirjattu kunnan käyttöomaisuuteen.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-21 620	-30 000		-17 001	-12 999
Investointitulot	13 462	10 000		22 829	-12 829
Nettomenot	-8 158	-20 000		5 828	- 25 828

= valtuustoon nähden sitovat erät

OSAKKEET JA OSUUDET

Hankekuvaus:

Itä-Suomen päihdehuollon ky:n purkautuminen, peruspääoman palautus.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-24 401	-8 000		0	-8 000
Investointitulot	15 440	20 000		6 205	13 795
Nettomenot	-8 961	12 000		6 205	5 795

= valtuustoon nähden sitovat erät

IRTAIN OMAISUUS

KONEET JA KALUSTO

	TA 2021	MRM	Käyttö	Poikkeama
Teknisen toimen kalustohankinnat	-35.000 e		-34.974	-26
Keskuskeittiön uuni		-15.000 e	-13.218	-1.782

Hankekuvaus:

Tekniseen toimeen hankittiin nurmenhoitokoneita, Iseki sekä kaksi päältä ajettavaa Husqvarnan ruohonleikkuria sekä siivoustoimeen lattianhoitokone. Keskuskeittiölle hankittiin uusi uuni. Kalustohankinnat ovat uushankintoja.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-33 597	-35 000	-15 000	-48 192	-1 808
Investointitulot					
Nettomenot	-33 597	-35 000	-15 000	-48 192	-1 808

= valtuustoon nähden sitovat erät

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS**MUUT HALLINTO- JA LAITOSRAKENNUKSET**

	TA 2021	MRM	Käyttö	Poikkeama
Sairaalan sisäpiha	-30.000		-8.302	-21.698
Palvelukeskus/terveyskeskus/ sairaala/Koivukoti IV-nuohous	-50.000	25.000	-20.723	-4.277
Turulan koulukeskuksen piha-alueen toiminnallinen kehittäminen	-100.000		-51.118	-48.882

Hankekuvaus:

Laadittiin sairaalan sisäpihan saneerauksen suunnitelmat. Suoritettiin Palvelukeskus/terveyskeskus/sairaala/Koivukoti IV-nuohous. Turulan koulukeskuksen piha-alueelle hankittiin keinuja, Areena-pelikenttä sekä pyramidi-kiipeilyteline. Alapihalle asennettiin leuanvetotelineet sekä korjattiin pihan kuivatusta. Tulot: Turulan koulukeskuksen piha-alueen toiminnalliseen kehittämiseen rahoitus Edla Miettisen perintövaroista.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-269 383	-180 000	25 000	-80 143	-74 857
Investointitulot	61 064	100 000		51 118	48 882
Nettomenot	-206 299	-80 000	25 000	-29 025	-25 975

= valtuustoon nähden sitovat erät

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET**LIIKENNEVÄYLIEN SANEERAUS**

Hankekuvaus: Leiritien kunnallistekniikan rakentaminen ja PKS:n ja Savon Kuidun kaapelin siirto D-asema Teboil.

Leiritie MRM 185.000 e
Kaapelin siirto D-asema Teboil MRM 35.000 e

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-520 509		-220 000	-186 955	-33 045
Investointitulot	118 806				
Nettomenot	-401 703		-220 000	-186 955	-33 045

= valtuustoon nähden sitovat erät

MUUT KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET**LUONTOMATKAILUREITIT****Hankekuvaus:**

Kuntaimagon parantaminen saneerausinvestoinneilla. Seinävuoren rotkolaakso. Avustus hankkeeseen 76.041 e.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-66 290				
Investointitulot	39 241				
Nettomenot	-27 050				

= valtuustoon nähden sitovat erät

SATAMA-ALUEEN KEHITTÄMINEN / SAUNA

Hankekuvaus:

Satama-alueen ympäristön kehittäminen ja saunan rakentaminen.

Laadittiin suunnitelmia saunarakennukseen sekä inframuutoksiin. Asennettiin keinut leikkialueelle

Tämä hanke ei toteutunut, kvant. pts 29.11.2021. Kaikki kulut siirretty käyttötalouteen vuosilta 2020 (keskeneräisistä hankkeista oikaistu 13.482 e) ja 2021.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-13 482	-95 000		13 482	-108 482
Investointitulot					
Nettomenot	-13 482	-95 000		13 482	-108 482

= valtuustoon nähden sitovat erät

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Hankekuvaus:

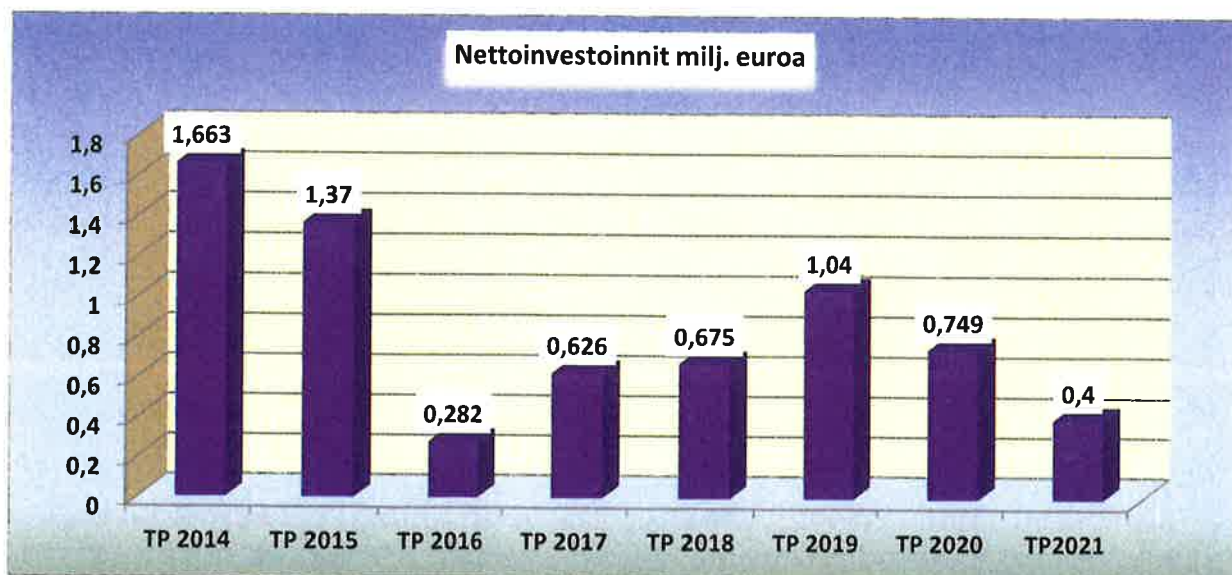
Vesilaitoksen ja viemärlaitoksen korjausinvestointeina suoritettiin Meijerin pumppaamon saneeraus sekä jätevedenpuhdistamon ilmastointialtaan virtauksenkehittimen uusiminen sekä varoaltaan reunojen korotuksen suunnittelu.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Investointimenot	-47 290	-190 000		-161 379	-28 621
Investointitulot					
Nettomenot	-47 290	-190 000		-161 379	-28 621

= valtuustoon nähden sitovat erät

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	TP 2020	TA 2021	MRM 2021	TP 2021	Poikkeama
Investointikulut	-996 572	-538 000	-210 000	-480 188	-267 812
Investointitulot	248 012	130 000		80 151	49 849
Nettoinvestoinnit	-748 560	-408 000	-210 000	-400 037	-217 963

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA (SIS. VESIHUOLTO)

	Sitov. taso	Määrärahat			Tuloarviot						
		Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilitk.	B	9 031	15 000	24 031	19 271	4 760				2 967	-2 967
Tarkastusltk.	B	20 441		20 441	14 159	6 282					
Kunnanvaltuusto	B	42 700		42 700	62 444	-19 744					
Kunnanhallitus	B	2 318 611	13 850	2 332 461	2 248 399	84 062	1 687 020	10 000	1 697 020	1 737 397	-40 377
Sosiaalilautakunta	B	14 690 716	1 286 140	15 976 856	16 031 121	-54 265	1 301 068	-17 000	1 284 068	1 699 184	-415 116
Sivistyslautakunta	B	5 163 786		5 163 786	5 014 847	148 939	1 186 400		1 186 400	1 456 498	-270 098
Tekninen ltk.	B	1 560 280	21 010	1 581 290	1 586 072	-4 782	844 531	7 000	851 531	1 136 479	-284 948
Vesihuolto	N	200 040		200 040	208 672	-8 632	337 670		337 670	360 540	-22 870
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		24 005 605	1 336 000	25 341 605	25 184 986	156 619	5 356 689	0	5 356 689	6 393 065	-1 036 376
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						8 699 840		8 699 840	9 101 261	-401 421
Valtionosuudet	B						10 182 570		10 182 570	10 304 049	-121 479
Korkotulot	B						1 000		1 000	774	226
Muut rahoitustulot	B						195 000		195 000	158 725	36 275
Korkokulut	B	55 000		55 000	26 176	28 824					
Muut rahoituskulut	B	15 479		15 479	15 890	-411					
Satunnaiset erät	B										
Poistoeron muutos	B						111 116		111 116	111 116	
Varausten muutos	B										
YHTEENSÄ		70 479		70 479	42 066	28 413	19 189 526		19 189 526	19 675 926	-486 400

	Sitov.	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
INVESTOINTIOSA											
KIINTEÄ OMAISUUS		30 000		30 000	17 001	12 999	10 000		10 000	22 829	-12 829
Kunnanvaltuusto	B	30 000		30 000	17 001	12 999	10 000		10 000	22 829	-12 829
IRTAIN OMAISUUS		43 000	15 000	58 000	48 192	9 808	20 000		20 000	6 205	13 795
Kunnanhallitus osakkeet	B	8 000		8 000	0	8 000	20 000		20 000	6 205	13 795
Kunnanhallitus (keskuskeittiö)			15 000	15 000	13 218	1 782					
Kone - ja kalustohankinnat tkn.		35 000		35 000	34 974	26					
TALONRAKENNUS		180 000	-25 000	155 000	80 143	74 857	100 000		100 000	51 118	48 882
Sos.itk.	B	80 000	-25 000	55 000	29 025	25 975	0		0	0	0
Palvelukeskus IV-nuohous		50 000	-25 000	25 000	20 723	4 277					0
Sairaalan sisäpihan kiint.rak.		30 000		30 000	8 302	21 698					0
Sivutyltk		100 000		100 000	51 118	48 882	100 000		100 000	51 118	48 882
Koulukeskus pihan kehittäminen		100 000		100 000	51 118	48 882	100 000		100 000	51 118	48 882
MUU JULK. KÄYTTÖÖM.		285 000	220 000	505 000	334 852	170 148				0	0
Tekninen toimi	B	95 000	220 000	315 000	173 473	141 527					
Satama-alueen keh/saunatilat		95 000		95 000	-13 482	108 482					
Liikenneväylien saneeraus			185 000	185 000	162 229	22 771				0	0
Kaapelin siirto D-asema Teboil			35 000	35 000	24 726	10 274					
VESIHUOLTO		190 000	0	190 000	161 379	28 621					
Vesi- ja viemäri/täydennys	B	190 000	0	190 000	161 379	28 621					
INVESTOINNIT YHT.		538 000	195 000	748 000	480 188	267 812	130 000		130 000	80 151	49 849
RAHOITUSOSA											
Antolainojen vähennys	B	625 000		625 000	625 000						
Pitkäaik.lainojen lyhennys	B	625 000		625 000	625 000						
Lyhytaik.lainojen muutos	B										
Oman pääoman muutoks.	B										
YHTEENSÄ		25 239 084	1 531 000	26 785 084	26 332 240	452 844	24 676 215		24 676 215	26 149 141	-1 472 927

Sitovuus N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/-tuloarvio

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN (SIS. VESIHUOLTO)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 356 689		5 356 689	6 393 065	-1 036 376
Myyntituotot	3 312 015		3 312 015	3 942 115	-630 100
Maksutuotot	862 600		862 600	950 522	-87 922
Tuet ja avustukset	377 200		377 200	435 090	-57 890
Muut toimintatuotot	804 874		804 874	1 064 660	-259 786
Valmistus omaan käyttöön				678	-678
Toimintakulut	-24 005 605	-1 336 000	-25 341 605	-25 184 986	-156 619
Henkilöstökulut	-7 307 719	-10 000	-7 317 719	-7 283 796	-33 923
Palvelujen ostot	-14 209 064	-1 370 300	-15 579 364	-15 487 764	-91 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 012 082	300	-1 011 782	-1 009 692	-2 090
Avustukset	-683 692	44 000	-639 692	-610 978	-28 714
Muut toimintakulut	-793 048		-793 048	-792 756	-292
TOIMINTAKATE	-18 648 916	-1 336 000	-19 984 916	-18 791 922	-1 192 994
Verotulot	8 699 840		8 699 840	9 101 261	-401 421
Valtionosuudet	10 182 570		10 182 570	10 304 049	-121 479
Rahoitustuotot ja -kulut	125 521		125 521	117 434	8 087
Korkotuotot	1 000		1 000	774	226
Muut rahoitustuotot	195 000		195 000	158 725	36 275
Korkokulut	-55 000		-55 000	-26 176	-28 824
Muut rahoituskulut	-15 479		-15 479	-15 890	411
VUOSIKATE	359 015	-1 336 000	-976 985	730 822	-1 707 807
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 071 034		-1 071 034	-1 048 598	-22 436
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-712 019	-1 336 000	-2 048 019	-317 776	-1 730 243
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	111 116		111 116	111 116	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-600 903	-1 336 000	-1 936 903	-206 660	-1 730 243

Verotulot olivat tilinpäätösvuonna yhteensä 9,1 milj. € ja toteutuivat 401.421 € muutettua talousarviota suurempana. Verotuloista kunnallisveron tuotto oli 6,9 milj. €, kiinteistöveron tuotto 0,9 milj. € ja yhteisöveron tuotto 1,2 milj. €. Valtionosuudet toteutuivat 0,1 milj. € talousarviota suurempana.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 117.434 € ja toteutuivat 8.087 € pienempänä. Toteutumaan vaikutti eniten liian suurena arvioidut muut rahoitustuotot ja korkokulut.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio 2021 €	Talousarvio- muutokset 2021 €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteuma 2021 €	Poikkeama 2021 €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	359 015	-1 336 000	-976 985	730 822	-1 707 807
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				-272 167	272 167
Tulorahoitus yhteensä	359 015	-1 336 000	-976 985	458 655	-1 435 640
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-538 000	-210 000	-748 000	-480 188	-267 812
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100 000	0	100 000	51 118	48 882
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	30 000	0	30 000	156 201	-126 201
Investoinnit yhteensä	-408 000	-210 000	-618 000	-272 869	-345 131
Toiminta ja investoinnit netto	-48 985	-1 546 000	-1 594 985	185 786	-1 780 771
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamiset lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500 000		1 500 000	500 000	1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-675 000		-675 000	-675 000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	776 015	-1 546 000	-769 985	10 786	-780 771

Tulorahoitus; Vuosikatteenä oli arvioitu -976.985 € (määrärahamuutokset huomioitu) ja toteutuma oli 730.822 €. Toteutuma ylitti arvion -1.707.807 €.

Investoinnit; Investointien bruttototeuma oli 480.188 €. Investointeihin kohdistuvien tuloerien jälkeen nettointvestoinnit ovat 272.869 €.

Varsinaisen toiminnan ja investointien netto; muutoksen arvioitiin olevan vuoden aikana tehdyt muutokset huomioiden -1.594.985 €. Investointien toteutuminen oli kuitenkin 345.131 € arvioitua pienempi ja siitä syystä varsinaisen toiminnan ja investointien netto oli 185.786 €.

Lainakannan muutokset; Pitkäaikaista lainaa otettiin 500.000 €. Pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty 675.000 €.

Vaikutus maksuvalmiuteen; Rahoitusosan toteutumisen mukaan edellä esitetyt rahoituserät vaikuttavat maksuvalmiuteen ja rahavarojen muutokseen 10.786 €.

Maksuvalmiuden muutos koostuu seuraavista eristä; toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos -42.437 €, saamisten muutos 98.882 € ja korottomien velkojen muutos -68.591 €, josta tulee rahavarojen muutos -12.146 €.

Rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden alussa 1.234.090 € (rahoitusarvopaperit 58.726 €) ja vuoden lopussa 1.232.729 € (rahoitusarvopaperit 58.726 €). Markkinaehtoisia talletuksia kunnalla ei ollut 31.12.2021.

TULOSLASKELMA ulkoinen

	2021	2020	<i>muutos</i>
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 299 586,18	2 058 100,52	241 485,66
Maksutuotot	950 521,63	875 130,57	75 391,06
Tuet ja avustukset	435 090,18	400 393,94	34 696,24
Muut toimintatuotot	905 719,59	702 333,91	203 385,68
Toimintatuotot yhteensä	4 590 917,58	4 035 958,94	554 958,64
Valmistus omaan käyttöön	677,69	759,57	-81,88
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-7 283 795,79	-7 151 368,82	-132 426,97
Palkat ja palkkiot	-5 583 916,24	-5 504 908,45	-79 007,79
Henkilösivukulut	-1 699 879,55	-1 646 460,37	-53 419,18
Eläkekulut	-1 475 975,22	-1 445 722,93	-30 252,29
Muut henkilösivukulut	-223 904,33	-200 737,44	-23 166,89
Palvelujen ostot	-13 810 233,10	-12 916 831,08	-893 402,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-996 757,91	-1 003 030,09	6 272,18
Avustukset	-610 978,13	-904 756,95	293 778,82
Muut toimintakulut	-681 752,10	-716 146,62	34 394,52
Toimintakulut yhteensä	-23 383 517,03	-22 692 133,56	-691 383,47
Toimintakate	-18 791 921,76	-18 655 415,05	-136 506,71
Verotulot	9 101 261,12	8 345 274,45	755 986,67
Valtionosuudet	10 304 049,00	10 942 517,00	-638 468,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	774,45	100,41	674,04
Muut rahoitustuotot	143 246,89	198 078,10	-54 831,21
Korkokulut	-26 176,04	-35 072,50	8 896,46
Muut rahoituskulut	-411,53	-742,19	330,66
Vuosikate	730 822,13	794 740,22	-63 918,09
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 048 597,89	-1 062 097,20	13 499,31
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot			0,00
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	-317 775,76	-267 356,98	-50 418,78
Poistoeron lisäys (-) tai väh.(+)	111 115,92	111 115,92	0,00
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)			
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-206 659,84	-156 241,06	-50 418,78
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,6 %	17,8 %	
Vuosikate/Poistot, %	69,7 %	74,8 %	
Vuosikate, euroa/asukas	302	327	
Asukasmäärä	2 419	2 434	

RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020	2019
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	730 822,13	794 740,22	-192 258,39
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-272 167,41	57 740,57	85 428,00
	<u>458 654,72</u>	<u>852 480,79</u>	<u>-106 830,39</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-480 187,63	-996 571,60	-1 246 997,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin	51 117,58	158 046,53	199 549,75
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	156 200,80	79 645,16	15 000,00
	<u>-272 869,25</u>	<u>-758 879,91</u>	<u>-1 032 447,53</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	185 785,47	93 600,88	-1 139 277,92
Rahoitustoiminnan rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00	111 340,41
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>111 340,41</u>
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	500 000,00	1 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-675 000,00	-625 000,00	-625 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
	<u>-175 000,00</u>	<u>875 000,00</u>	<u>-625 000,00</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	-42 437,10	38 419,78	130 137,39
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos	98 881,92	115 272,71	599 255,56
Korottomien velkojen muutos	-68 591,40	-29 131,97	5 818,64
	<u>-12 146,58</u>	<u>124 560,52</u>	<u>735 211,59</u>
Rahoituksen rahavirta	-187 146,58	999 560,52	221 552,00
Rahavarojen muutos	-1 361,11	1 093 161,40	-917 725,92
Rahavarat 31.12.	1 232 728,99	1 234 090,10	140 928,70
Rahavarat 1.1.	1 234 090,10	140 928,70	1 058 654,62
	<u>-1 361,11</u>	<u>1 093 161,40</u>	<u>-917 725,92</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 v, 1000 €

Investointien tulorahoitus, %

Laskennallinen lainanhoitokate

Kassan riittävyys, pv

Asukasmäärä

-882

170,3 %

1,5

18

2 419

-144

94,8 %

1,6

18

2 434

-348

-18,4 %

-0,3

2

2 476

KUNNAN TASE**VASTAAVAA****2021****2020****A PYSYVÄT VASTAAVAT****I Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet 14 897,35 32 774,23

Muut pitkävaikutteiset menot 534 010,51 651 840,07

Ennakkomaksut 0,00 0,00

548 907,86 684 614,30**II Aineelliset hyödykkeet**

Maa- ja vesialueet 1 669 367,12 1 675 194,80

Rakennukset 6 579 417,79 7 029 727,86

Kiinteät rakenteet ja laitteet 2 833 372,42 3 053 726,76

Koneet ja kalusto 80 181,71 67 388,35

Muut aineelliset hyödykkeet 15 099,74 15 099,74

Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat 170 531,03 13 482,40

11 347 969,81 11 854 619,91**III Sijoitukset**

Osakkeet ja osuudet 7 610 965,61 7 617 170,30

7 610 965,61 7 617 170,30**Pysyvät vastaavat yhteensä****19 507 843,28****20 156 404,51****B TOIMEKSIANTOJEN VARAT**

Lahjoitusrahastojen varat

84 793,49**83 409,94****C VAIHTUVAT VASTAAVAT****I Vaihto-omaisuus**

Muut vaihto-omaisuus

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Muut saamiset 41 294,68 45 048,76

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset 292 130,39 337 883,48

Muut saamiset 150 998,58 150 655,69

Siirtosaamiset 85 871,22 135 588,86

529 000,19 624 128,03**III Rahoitusarvopaperit**

Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin 58 726,18 58 726,18

IV Rahat ja pankkisaamiset

1 232 728,99

1 234 090,10

Vaihtuvat vastaavat yhteensä**1 861 750,04****1 961 993,07****VASTAAVAA****21 454 386,81****22 201 807,52**

VASTATTAVAA		2021	2020
A OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		10 398 531,95	10 398 531,95
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		3 374 773,04	3 429 662,08
Tilikauden yli-/alijäämä		-206 659,84	-156 241,06
		13 566 645,15	13 671 952,97
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero		1 921 302,78	2 032 418,70
C PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset		0,00	145 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Lahjoitusrahastojen pääomat		220 822,63	266 627,10
Muut toimeksiantojen pääomat		8 326,11	3 575,19
		229 148,74	270 202,29
E VIERAS PÄÄOMA			
I Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta		3 175 000,00	3 250 000,00
II Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta		575 000,00	675 000,00
Saadut ennakot		68 155,50	58 671,08
Ostovelat		805 090,33	924 231,86
Muut velat		138 095,52	141 802,71
Siirtovelat		975 948,79	1 032 527,91
		2 562 290,14	2 832 233,56
Vieras pääoma yhteensä		5 737 290,14	6 082 233,56
VASTATTAVAA		21 454 386,81	22 201 807,52
TASEEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %		72,4	70,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		23,6	25,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €		3 168	3 273
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas		1 310	1 345
Lainakanta 31.12., 1000 €		3 750	3 925
Lainakanta 31.12., €/asukas		1 550	1 613
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €		3 792	4 001
Lainat ja vastuut, €/asukas		1 568	1 644
Lainasaamiset 31.12., 1000 €		0	0
Kunnan asukasmäärä 31.12.		2 419	2 434

Konsernituloslaskelma, €	2021	2020
Toimintatuotot	14 079 156	13 057 476 *)
Toimintakulut	-32 568 995	-31 254 449
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	52 242	102 625 *)
Toimintakate	-18 437 596	-18 094 348
Verotulot	9 069 453	8 312 840
Valtionosuudet	10 762 533	11 401 682
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	8 740	7 379
Muut rahoitustuotot	131 387	188 928
Korkokulut	-78 948	-89 617
Muut rahoituskulut	-4 025	-1 536
	57 155	105 154
Vuosikate	1 451 545	1 725 328
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	-1 819 567	-1 843 211
Omistuksen eliminointierot	0	24 743 *)
Arvonalentumiset	-5 390	-2 446
Satunnaiset erät	115 682	10 023
Tilikauden tulos	-257 731	-85 564
Tilinpäätössiirrot	43 870	42 276
Tilikauden verot	-1 931	-2 688
Laskennalliset verot	-1 837	-2 234
Vähemmistöosuudet	1 174	7 236
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-216 456	-40 975

*) vertailuvuoden tietoja korjattu, tarkemmat tiedot liitetiedossa 25.

Konsernirahoituslaskelma, €

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 451 545	1 725 328
Satunnaiset erät	115 682	10 023
Tilikauden verot	-1 931	-2 688
Tulorahoituksen korjauserät	-357 263	-31 440
	<u>1 208 032</u>	<u>1 701 222</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 867 754	-2 070 658
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 026	1 069
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	424 417	495 938
	<u>-1 423 312</u>	<u>-1 573 651</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-215 279	127 572
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 078	-1 747
Antolainasaamisten vähennykset	9	1 554
	<u>-1 069</u>	<u>-193</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 254 821	2 307 896
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-295 626	-880 314
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-487 122	-405
	<u>472 074</u>	<u>1 427 177</u>
Oman pääoman muutokset	41 318	-71 903
Muutokset vähemmistön osuudessa	3 957	-78 619
	<u>45 275</u>	<u>-150 522</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 296	76 731
Vaihto-omaisuuden muutos	-7 200	-7 108
Saamisten muutos	177 108	-31 228
Korottomien velkojen muutos	42 531	-87 669
	<u>211 144</u>	<u>-49 275</u>
Rahoituksen rahavirta	727 423	1 227 188
Rahavarojen muutos	512 143	1 354 760
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 646 892	3 134 749
Rahavarat 1.1.	<u>3 134 749</u>	<u>1 779 989</u>
	<u>512 143</u>	<u>1 354 760</u>

Konsernirahoituslaskelman vuoden 2020 vertailutietoja on muutettu johtuen uuden konserni-tilinpäätösohjelmiston käyttöönotosta ja vuodelle 2020 konsernissa tehdystä oikaisukirjauksesta. Lisätietoja liitetieto no.25 yhteydessä.

Konsernitase, €**VASTAAVA****31.12.2021****31.12.2020****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

209 669

190 169

Muut pitkävaikutteiset menot

545 967

665 197

Ennakkomaksut

130

62 009

755 766

917 374

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

1 978 693

1 933 886

Rakennukset

13 283 671

13 919 313

Kiinteät rakenteet ja laitteet

2 968 067

3 211 431

Koneet ja kalusto

759 693

792 420

Muut aineelliset hyödykkeet

64 287

57 789

Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat

1 403 356

473 335

20 457 768

20 388 175

Sijoitukset

Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet

1 731 024

1 545 956

Muut osakkeet ja osuudet

500 395

659 420

Joukkovelkakirjalainasaamiset

2 331

2 331

Muut saamiset

29 740

28 671

2 263 491

2 236 379**Pysyvät vastaavat yhteensä****23 477 025****23 541 927****TOIMEKSIANTOJEN VARAT**

Valtion toimeksiannot

45 750

88 970

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet

124 067

121 471

Muut toimeksiantojen varat

71 344

115 288

241 162

325 729**VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

82 280

73 526

Keskeneräiset tuotteet

0

1 554

Ennakkomaksut

0

0

82 280

75 080

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Muut saamiset

41 295

45 049

Siirtosaamiset

130

53

41 425

45 102

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

635 409

835 122

Lainasaamiset

69 799

919

Laskennalliset verosaamiset

0

0

Muut saamiset

262 002

264 101

Siirtosaamiset

279 415

321 824

1 246 626

1 421 967

Rahoitusarvopaperit

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin

58 726

58 726

Muut arvopaperit

227 034

44 860

285 760

103 586

Rahat ja pankkisaamiset

3 361 132

3 031 164

Vaihtuvat vastaavat yhteensä**5 017 223****4 676 899****VASTAAVAA****28 735 410****28 544 555**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 398 532	10 398 532
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	200 367	200 367
Muut omat rahastot	381 599	428 962 *)
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 138 861	3 139 219 *)
Tilikauden yli-/alijäämä	-216 456	-40 975 *)
	13 902 904	14 126 105
VÄHEMMISTÖOSUUDET	196 965	194 182
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	353 304	371 047
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	47 270	90 476
Lahjoitusrahastojen pääomat	260 841	305 427
Muut toimeksiantojen pääomat	16 296	14 362
	324 407	410 265
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	8 887 629	8 588 115
Siirtovelat	17 795	24 944
Laskennalliset verovelat	848	1 268
	8 906 272	8 614 327
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	93 258	0
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	1 160 000	1 080 699
Saadut ennakot	193 649	199 635
Ostovelat	1 357 607	1 343 985 *)
Liittymismaksut ja muut velat	192 500	214 625
Siirtovelat	2 042 378	1 979 284
Laskennallsiet verovelat	12 167	10 400
	5 051 558	4 828 629
Vieras pääoma yhteensä	13 957 830	13 442 956
VASTATTAVAA	28 735 410	28 544 555

*) vertailuvuoden tietoja korjattu, erittely liitetiedon 25 yhteydessä.

4 Liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös 2021 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden "Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta" (13.10.2020) ja "Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista" (13.10.2020) mukaisesti. Verotulomenetysten korvausta koskevat tiedot on esitetty kirjanpitolautakunnan vuonna 2020 päivittämien yleisohjeiden mukaisesti jo tilikaudesta 2020.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 17.12.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelmaan on tehty kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä lisäys rakennusten IV nuohousten poistamiseen vaikutusaikanaan. Muutettu poistosuunnitelma on hyväksytty voimaan taannehtivasti 1.1.2020 alkaen. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kunnalla ei ole johdannaissopimuksia

- 2) Esittämistavan muutokset
Ei muutoksia
- 3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin
Ei ilmoitettavaa
- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Ei ilmoitettavaa
- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset
Ei olennaisia tapahtumia

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä yksi säätiö, jossa Tuusniemen kunnalla yksin on määräysvalta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenetelmää. Eliminointieroa ei kuitenkaan pääsääntöisesti kohdisteta konsernitaseessa omaisuus- ja velkaerille, vaan ne kirjataan oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi riippumatta siitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eliminointieron syntymiseen. Mikäli eliminointiero kohdistetaan omaisuus- tai velkaerille, konsernitaseeseen voi syntyä konserniaktiivaa tai -passiivaa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset

Tilikaudella 2021 Tuusniemen kunnan omistusosuus-% Pohjois-Savon Liitossa on pienentynyt 1,09:stä 0,78:aan . Lisäksi konserniin kuuluneen tytäryhtiön Kiinteistö Oy Tuusniemen Rupolan toiminta on lopetettu ja omistus purettu kunnan taseesta. Konsernirakenteessa ei tapahtunut tilikaudella muita muutoksia.

Poikkeavat tilikaudet
Ei ilmoitettavaa

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	429 491	393 634	434 605	355 470
Sosiaali- ja terveystoiminta	11 030 838	10 481 499	1 699 184	1 522 731
Opetus- ja kulttuuritoiminta	1 585 815	1 441 354	1 455 206	1 348 868
Tekninen- ja ympäristötoiminta	717 418	421 183	686 327	489 085
Vesihuolto	315 595	319 806	315 595	319 806
Muut palvelut				
Kunnan toimintatuotot yhteensä	14 079 156	13 057 476	4 590 918	4 035 959

Konsernin vuoden 2020 vertailutietoon lisätty sosiaali- ja terveystoimintaan 101t€. Summa on kunnalla oikaistu omaan pääomaan vuodelle 2021.

7) Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	6 916 201	6 606 405
Osuus yhteisöveron tuotoista	1 241 667	882 543
Kiinteistövero	943 393	856 326
Verotulot yhteensä	9 101 261	8 345 274

8) Valtionosuuksien erittely

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 659 137	9 339 849
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 577 792	2 569 920
Siitä: Harkinnan varainen valtionosuuden korotus	0	340 000
Opetus- ja kulttuuritoiminnan muut valtionosuudet	76 824	56 455
Verotulomenetysten korvaus	1 568 088	1 546 213
Valtionosuudet yhteensä	10 304 049	10 942 517

9) Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	11 006 620	10 443 673
Muiden palvelujen ostot	2 950 148	2 473 158
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	13 956 768	12 916 831

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä

Tuusniemen kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 17.12.2012 § 50. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Poistosuunnitelmaan on tehty kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä lisäys rakennusten IV nuohousten poistamiseen vaikutusaikanaan. Muutettu poistosuunnitelma on hyväksytty voimaan taannehtivasti 1.1.2020 alkaen. Kirjanpitolautakunnan kunta- jaoston suosituksen mukaan käytetään poistoaikojen alarajoja ja pidempi poistoaika on perusteltava hankekohtaisesti. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Poistosuunnitelma 1.1.2020 alkaen

Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2-5 vuotta*	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta*	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
- ATK-ohjelmat	2-5 vuotta*	Tasapoisto
- Muut	2-5 vuotta*	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
- Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	Tasapoisto
- Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	Tasapoisto
- Asuinrakennukset	30-50 vuotta	Tasapoisto
- Talousrakennukset	10-20 vuotta	Tasapoisto
- Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	Menojäännös
- Sillat, laiturit, ja uimalat	10 %	Menojäännös
- Muut maa- ja vesirakenteet	10 %	Menojäännös
- Vedenjakelu- ja viemäriverkostot	7 %	Menojäännös
- Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 %	Menojäännös
- Laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 %	Menojäännös
- Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännös
- Rakennusten IV-nuohous	5 vuotta (*1)	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
- Kuljetusvälineet	4-7 vuotta	Tasapoisto
- Liikkuvat työkonet	5-10 vuotta	Tasapoisto
- Terveystieteiden laitteet	5-15 vuotta	Tasapoisto
- ATK-laitteet	3-5 vuotta	Tasapoisto
- Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
- Luonnonvarat	Käytön mukaan	
- Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	

*erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta, erityisperustelut hankekohtaisesti

*1) Lisäys poistosuunnitelmaan Kvalt. 14.12.2020 § 50

Pienet, pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan kunnassa vuosikuluiksi. Pysyvien vastaavien poistolaskennassa 31.12. olevat investointihankkeet, joiden menojäännösarvo on alle 1.000 euroa, poistetaan vuosittain kertapoistona.

Poistoajat vanhoista investoinneista:

31.12.2012 mennessä tehdyt hankinnat, Kvalt 13.11.1996 § 49

Aineettomat hyödykkeet		
- ATK-ohjelmat	3 vuotta	Tasapoisto
- Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
- Muut pitkäaikaiset menot	3-10 vuotta(*1)	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset		
- Asuinrakennukset	Puiset 40v/kiviset 50v	Tasapoisto
- Hallinto- ja laitosrakennukset	Puiset 40v/kiviset 50v	Tasapoisto
- Tehdas- ja tuotantorakennukset	Puiset 40v/kiviset 50v	Tasapoisto
- Muut rakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Maa- ja vesirakenteet	15-20 vuotta	Tasapoisto
- Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännös
- Viemäriverkko	10 %	Menojäännös
- Kaukolämpöverkko	10 %	Menojäännös
- Vesi- ja viemäriverkoston koneet ja laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
- Kuljetusvälineet	10 vuotta	Tasapoisto
- Muut koneet ja kalusto	5 vuotta	Tasapoisto
- ATK-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
- Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
- Erikoisajoneuvot	15-20 vuotta(*2)	Tasapoisto
- Erikoiskalusto	10-15 vuotta(*2)	Tasapoisto

*1) Lisäys poistosuunnitelmaan Kvalt. 26.4.2000 § 18

*2) Lisäys poistosuunnitelmaan Kvalt 4.10.2001 § 65

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			145 000	97 580
Lisäykset tilikaudella			0	145 000
Vähennykset tilikaudella	-145 000		-145 000	-97 580
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.1.	-145 000		0	145 000
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	371 047	310 241		
Lisäykset tilikaudella		60 806		
Vähennykset tilikaudella	-21 434	0		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	349 612	371 047		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0	0		
Lisäykset tilikaudella	3 691			
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.1.	3 691	0		

13) Toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja muihin toimintakuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	173 181	29 766	129 998	23 280
Rakennusten myyntivoitot	205	655		645
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	1 072	382		
Osakkeiden myyntivoitot	120 847	15 849		15 560
Muut myyntivoitot	0	81		
Myyntivoitot yhteensä	295 306	46 733	129 998	39 486
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	1 727	9 092	1 727	9 092
Rakennusten myyntitappiot	0	40 864		40 714
Koneiden ja kaluston myyntitappiot	0	0		
Osakkeiden myyntitappiot	60 157		1 104	
Muut myyntitappiot	89	20 975		
Myyntitappiot yhteensä	61 973	70 931	2 831	49 806

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2019
Satunnaiset tuotot				
Muut satunnaiset tuotot		10 028	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	10 028	0	0
Satunnaiset kulut				
Muut satunnaiset kulut	0	0		
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	116 192	171 171
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	855	855
Yhteensä	117 047	172 026

16) Erittely poistoeron muutoksista

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	111 116	111 116
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	111 116	111 116

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu
Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset
Ei ilmoitettavaa kunnalla eikä konsernilla

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet				tp 2021
Kunta	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikuttei- set menot	Ennakko- maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	32 774	651 840	0	684 614
Lisäykset tilikauden aikana				0
Rahoitusosuudet tilikaudella				0
Vähennykset tilikaudella aikana				0
Siirrot erien välillä				0
Tilikauden poisto	-17 877	-117 830		-135 706
Arvonlennukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	14 897	534 011	0	548 908
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 897	534 011	0	548 908

Aineelliset hyödykkeet							tp 2021
Kunta	Maa ja vesi- alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja kesk.er.hank	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 675 195	7 029 728	3 053 727	67 388	15 100	13 482	11 854 620
Lisäykset tilikauden aikana	17 001		206 828	48 192		170 531	442 552
Rahoitusosuudet tilikaudella							0
Vähennykset tilikaudella aikana	-22 829					-13 482	-36 311
Siirrot erien välillä							0
Tilikauden poisto		-450 310	-427 183	-35 399			-912 891
Arvonlennukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 669 367	6 579 418	2 833 372	80 182	15 100	170 531	11 347 970
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 669 367	6 579 418	2 833 372	80 182	15 100	170 531	11 347 970

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	108 598	105 818	21 295	21 295
Muut maa- ja vesialueet	1 870 094	1 828 069	1 648 072	1 653 900
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 978 693	1 933 886	1 669 367	1 675 195

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset						tp 2021
Kunta	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 365 695	971 854	1 595 353	684 268	0	7 617 170
Lisäykset						0
Rahoitusosuudet						0
Vähennykset			-6 205			-6 205
Siirrot erien välillä						0
Hankintameno 31.12.	4 365 695	971 854	1 589 148	684 268	0	7 610 966
Arvonlennukset						0
Arvonkorotukset						0
Kirjapitoarvo 31.12.	4 365 695	971 854	1 589 148	684 268	0	7 610 966

Pysyvien vastaavien sijoitukset						tp 2021
Konserni	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	1 545 956	0	659 420	0	2 205 376
Lisäykset		80		50 355		50 435
Rahoitusosuudet						0
Vähennykset		-76 634				-76 634
Osuus osakkuusyht. voitto/tappio		52 242				52 242
Siirrot erien välillä		209 380		-209 380		0
Hankintameno 31.12.	0	1 731 024	0	500 395	0	2 231 419
Arvonlennukset						0
Arvonkorotukset						0
Kirjapitoarvo 31.12.	0	1 731 024	0	500 395	0	2 231 419

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					tp 2021
Kunta	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Muut laina- saamiset muilta	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	0	0	0	0
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	0	0	0	0
Arvonlennukset					0
Arvonkorotukset					0
Kirjapitoarvo 31.12.	0	0	0	0	0

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						tp 2021
Konserni	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Muut laina-saamiset muilta	Saamiset muilta yhteisöiltä	Palautus-kelpoiset liittymis-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 331	1 835	0	26 836	2 944	33 946
Lisäykset				652	425,49	1 078
Rahoitusosuudet						0
Vähennykset					-8,7	-9
Siirrot erien välillä				-2 944		-2 944
Hankintameno 31.12.	2 331	1 835	0	24 545	3 361	32 071
Arvonlennukset						0
Arvonkorotukset						0
Kirjapitoarvo 31.12.	2 331	1 835	0	24 545		32 071

Omistukset muissa yhteisöissä

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							tp 2021
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilik. voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Tuusniemen Teollisuus Oy	Tuusniemi	100,00	100,00	308	672	17	
Koy Tuusniemen Turula	Tuusniemi	100,00	100,00	436	22	-47	
Tuusniemen Virastotalo Oy	Tuusniemi	86,24	86,24	572	11	-26	
Tuusniemen Kehittämissäätiö sr	Tuusniemi	100,00	100,00	444	0	-1	
As Oy Hoikanranta	Tuusniemi	53,38	53,38	69	3	-6	
Kuntayhtymät							
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky	Kuopio	1,46	1,46	1 756	7 086	85	
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	0,78	0,78	491	493	1	
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	0,78	0,78	10	4	1	
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	0,82	0,82	202	238	63	
Osakkuusyhteisöt							
Tuusniemen Aluelämpö Oy	Tuusniemi	50,00	50,00	334	69	9	
Koillis-Savon Vesi Oy	Tuusniemi	40,20	40,20	143	559	16	
Kiint. Oy Tuusniemen Meijerinranta	Tuusniemi	25,19	25,19	59	1	0	
As Oy Hietaranta	Tuusniemi	33,33	33,33	208	0	2	
As Oy Tuusniemen Keskipiha	Tuusniemi	40,30	40,30	87	1	2	
As Oy Tuusniemen Peltotie	Tuusniemi	43,75	43,75	491	0	0	
Yhteensä				5 608	9 159	117	

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		2 748		8 136
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	2 748	0	8 136
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on on jäsenenä				
Myyntisaamiset		131 515		
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	131 515	0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				2 980
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	0	0	0	2 980
Saamiset yhteensä	0	134 264	0	11 116

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Maankäyttö Sopimus (Sakky)	33 946	33 946		
Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	16 850	22 442	16 850	22 442
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	63 143	49 075	38 500	33 000
EU-tuet ja avust, valtionosuudet	18 720	51 490	2 750	30 669
ELY-keskus, I-S AVI /koulutuskorvaukset	12 033	14 995	9 693	11 034
Perusturva lisälaskutus kuntiin	11 755	9 667		
Rahoitusosuudet ja korvaukset	29 881	4 991	0	2 212
P-S Pelastuslaitos/KELA ensihoito	7 492	10 212		
Siilinjärven kunta/maaseutuhallinto	1 225	4 142	1 225	4 142
Siilinjärven kunta/ympäristöterveydenh.	5 848	7 435	5 848	7 435
Kuopion Kaupunki/Kans.opiston kurssim.	0	12 722	0	12 722
Muut tulojäämät	78 522	101 539	11 005	11 933
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	279 415	322 656	85 871	135 589

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

- 25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	10 398 532	10 398 532	10 398 532	10 398 532
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella (ero kons.tp)				
Ed.tilk.oikaisu				
Peruspääoma 31.12.	10 398 532	10 398 532	10 398 532	10 398 532
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	200 367	200 612		
Lisäyksen tilikaudella				
Vähennyksen tilikaudella		-245		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	200 367	200 367	0	0
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1. *	428 962	470 595		
Siirrot rahastoon *				
Siirrot rahastosta *	-47 363	-41 632		
Muut omat rahastot 31.12.	381 599	428 962	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. *	3 098 244	3 181 922	3 273 421	3 429 663
Edellisen tilikauden oikaisu *		-42 703	101 352	
Edellisten tilik.yli/alijäämä 31.12.	3 098 244	3 139 219	3 374 773	3 429 663
Tilikauden ylijäämä/alijäämä *	-175 839	-40 975	-206 660	-156 241
Oma pääoma yhteensä	13 902 904	14 126 105	13 566 645	13 671 953

Konsernin vuoden 2020 vertailutietojen esittämistä on muutettu johtuen uuden konsernitilinpäätös-järjestelmän käyttöönotosta ja omistuksen eliminointiperiaatteiden muuttamisesta joidenkin tytäryhtiöiden osalta. Aiemmin on eliminoitu edellisten tilikausien yli-/alijäämästä mutta eliminointi on korjattu muihin omiin rahastoihin.

Uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä kirjattiin oikaisuja konsernin vuoden 2020 lukuihin. Tuloslaskelmaan on lisätty 41t€ osakkuusyhteisöjen voittoon ja 25t€ omistuksen eliminointieroihin.

Kunnalla vuodelle 2021 edellisten tilikausien yli-/alijäämään oikaistu 101t€ on huomioitu konsernissa v.2020 toimintatuottojen lisäyksenä.

- 26) Erittely poistoerosta

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 921 302,78	2 032 418,70
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	1 921 302,78	2 032 418,70

- 27) Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 600 000	1 775 000
Liittymismaksut		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 600 000	1 775 000

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista
Ei ilmoitettavaa

29) Pakollisiin varauksiin merkityt erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	349 612	371 047		
Rakennuksen arvon alaskirjaus		0		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			0	145 000
Muut pakolliset varaukset	3 691	0		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	353 304	371 047	0	145 000

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

	2021		2020	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		39 500		32 000
Ostovelat		200		2 575
Liittymismaksut ja muut velat				0
Siirtovelat				
Yhteensä	0	39 700	0	34 575
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		16 412		14 667
Liittymismaksut ja muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	16 412	0	14 667
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyht.				
Ostovelat		800		35 083
Yhteensä	0	800	0	35 083
Vieras pääoma yhteensä	0	56 913	0	84 325

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti
Ei ilmoitettavaa

32) Muut velat – erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksuvelat		0		0
Muut velat	192 500	216 698	138 096	141 803
Muut velat yhteensä	192 500	216 698	138 096	141 803

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakot/tuloennakot	0	472	0	0
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 455 457	1 465 484	788 730	812 027
Menojäämäpalkat	0	158 131		
Korkojaksotukset	2 082	4 988	1 726	4 556
KuEI, VaEI, vakuutusmaksuvelat	160 483	167 192	452	158 859
Laskutusten palautuksen jäsenkunnille	20 424	3 755		
Maankäytösopimus (Sakky)	79 263	79 398		
Muut menojäämät	324 669	99 865	185 041	57 086
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 042 378	1 979 285	975 949	1 032 528
Siirtovelat yhteensä	2 042 378	1 979 285	975 949	1 032 528

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

- 34) Velat, joista kunta tai konserniin yhdisteltävä yhteisö on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan
Ei ilmoitettavaa kunnalla eikä konsernilla

35-37) Kunnan antamat muut vakuudet lajeittain eriteltynä

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2019
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	34 721	34 721		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	210	210		
Yhteensä				
Kuntakonserniin kuuluvien yht. puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Vakuudet yhteensä	34 930	34 930	0	0

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	732 320	784 671	42 088	75 962
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	156 166	152 859	31 932	34 813
-siitä PPP-hankkeet (public-private partnership)				
-siitä sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			1 044 000	804 000
Jäljellä oleva pääoma			777 675	565 815
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	360 875	460 875	360 875	460 875
Jäljellä oleva pääoma	82 424	112 815	82 424	112 815

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	17 201 844	16 523 122
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	11 268	10 295

konsernin osalta ei ilmoitettavaa

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Hankkeiden omarahoitusosuudet (Sakky)	8 412	8 268		
Potilasvakuutusvastuu (P-S shp)	0	0		
Sitoumukset avustuksiin (Vaalijalan ky)	112 968	112 968		
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>121 380</i>	<i>121 235</i>		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	803 496	1 024 849	626 899	942 710
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit **)	10 282	314 954		
*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitelty arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen. **) P-S sairaanhoitopiirin keskeneräiset oikeudenkäynnit. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen keskeneräinen käsittely työtuomioistuimessa. Asia koskee työntekijöiden varallaolovaatimuksia korkeimman oikeuden (KKO:2015:48) ratkaisuun perustuen. Mahdollinen korvausriskin suuruus ei ole tiedossa.				

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Voimassa olevat koronvaihtosopimukset				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 802 475	1 993 439		
Käypä Arvo (rahallaitoksen ilmoitus)	-80 002	-115 899		
Valuuttatermiinit (P-S shp)	0	2 185		

4.5 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Ei esitetä liitetietoja

4.6 Henkilöstöä tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2021	2020
Yleishallinto	14	19
Sosiaali- ja terveystoimi	80	79
Opetus- ja kulttuuritoimi	55	58
Yhdyskuntapalvelut (tekninen toimi)	14	15
Muut palvelut	3	3
Yhteensä	166	174

43) Tilikauden henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 283 796	7 151 369
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	678	469
Henkilöstökulut yhteensä	7 284 473	7 151 837

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Suomen Keskusta	2 240	2 268
Kansallinen Kokoomus	284	276
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	379	360
Vasemmistoliitto	782	723
Perussuomalaiset	450	458
Vihreä liitto	124	285
Suomen Kristillisdemokraatit	0	0
Yhteensä	4 259	4 370

45) Tilintarkastajan palkkiot

	2021	2020
Tilintarkastusyhteisö TALVEA Julkishallinnon palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 692	4 749
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 639	2 579
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	9 331	7 328

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Ei ilmoitettavaa

VESIHUOLTOLAITOS

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisesta ja jakelusta kunnanhallituksen vahvistaman vesilaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi se vastaanottaa ja puhdistaa kunnanhallituksen vahvistaman viemärlaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden verkostoon toimittamat jätevedet vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Veden toimittamiseen käytetään Hyvärilän vedenottamo, jonka lisäksi vettä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:ltä. Lisäksi vettä myydään Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnalle sekä Heinäveden kunnalle. Jätevedet käsitellään Pahkasalon jätevedenpuhdistamolla, jonne jätevedet johdetaan Kirkonkylän, Hietarannan, Ritoniemen ja Pahkasalon alueilta (Tuusniemen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue) sekä Ruokosen ja Tulikallion alueilta (Pohjois-Tuusniemen vok:n toiminta-alue). Puhdistustoimintaa seurataan puhdistamolta ja Juojärvestä otetuilla vesinäytteillä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.	Vuotovesien määrää ei ole saatu vähennettyä riittävästi. Suurin osa vuotovesistä tulee yksityisiltä kiinteistöiltä, piha-alueilta ja kattovesinä.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.	Vuotovesien määrää ei ole saatu vähennettyä riittävästi. Suurin osa vuotovesistä tulee yksityisiltä kiinteistöiltä, piha-alueilta ja kattovesinä.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2021-2023	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Toimintahäiriöitä ei ole ollut tilikauden aikana.
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Meijerin pumppaamo on uusittu ja viemäriverkostoa on korjattu häiriöiden minimoiseksi.
Talousarviovuoden 2021 tavoitteet			
Jäteveden puhdistamon ympäristöluvan mukainen toiminta	Lupaehtojen seuranta	Lupaehtojen noudattaminen	Toiminta on ollut lupaehtojen mukaista, pieniä poikkeamia laiterikoista johtuen. Toiminta on normalisoitunut.
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Toimintahäiriöitä ei ole ollut tilikauden aikana.
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Meijerin pumppaamo on uusittu ja viemäriverkostoa on korjattu häiriöiden minimoiseksi.

Vuosien mittaan vesilaitoksen taksoja on korotettu varsin maltillisesti, ei edes joka vuosi. Vuodelle 2020 taksoja nostettiin 10 % ja vuodelle 2021 vain 2 %.

Tekninen toimi on toteuttanut talousarviosuunnitelman mukaisesti asiakastyytyväisyyskyselyn vuoden 2021 toiminnasta. Kysely suoritettiin Webropol-kyselynä kunnan nettisivujen kautta sekä tavallisena paperilomakekyselynä. Paperilomakkeita on ollut kirjastolla sekä teknisessä toimessa. Kysely oli avoinna 31.1. – 15.2.2022 välisen ajan. Asiakastyytyväisyyskysely koski kaikkia teknisen toimen toimintoja, myös vesilaitosta.

Vastauksia saatiin kaikkiaan 28 kpl, joista kaikki sähköisen kyselyn kautta. Paperisia vastauksia ei tullut lainkaan. Vastaajista kaikki eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin, eivätkä vastaukset muutoinkaan kuvasta kaikkien kuntalaisten näkemystä. Vastaajista 64,3 % oli naisia ja 35,7 % miehiä. Vastaajista kotipaikkansa ilmoittaneista 23 oli kuntalaisia, 3 ulkopaikkakuntalaisia ja 1 ei ilmoittanut kotipaikkakuntaansa. Vastaajista 57 % kuului ikäryhmään 40 – 65 vuotiaat, 21 % yli 65 vuotiaisiin, 18 % oli 25 – 39 vuotiaita ja 4 % oli 18 – 24 vuotiaita.

Kyselyn perusteella 74 % kysymykseen vastanneita oli sitä mieltä, että häiriötilanteista tiedotetaan nopeasti, 83 %:n mukaan viat korjataan nopeasti, 91 %:n mukaan vesilaitoksen vesi on hyvälaatuista ja 87 %:n mukaan laskutus toimii hyvin. Vastausten perusteella vesilaitoksen toiminta on hyvällä tai erittäin hyvällä tasolla.

Kyselyn vapaissa kommentteissa oltiin huolissaan mm. verkoston ikääntymisestä ja lisääntyvästä korjaustarpeesta.

Tuusniemen vesilaitoksen taksat ovat koko maan keskiarvoon nähden hieman korkeammat, mutta lähialueen vesilaitosten kanssa lähes samalla tasolla. Suuremmissa vesilaitoksissa päästää parempaan kustannustehokkuuteen ja asiakaskanta on suurempi eli maksajia on enemmän.

Ohessa vertailua veden kulutusmaksuista ja jätevesimaksuista vuodelta 2020 (sis. alv 24 %)

Maksutyyppi	Koko maan ka v. 2020	Tuusniemi v. 2020 / 2021	Kaavi v. 2020	Leppävirta v. 2020	Kuopion Vesi Oy v. 2020	Vesanto v. 2020	Sonkajärvi v. 2020
Veden käyttömaksu (€/m ³)	1,78	1,93 / 1,97	2,07	2,17	2,02	2,28	2,08
Jätevesimaksu (€/m ³)	3,22	4,07 / 4,15	4,79	4,20	2,75	3,84	4,66

Talous

	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
VESIHUOLTO YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	360 578	337 670		337 670	360 540	-22 870
Toimintakulut	-226 533	-200 040		-200 040	-208 672	8 632
Toimintakate (netto)	134 045	137 630		137 630	151 867	-14 237
Poistot	-138 408	-126 818		-126 818	-125 422	-1 396
Tehtävän kokonaiskust.	-4 363	10 812		10 812	26 445	-15 633
=valtuustoon nähden sitovat erät						

VESIHUOLLON INVESTOINNIT**VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN**

Hankekuvaus: Vesilaitoksen ja viemärlaitoksen korjausinvestointeina suoritettiin Meijerin pumpppaamon saneeraus sekä jätevedenpuhdistamon ilmastointialtaan virtauksenkehittimen uusiminen sekä varoaltan reunojen korotuksen suunnittelu.

	TP 2020	Talousarvio 2021	MRM 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama 2021
Investointimenot	-47 290	-190 000	0	-161 379	-28 621
Investointitulot	0	0	0	0	0
Nettomenot	-47 290	-190 000	0	-161 379	-28 621
= valtuustoon nähden sitovat erät					

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2021

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2021	2020	muutos
Liikevaihto	360 324,45	359 900,40	424,05
Valmistus omaan käyttöön	0,00	210,00	-210,00
Liiketoiminnan muut tuotot	162,01	416,32	-254,31
Tuet ja avustukset kunnalta	53,09	51,06	2,03
Materiaalit ja palvelut	-138 450,56	-154 724,41	16 273,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-80 002,80	-95 613,83	15 611,03
Palvelujen ostot	-58 447,76	-59 110,58	662,82
Henkilöstökulut	-67 788,02	-66 902,56	-885,46
Palkat ja palkkiot	-53 522,29	-52 968,67	-553,62
Henkilösivukulut	-14 265,73	-13 933,89	-331,84
Eläkekulut	-12 297,67	-11 797,67	-1 500,00
Muut henkilösivukulut	-1 968,06	-2 136,22	168,16
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-125 422,16	-138 408,02	12 985,86
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	-2 433,55	-4 906,18	2 472,63
Liikeliiketoiminta (-) alijäämä	26 445,26	-4 363,39	30 808,65
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 478,57	-15 478,57	0,00
Muut rahoitustuotot			
Kunnalle maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta/jäännöspos.	-15 478,57	-15 478,57	0,00
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	10 966,69	-19 841,96	30 808,65
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	10 966,69	-19 841,96	30 808,65
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai väh (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 966,69	-19 841,96	30 808,65
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,8	-0,3	2,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,8	-0,3	2,1
Voitto, %	3,0	-5,5	8,5

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Rahoituslaskelma v. 2021

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2021	2020	
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyljäämä	10 966,69	-4 363,39	
Poistot ja arvonalentumiset	125 422,16	138 408,02	
Rahoitustuotot- ja kulut	0,00	-15 478,57	
Tulorahoituksen korjauserät			118 566,06
	136 388,85		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-161 379,34	-47 290,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00	
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot			-47 290,00
	-161 379,34		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-24 990,49		71 276,06
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta, lis-/väh+	44 684,22	-71 335,95	
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	-19 693,73	-11 700,24	
Korottomien velkojen muutos kunnalta			
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-			-71 276,06
	24 990,49	11 760,13	
Rahoituksen rahavirta	24 990,49		-71 276,06
Rahavarojen muutos	0,00		0,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00
Rahavarat 1.1.	0,00		0,00
	0,00		0,00
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	149 016	240 209	
Investointien tulorahoitus, %	84,51	250,72	
Laskennallinen lainanhoitokate			
Kassan riittävyys			
Quick ratio	12,3	7,9	
Current ratio	12,3	7,9	

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Tase 31.12.2021

Kirjanpidollinen taseyksikkö

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020	<i>muutos</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 212 771,51	1 176 814,33	35 957,18
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset	406 698,17	440 332,25	-33 634,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	805 276,81	734 320,43	70 956,38
Koneet ja kalusto	796,53	2 161,65	-1 365,12
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00
SIJOITUKSET			
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	309 724,88	354 409,10	-44 684,22
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	0,00
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	309 724,88	354 409,10	-44 684,22
Myyntisaamiset	27 774,63	57 096,65	-29 322,02
Saamiset kunnalta	281 950,25	297 312,45	-15 362,20
	1 522 496,39	1 531 223,43	-8 727,04

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020	<i>muutos</i>
OMA PÄÄOMA	1 497 384,40	1 486 417,71	10 966,69
Peruspääoma	1 547 857,02	1 547 857,02	0,00
Edell.tilikausien yli/alijäämä	-61 439,31	-41 597,35	-19 841,96
Tilikauden yli/alijäämä	10 966,69	-19 841,96	30 808,65
VIERAS PÄÄOMA	25 111,99	44 805,72	-19 693,73
Lyhytaikainen			
Ostovelat	15 975,85	22 568,33	-6 592,48
Muut velat	0,00	13 015,89	-13 015,89
Siirtovelat	9 136,14	9 221,50	-85,36
	1 522 496,39	1 531 223,43	-8 727,04

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	98,4	97,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	7,0	12,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-50	-61
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12., 1000€	0	0
Lainasaamiset 31.12.,1000 €	0	0

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Tp 2020	Alkuperäinen TA 2021	Muutos TA 2021	Muutettu TA 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Liikevaihto	359 900	337 670	0	337 670	360 324	22 654
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk.)	229 165	212 000		212 000	231 108	19 108
Vesihuollon liittymismaksut	5 990	6 000		6 000	1 985	-4 015
Vesihuollon perusmaksut	66 084	75 000		75 000	68 453	-6 547
Jätteenkulj.-ja käsittelymaksut	14 690	10 000		10 000	12 470	2 470
Muut liiketoiminnan tuotot	3 408	1 200		1 200	1 365	165
Vesi- ja jätevesimaksut (sis.)	40 563	33 470		33 470	44 944	11 474
Liiketoiminnan muut tuotot	677	0	0	0	215	215
Materiaalit ja palvelut	-154 725	-131 586	0	-131 586	-138 451	-6 865
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-95 614	-80 642		-80 642	-80 003	639
Varastojen lis (+) tai väh (-)						
Palvelujen ostot						
ulkoiset	-44 483	-42 200		-42 200	-43 320	-1 120
sisäiset	-14 628	-8 744		-8 744	-15 128	-6 384
Henkilöstökulut	-66 902	-66 054	0	-66 054	-67 787	-1 733
Palkat ja palkkiot	-52 969	-52 013		-52 013	-53 522	-1 509
Henkilösivukulut	-13 934	-14 041		-14 041	-14 266	-225
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0
ulkoiset						
sisäiset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-138 408	-126 818	0	-126 818	-125 422	1 396
Liiketoiminnan muut kulut	-4 906	-2 400		-2 400	-2 434	-34
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-4 364	10 812	0	10 812	26 445	15 633
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 479	-15 479	0	-15 479	-15 479	0
Muut rahoitustuotot (kulut)						
Kunnalle maksetut korkokulut						
Korvaus peruspääomasta	-15 479	-15 479		-15 479	-15 479	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 842	-4 667	0	-4 667	10 967	15 634

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Rahoitusosan toteutumisvertailu

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Alkuperäinen TA 2021	Muutos TA 2021	Muutettu TA 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikeliijäämä/alijäämä	10 812		10 812	26 445	15 633
Poistot ja arvonalentumiset	126 818		126 818	125 422	-1 396
Rahoitustuotot- ja kulut	-15 479		-15 479	-15 479	0
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät					0
	122 151	0	122 151	136 388	14 237
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-190 000		-190 000	-161 379	28 621
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot				0	0
	-190 000	0	-190 000	-161 379	28 621
Toiminnan ja investointien rahavirta	-67 849	0	-67 849	-24 991	42 858
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys muilta					
Antolainasaamisten vähennys muilta					
	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-67 849	0	-67 849	-24 991	42 858

TILINPÄÄTÖS 1.1.2021 - 31.12.2021

Tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaan.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty kunnan liitetiedoissa.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Liikevaihto

sisältää ulkoiset ja sisäiset tulot	2021	2020
Vesilaitos	116 563,42	130 753,24
Viemärlaitos	243 761,03	229 147,16
yhteensä	360 324,45	359 900,40

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Hyödykkeet, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi. Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät on esitetty kunnan liitetietojen kohdassa 11).

Taseen liitetiedot Vastaavaa

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet							tp 2021
	Maa ja vesi- alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja kesk.er.h	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		440 332	734 320	2 162			1 176 814
Lisäykset tilikauden aikana			117 149				117 149
Rahoitusosuudet tilikaudella							0
Vähennykset tilikaudella aikana							0
Siirrot erien välillä							0
Tilikauden poisto		-33 634	-46 192	-1 365			-81 192
Arvonlennukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.		406 698	805 277	797			1 212 772
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.		406 698	805 277	797			1 212 772
Olennaiset lisäpoistot							
Puretut rakennukset							

Vastattavaa

25) Oman pääoman erittely

	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	1 547 857,02	1 547 857,02
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	1 547 857,02	1 547 857,02
Edellisten tilikausien ylijäämä	-61 439,31	-41 597,35
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 966,69	-19 841,96
Oma pääoma yhteensä	1 497 384,40	1 486 417,71

33) Siirtovelat

	2021	2020
Lyhytaikaiset		
Lomapalkkajaksotus	9 136,14	9 221,50
yhteensä	9 136,14	9 221,50

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2021	2020
Veden tuotanto	1	1
Jäteveden puhdistus	1	1
yhteensä	1	1

43) Tilikauden henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	67 788,02	66 902,56
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		210,00
Henkilöstökulut yhteensä	67 788,02	67 112,56

Tuusniemen kunta
Kirjanpidollisen taseyksikön (vesihuolto) vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen
tp 2021

	Talousarvion toteutuminen				Sisäinen			Peruskunnan ja liikelaitosten tulos		Kokonaistarkastelu ULKONEN
	ulkoinen + sisäinen				Eliminoinnit kunta-liikel.sis.			ulkoinen		
	Peruskunta	Taseyksikkö	Kunta yhteensä	sis kunta-liikel.	sis.liikel-kunta	Kunta yhteensä	Peruskunta	Taseyksikkö		
Toimintatuotot										
Myyntituotot	3 581 790,62	360 324,45	3 942 115,07		44 944,07	3 897 171,00	1 984 205,80	315 380,38	2 299 586,18	
Maksutuotot	950 521,63		950 521,63			950 521,63	950 521,63		950 521,63	
Tuet ja avustukset	435 037,09	53,09	435 090,18			435 090,18	435 037,09	53,09	435 090,18	
Muut toimintatuotot	1 064 497,92	162,01	1 064 659,93	15 057,23		1 049 602,70	905 557,58	162,01	905 719,59	
Toimintatuotot yhteensä	6 031 847,26	360 539,55	6 392 386,81	15 057,23	44 944,07	6 332 385,51	4 275 322,10	315 595,48	4 590 917,58	
Valmistus omaan käyttöön	677,69	0,00	677,69			677,69	677,69	0,00	677,69	
Toimintakulut										
Henkilöstökulut	-7 216 007,77	-67 788,02	-7 283 795,79			-7 283 795,79	-7 216 007,77	-67 788,02	-7 283 795,79	
Palvelujen ostot	-15 429 316,54	-58 447,76	-15 487 764,30	-32 009,77	-15 057,23	-15 440 697,30	-13 766 912,67	-43 320,43	-13 810 233,10	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-929 689,41	-80 002,80	-1 009 692,21	-12 252,75	-681,55	-996 757,91	-917 436,66	-79 321,25	-996 757,91	
Avustukset	-610 978,13		-610 978,13			-610 978,13	-610 978,13	0,00	-610 978,13	
Muut toimintakulut	-790 322,28	-2 433,55	-792 755,83			-792 755,83	-679 318,55	-2 433,55	-681 752,10	
Toimintakulut yhteensä	-24 976 314,13	-208 672,13	-25 184 986,26	-44 262,52	-15 738,78	-25 124 984,96	-23 190 653,78	-192 863,25	-23 383 517,03	
Toimintatase	-18 943 789,18	151 867,42	-18 791 921,76	-29 205,29	29 205,29	-18 791 921,76	-18 914 653,99	122 732,23	-18 791 921,76	
Verotulot	9 101 261,12		9 101 261,12			9 101 261,12	9 101 261,12		9 101 261,12	
Valtionosuudet	10 304 049,00		10 304 049,00			10 304 049,00	10 304 049,00		10 304 049,00	
Rahoitustuotot ja -kulut										
Korkotuotot	774,45		774,45			774,45	774,45		774,45	
Muut rahoitustuotot	158 725,46		158 725,46	15 478,57		143 246,89	143 246,89		143 246,89	
Korkokulut	-26 176,04		-26 176,04			-26 176,04	-26 176,04		-26 176,04	
Muut rahoituskulut	-411,53	-15 478,57	-15 890,10		-15 478,57	-411,53	-411,53		-411,53	
Vuosikate	594 433,28	136 388,85	730 822,13	-13 726,72	13 726,72	730 822,13	608 089,90	122 732,23	730 822,13	
Poistot ja arvonalentumiset										
Suunnitelman mukaiset poistot	-923 175,73	-125 422,16	-1 048 597,89			-1 048 597,89	-923 175,73	-125 422,16	-1 048 597,89	
Arvonalentumiset										
Satunnaiset tuotot										
Tilikauden tulos	-328 742,45	10 966,69	-317 775,76	-13 726,72	13 726,72	-317 775,76	-315 085,83	-2 689,93	-317 775,76	
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	111 115,92		111 115,92			111 115,92	111 115,92		111 115,92	
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)										
Rahastojen lisäys (-) tai väh. (+)										
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-217 626,53	10 966,69	-206 659,84	-13 726,72	13 726,72	-206 659,84	-203 969,91	-2 689,93	-206 659,84	

Tuusniemen kunta

Liikelaitosten eliminointi taseessa

31.12.2021

tp 2021	Peruskunta	Taseyksikkö	KUNTA YHTEENSÄ	Eliminointikirjaukset Kunta Liikelaitos	KUNNAN KOKONAISTASE ULKONINEN
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	14 897,35		14 897,35		14 897,35
Muut pitkävaikutteiset menot	534 010,51		534 010,51		534 010,51
	548 907,86		548 907,86		548 907,86
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	1 669 367,12	0,00	1 669 367,12		1 669 367,12
Rakennukset	6 172 719,62	406 698,17	6 579 417,79		6 579 417,79
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 028 095,61	805 276,81	2 833 372,42		2 833 372,42
Koneet ja kalusto	79 385,18	796,53	80 181,71		80 181,71
Muutt aineelliset hyödykkeet	15 099,74		15 099,74		15 099,74
Enn.maksut ja keskener.hank.	170 531,03		170 531,03		170 531,03
	10 135 198,30	1 212 771,51	11 347 969,81		11 347 969,81
Siljoitukset					
Osakkeet ja osuudet	9 158 822,63		9 158 822,63	-1 547 857,02	7 610 965,61
Lainasaam.taseyksiköltä					0,00
Muut lainasaamiset					0,00
Muut saamiset taseyksiköltä					0,00
Muut saamiset					0,00
	9 158 822,63		9 158 822,63	-1 547 857,02	7 610 965,61
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	19 842 928,79	1 212 771,51	21 055 700,30	-1 547 857,02	19 507 843,28
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Lahj,rahastojen erityiskatteet	84 793,49		84 793,49		84 793,49
	84 793,49		84 793,49		84 793,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Muu vaihto-omaisuus					
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset	41 294,68		41 294,68		41 294,68
	41 294,68		41 294,68		41 294,68
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	264 355,76	27 774,63	292 130,39		292 130,39
Lainasaamiset					
Muut saam.kunnalta/yhdystili				-281 950,25	-281 950,25
Muut saamiset	150 998,58	281 950,25	432 948,83		432 948,83
Siirtosaamiset	85 871,22	0,00	85 871,22		85 871,22
	501 225,56	309 724,88	810 950,44	-281 950,25	529 000,19
Rahoitusarvopaperit	58 726,18		58 726,18		58 726,18
Rahat ja pankkisaamiset	1 232 728,99		1 232 728,99		1 232 728,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 761 697,69	1 522 496,39	23 284 194,08	-1 547 857,02	-281 950,25
					21 454 386,81

tp 2021	Peruskunta	Liikelaitos	KUNTA YHTEENSÄ	Eliminointikirjaukset Kunta Liikelaitos	KUNNAN KOKONAISTASE ULKONEN
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma	10 398 531,95	1 547 857,02	11 946 388,97	-1 547 857,02	10 398 531,95
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 436 212,35	-61 439,31	3 374 773,04		3 374 773,04
Tilikauden yli-/alijäämä	-217 626,53	10 966,69	-206 659,84		-206 659,84
	13 617 117,77	1 497 384,40	15 114 502,17	-1 547 857,02	13 566 645,15
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET					
Poistoero	1 921 302,78		1 921 302,78		1 921 302,78
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset			0,00		0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT					
Lahjoitusrahastojen pääomat	220 822,63		220 822,63		220 822,63
Muut toimeksiantojen pääomat	8 326,11		8 326,11		8 326,11
	229 148,74		229 148,74		229 148,74
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 175 000,00		3 175 000,00		3 175 000,00
Lainat kunnalta					
Liittymismaksuvelat kunnalle					
Liittymismaksut ja muut velat					
	3 175 000,00	0,00	3 175 000,00		3 175 000,00
Lyhytaikainen					
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	575 000,00		575 000,00		575 000,00
Lainat taseyksiköltä/yhdystili	281 950,25		281 950,25	-281 950,25	
Saadut ennakot	68 155,50		68 155,50		68 155,50
Ostovelat	789 114,48	15 975,85	805 090,33		805 090,33
Muut velat	138 095,52	0,00	138 095,52		138 095,52
Siirtovelat	966 812,65	9 136,14	975 948,79		975 948,79
	2 819 128,40	25 111,99	2 844 240,39	-281 950,25	2 562 290,14
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 994 128,40	25 111,99	6 019 240,39	-281 950,25	5 737 290,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 761 697,69	1 522 496,39	23 284 194,08	-281 950,25 -1 547 857,02	21 454 386,81

ASUNTOJEN VUOKRAUSTOIMINTA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja

Asuntojen vuokraustoiminta sisältää seuraavat asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt:

Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula, Asunto Oy Hietaranta, Asunto Oy Peltotie, Asunto Oy Keskipiha, Asunto Oy Pankinkulma, Asunto Oy Metsärivi, Asunto Oy Hoikanranta, Asunto Oy Veljestalo, Asunto Oy Keskitie, Asunto Oy Veljesmäki

Kunta maksaa em. asunto-osakeyhtiöille yhtiövastikkeet ja laskuttaa asuntojen vuokrat. Pohjois-Savon Isännöinti Oy hoitaa Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan kirjanpidon ja tulouttaa vuokratulot kunnalle.

Talous

Asuntojen vuokraustoiminta	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	368 179	345 900		345 900	401 753	-55 853
Toimintakulut	-347 357	-362 722		-362 722	-380 795	18 073
Toimintakate (netto)	20 822	-16 822		-16 822	20 958	-37 780
Poistot	0	0		0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	20 822	-16 822		-16 822	20 958	-37 780
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Tuusniemen kunta

Asuntojen vuokraustoiminta / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2021

Laskennallisesti eriytetty tuloslaskelma

	2021	2020	muutos
Liikevaihto	400 567,01	351 638,35	48 928,66
Liiketoiminnan muut tuotot	1 185,96	16 540,49	-15 354,53
Materiaalit ja palvelut	-4 918,12	-4 530,71	-387,41
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-3 141,76	-2 745,92	-395,84
Palvelujen ostot	-1 776,36	-1 784,79	8,43
Henkilöstökulut	-33 214,22	-1 604,16	-31 610,06
Palkat ja palkkiot	-27 374,45	-1 324,39	-26 050,06
Henkilösivukulut	-5 839,77	-279,77	-5 560,00
Eläkekulut	-4 192,22	-231,60	
Muut henkilösivukulut	-1 647,55	-48,17	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	-342 662,78	-341 222,14	-1 440,64
Huoneistojen vastikkeet	-336 665,36	-339 468,60	
Muut liiketoiminnan muut kulut	-5 997,42	-1 753,54	
Liikelylijäämä (-alijäämä)	20 957,85	20 821,83	136,02
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	20 957,85	20 821,83	136,02

HENKILÖSTÖKERTOMUS VUODELTA 2021

HENKILÖSTÖPOLIITTISET PERIAATTEET

Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.12.2012 § 51 kunnan henkilöstöohjelman ensimmäisen kerran, jota on päivitetty vuosittain kunnanhallituksessa. Vuoden 2022 henkilöstöohjelman päivittämistä on valmistellut syksyllä 2021 henkilöstöjärjestöjen edustajat ja keskushallinto. Siihen on lisätty uuden kuntastrategian ja KVTES:n mukaiset muutokset.

Henkilöstöohjelma 2022 on käsitelty YHTY-toimikunnassa 30.11.2021 ja kunnan johtoryhmän kokouksessa 1.12.2021. Kunnanhallitus on hyväksynyt vuoden 2022 päivitetyn henkilöstöohjelman liitteineen 13.12.2021 § 290.

Palvelujen tuotanto ja rakenne, taloudellinen tilanne ja strategia ohjasivat henkilöstön määrää.

Palkkamenot olivat 5 727 500 € ja ne nousivat edelliseen vuoteen 1,78 %.

Vakainainen henkilöstö väheni 1 henkilöllä ja sen määrä oli sataa asukasta kohti 5,08 henkilöä.

Vanhus- ja hoivapalveluiden sijais- ja rekrytointipalveluja on ostettu Sarastia Rekry Oy:ltä.

Ikääntyminen ja vähäinen vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus edellyttävät henkilöstön jaksamiseen panostusta. Henkilöstön jaksamista tuettiin mm. työkykyä ylläpitävän toiminnan avulla, kuten liikunta- ja virkistysiltpäivien muodossa. TYKY-seteleitä arvoltaan 60 € jaettiin henkilöstölle paikallisiin hieronta- palveluihin ja kuntosalille; TYKY-seteleitä 60 kpl ja TYKY-kunto+ -seteleitä 29 kpl.

HENKILÖSTÖ

Koko vuoden palkansaaajien määrä oli verottajan vuosi-ilmoituksessa 365, joka kasvoi edelliseen vuoteen 7,67 %. Tuusniemen kunnan vakinaisen henkilöstön lukumäärä oli 123 henkilöä.

42) HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.2021

Vakinaiset						Sijaiset ja määräaikaiset					Palkkatuki		
	Kokoaikaiset		Osa-aikaiset			Kokoaikaiset		Osa-aikaiset			Työllistetyt		
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yht.
2021	13	88	3	19	123	2	27	5	7	41	2	0	2
2020	13	90	2	17	122	5	27	3	11	46	1	3	4
2019	13	93	4	18	128	4	29	1	9	43	1	0	1

Muutos 2020/2021

+1

-5

-2

Muutos-%

+0,8 %

-10,9 %

-50,0 %

V. 2021 oppisopimussuhteisia oli 4 naista 2,65 henkilötyövuotta ja 1 mies 1,0 henkilötyövuotta.

31.12.2021 osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli 5 naista ja 1 mies. Sivutoimisia oli lähinnä opetushenkilöstössä.

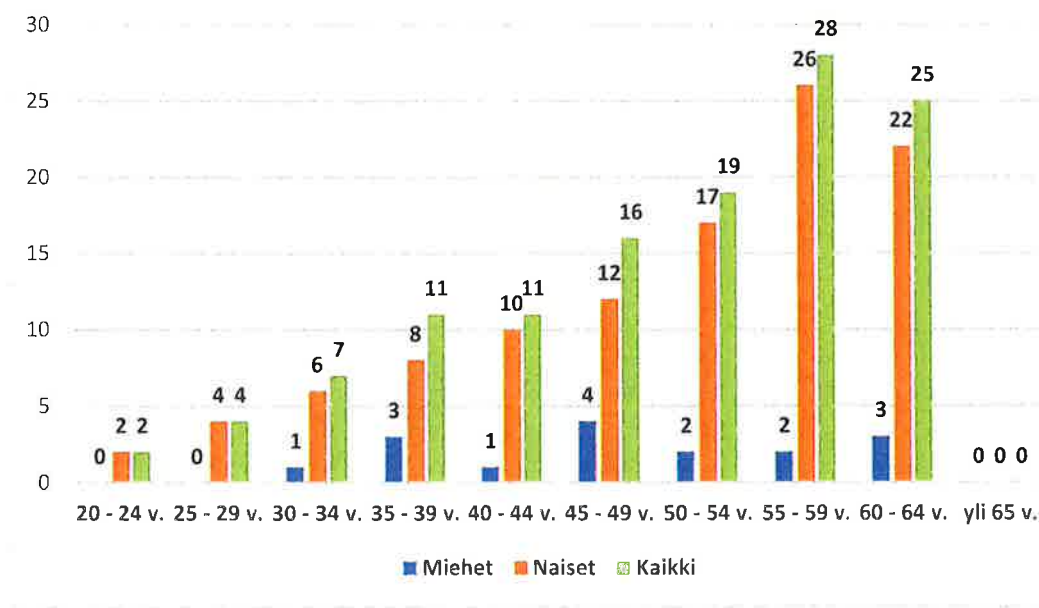
VAKINAISEN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ JA KESKI-ikä 31.12.2021

Työyksikkö	2021		2020		2019	
	Määrä	Keski-ikä	Määrä	Keski-ikä	Määrä	Keski-ikä
Kunnanvirasto	18	53,2	18	52,0	15	50,7
Keskuskeittiö	8	44,9	8	43,3	7	47,0
Palvelukeskus	17	48,1	15	51,2	20	52,2
Koivukoti	11	50,0	10	46,8	11	44,9
Kotipalvelu	15	48,9	15	49,3	18	49,2
Toimintakeskus	4	49,0	5	51,0	5	50,0
Alakoulu	10	52,4	12	51,1	11	49,5
Yläkoulu	13	48,4	15	48,7	13	46,6
Lukio	4	48,0	4	47,0	4	44,5
Lasten päivähoito	10	49,0	10	48,0	12	49,7
Rakennus- ja tekninen henkilöstö	13	51,8	10	54,6	12	56,0
Henkilöstön määrä ja keski-ikä	123	49,8 v	122	49,7 v	128	49,6 v

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä kunta-alalla koko maassa oli 45,6 vuotta v. 2020.

Keski-ikä koko henkilöstö v. 2021	Miehet	Naiset
Kokoaikaiset	46,9	47,8
Osa-aikaiset	42,9	49,0
Palkkatuella	40,0	49,8

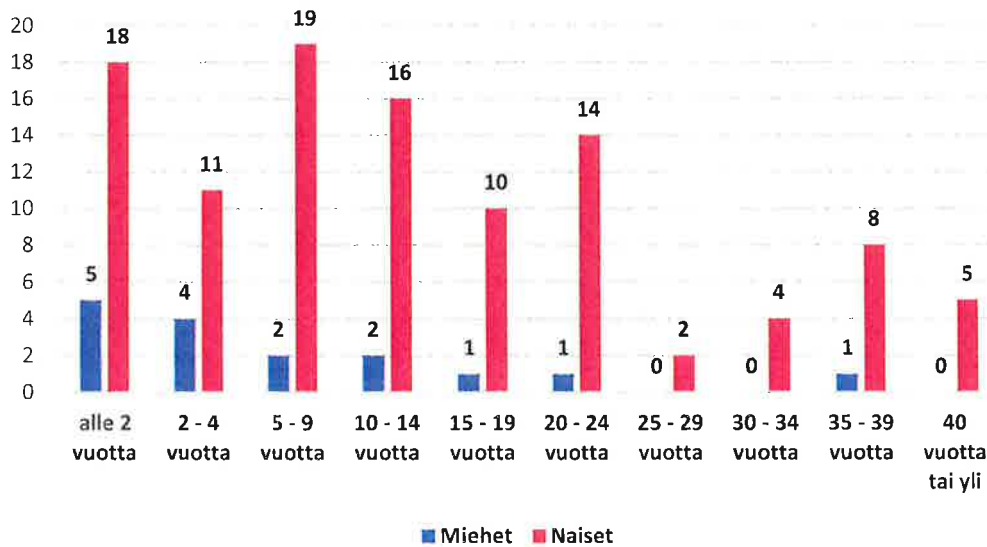
Ikäprofiili vakinaisen henkilöstön osalta ryhmiteltynä viiden vuoden välein.

	Miehet	Naiset
Alle 50 v. (20 – 49-vuotiaat)	9	42
Yli 50 v. (50 – 66-vuotiaat)	7	65

Vakinaisen henkilöstön työhistoria, palvelussuhteen pituus omalla työnantajalla.

Henkilöstön lukumäärä palveluksessa olovuosien mukaan ryhmiteltynä.

Työhistoria, keskiarvo	Miehet 8,6	Naiset 14,4
Enintään 19 vuotta	14	74
20 vuotta tai yli	2	33

YLEISIMMÄT AMMATTINIMIKKEET HENKILÖSTÖ 2021

Nimike	Miehet	Naiset	Yhteensä
Lähihoitaja	2	48	50
Tuntiopettaja (päätoiminen)	7	8	15
Laitoshuoltaja, siistijä	0	13	13
Kiinteistötyöntekijä, kiinteistönhoitaja	8	0	8
Koulunkäynninohjaaja	1	7	8
Toimistosihteer	0	7	7
Ruokapalvelutyöntekijä	0	6	6

KOULUTUSSUUNNITELMAN MUKAINEN TYÖNANTAJAN JÄRJESTÄMÄ KOULUTUS

Koulutuskorvaukseen oikeuttava koulutus voi olla työnantajan toimesta työntekijöille annettavaa lisä- tai täydennyskoulutusta, esim. seminaarit ja konferenssit tai ulkopuolisen järjestämä kurssimuotoinen koulutus sekä sisäinen koulutus. Tärkeää on myös uusiin työtapoihin, koneisiin ja laitteisiin tai ohjelmistoihin liittyvä käyttäjäkoulutus, mikä myös oikeuttaa koulutuskorvaukseen. Myös lakisääteisten vaatimusten täyttämiseen tähtäävä koulutus, esim. työssä tarvittavien lupien suorittaminen, oikeuttaa koulutuskorvaukseen. Sen sijaan koulutuskorvauksen ulkopuolelle jää ammattiyhdistys- tai työsuojeluvallatutetun koulutus, vapaa-ajalla käytävä koulutus sekä veso-päivät.

Koulutussuunnitelman mukaisia koulutuskorvaukseen oikeuttavia päiviä v. 2021 oli 90 pv ja koulutuskorvausta saatiin 1.593 euroa. Vastaavasti vuonna 2020 koulutuspäiviä oli 130 pv ja koulutuskorvaus 2.212 euroa. Palkalliseen oppisopimuskoulutukseen saatiin vakuutusyhtiö Ilmariselta korvausta 23.675 euroa yhden henkilön uuteen ammatilliseen koulutukseen.

Valtaosa koulutuksista järjestettiin Teams-koulutuksina, koska ulkopuolisiin koulutustilaisuuksiin ei ole voitu osallistua koronapandemian vuoksi.

PALKALLISET KOKOPÄIVÄN KOULUTUKSET

	Kokopäivän koulutuspäivät lkm			Koulutuspäivät / henkilö		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Työyksikkö						
Kunnanvirasto	15	23	58	0,8	1,3	3,8
Keskuskeittiö	0	0	12	0,0	0,0	1,7
Palvelu- ja toimintakeskus	14	26	59	1,9	1,3	2,4
Koivukoti	21	6	13	0,7	0,6	1,2
Kotipalvelu	4	4	41	0,3	0,3	2,3
Alakoulu	3	4	22	0,0	0,3	2,0
Yläkoulu ja lukio	4	4	28	0,3	0,2	1,6
Lasten päivähoito	0	1	28	0,2	0,1	2,3
Rakennus- ja tekninen henkilöstö	35	26	44	2,7	2,6	3,7
YHTEENSÄ	96	94	305			

OSAPÄIVÄN KOULUTUKSET TUNTEINA

Työyksikkö	2021	2020	2019
Kunnanvirasto	44,5	453,25	81,00
Keskuskeittiö	93,0	32,00	84,00
Palvelu- ja toimintakeskus	53,0	133,50	171,00
Koivukoti	14,0	7,50	107,00
Kotipalvelu	162,5	235,75	41,00
Alakoulu	0	25,00	0,00
Yläkoulu ja lukio	1,0	70,50	2,00
Lasten päivähoito	0	23,00	0,00
Rakennus- ja tekninen henkilöstö	0	23,00	0,00
Tunnit yhteensä	368,00	1003,50	486,00
Tunnit päiviksi	61 pv	167 pv	61 pv
Koko- ja osapäiviä yhteensä	157 pv	261 pv	366 pv

**Ammattiyhdistysliiton luottamushenkilö-
koulutus, työsuojelu**

	2021	2020	2019
Ammattiliitot	6	5	14
Työsuojelu	0	0	0

PALKALLISET VAPAAT

	2021		2020		2019	
	HIö	Pvt	HIö	Pvt	HIö	Pvt
Palkalliset perhevapaat						
Äitiysloma-ajat	4	358	7	544	5	181
Isyysloma-ajat	0	0	0	0	0	0
Tilapäinen hoitovapaa (alle 12-v. lapsi sairas)	22	83	19	71	21	71

Palkalliset vapaat	2021	2020	2019
Palkalliset työntasaus- ja ylityövapaat	86	117	168

PALKATTOMAT VAPAAT

	2021	2020	2019
Virkavapaat ja työlomat	860	562	968
Äitiys-, isyys- ja vanhempainlomat / hoitovapaat	771	1445	582
Lomarahavapaat	177	274	204
Omasta virasta/työstä toisen viran hoito	1375	1117	1671

VUOROTTELUVAPAA, PALKATON

Työyksikkö	2021		2020		2019	
	Henkilö	Kalenteri-päivät	Henkilö	Kalenteri-päivät	Henkilö	Kalenteri-päivät
Keskushallinto	1	165	0	0	0	0
Palvelukeskus	0	0	0	0	1	100
Yläkoulu ja lukio	0	0	0	0	1	35
YHTEENSÄ	1	165	0	0	2	135

OPINTOVAPAA / OPPISOPIMUSKOULUTUS, PALKATON

Työyksikkö	2021		2020		2019	
	Henkilö	Kalenteri-päivät	Henkilö	Kalenteri-päivät	Henkilö	Kalenteri-päivät
Keskuskeittiö	1	90	1	305	1	120
Palvelukeskus	4	54	5	65	3	193
Koivukoti	0	0	1	152	1	273
Kotipalvelu	1	5	2	20	0	0
Alakoulu	1	156	1	153	0	0
Yläkoulu ja lukio	0	0	2	11	0	0
Lasten päivähoito	1	232	2	260	2	137
Rakennus- ja tekninen henkilöstö	1	7	0	0	0	0
YHTEENSÄ	9	544	13	966	7	723

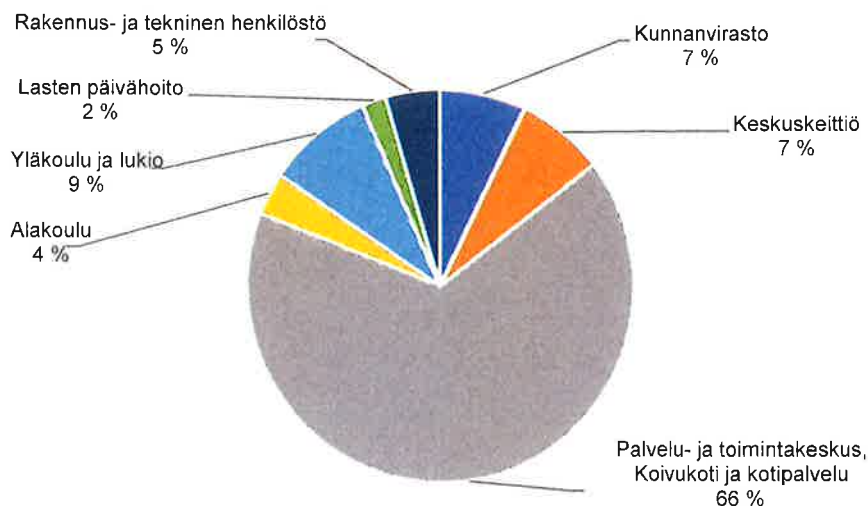
SAIRAUSPOISSAOLOT

Sairauspoissaolojen lukumäärät (sis. myös sijaiset ja määräaikaiset)

Työyksikkö	2021	2020	2019
Kunnanvirasto	256	297	231
Keskuskeittiö	263	163	301
Palvelu- ja toimintakeskus, Koivukoti ja kotipalvelu	2388	2290	1933
Alakoulu	127	192	266
Yläkoulu ja lukio	263	236	125
Lasten päivähoito	73	140	254
Rakennus- ja tekninen henkilöstö	162	312	368
YHTEENSÄ	3532	3630	3478

	2021	2020	2019
Vakinainen henkilöstö	2746	2819	2884
Määräaikaiset ja sijaiset	786	811	591
Vakinaisen henkilöstön keskim. sairauspoissaolo-päivät, v./henkilö	22,3	23,1	22,5
KVTES, kuukausipalkkaiset	3272	3386	3300
OVTES, opettajat	260	244	178
Keskimäärin sairauspoissaoloja v./henkilö	21,3	28,6	26,2
Henkilötyövuosien suhteessa/henkilö	22,7	22,5	20,8

Sairauspoissaolot v. 2021

	2021	2020	2019
- 1-3 päivän todistuksettomat esimiehen myöntämät sairauslomat kalenteripäivät	325 pv	363 pv	332 pv
- 2/3-sairausajan palkalla sairauspoissaoloja	1073 pv	945 pv	1008 pv
- palkattomia sairauspoissaoloja	394 pv	149 pv	208 pv

Harkinnanvaraisia sairauslomia ei ole myönnetty.

PITKÄT SAIRAUSPOISSAOLOT, JOISTA SAATIIN SAIRAUSPÄIVÄRAHAA KELALTA

	2021	2020	2019
Pitkät sairauspoissaolopäivät	2725	2573	2461
Lyhyet sairauspoissaolopäivät, ei Kela-korvausta	807	1057	1017
Yhteensä	3532	3630	3478

Vakinaisesta henkilöstöstä 40 henkilöllä ei ollut yhtään sairauspoissaolopäivää v. 2021. Vastaava luku v. 2020 oli 37 ja v. 2019 36 henkilöä.

SAADUT PÄIVÄRAHAKORVAUKSET (KELA JA VAKUUTUSYHTIÖ IF)

	2021	2020	2019
Sairauspäivärahat ja tapaturmakorvaukset yht. €	135 533	162 141	108 741

Kelan sairausvakuutuskorvaukset v. 2021 olivat **118.875 €** ja IF:n työtapaturmakorvaukset **16.658 €**.

KUNTOUTUSTUKIELÄKE, LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS, PALKATON

V. 2021 kuntoutustukieläkkeellä oli 2 henkilöä yhteensä 640 kalenteripäivää ja lääkinnällistä kuntoutusta sai 2 henkilöä yhteensä 19 kalenteripäivää.

Kunnanhallituksen päätös 16.11.2009 § 182 työkykyä ylläpitävänä ja edistävänä on otettu käyttöön aktiivisen puuttumisen seuranta sairauspoissaoloihin.

Sairauspoissaolojen raja-arvot, jolloin käydään tarvittaessa kahdenkeskinen keskustelu ja yhdessä soveltavat toimenpiteet käynnistetään, ovat 4 tai useampia lyhyitä (1 – 3 vrk) sairauspoissaoloja neljän kuukauden aikana, 1 yli 15 vuorokauden yhtäjaksoinen sairauspoissaolo tai kumulatiivisesti 12 kk:n aikana 15 vrk tai enemmän sairauspoissaoloja. Mikäli yhtäjaksoinen sairausloma jatkuu yli 30 vrk, selvitetään työntekijän työhön paluun tukemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Vuoden 2021 aikana edelleen jatkettiin aktiivisen aikaisen seuranta sairauspoissaoloissa.

1.1.2013 alkaen uusi kunnan henkilöstöohjelma velvoittaa hallintokuntia seuraamaan aktiivisen aikaisen puuttumisen toimintamallin toteutumisen tuloksia. Seuranta ylläpidetään 3 kk:n välein tulostettavilla sairauspoissaololistoilla, jotka tulostetaan esimiehille sekä työterveyshuoltoon.

Toimintamallin mukaan sairauspoissaoloihin on puututtu keskustelemalla työntekijän kanssa.

- Toimenpiteenä työntekijöiden terveyteen ja työssä jaksamiseen liittyen on keskusteltu fyysisen ja henkisen kuormituksen määristä työssä ja tietyissä tapauksissa ohjattu työterveyshuoltoon.
- Pyydetty työterveyshuollosta fyysisen ja psyykkisen haasteen vuoksi työkyvyn arviointeja.
- Käyty työterveyshuollon ja työntekijän kanssa kolmikantaneuvotteluja siitä, miten työtä voidaan keventää.
- Työnkuvaa ja työaikoja on muutettu niin, että työntekijät kokevat jaksavansa paremmin työssä.
- Apuvälineitä on hankittu tarpeen mukaan ja ergonomiakoulutusta on järjestetty.
- Ristiriitatilanteita on käyty läpi ja asioista keskusteltu.

Sairauslomat vähenivät edellisvuoteen verrattuna 98 päivää, mikä oli 2,7 % vähemmän kuin vuoden 2020 sairauspoissaolot. Kuitenkin pitkiä sairauspoissaoloja vuonna 2021 oli 179 sairauspäivää enemmän kuin vuonna 2020, mutta lyhyet sairauspoissaolot vähenivät 250 sairauspäivää.

TYÖ- JA TYÖMATKATAPATURMAT

	2021	2020	2019
Työpaikkatapaturmat	8	5	8
Sairauspäivät/työpaikka	119	16	15
Työmatkatapaturmat	3	3	2
Sairauspäivät/työmatka	0	313	14
Ammattitaudit	0	0	0
Sairauspäivät/ammattitaudit	0	0	0
Tapaturmat yhteensä	11	8	10
Sairauspäivät yhteensä	119	329	29

43) HENKILÖSTÖMENOT / ASUKAS

Vuosi	Palkat €	Sos.maksut €	Yhteensä €	Asukasluku 31.12.	Henkilöstö- menot/asukas €
2021	5 727 500	1 699 880	7 427 380	2419	3 070
2020	5 627 229	1 644 644	7 271 873	2434	2 988
2019	5 662 942	1 689 377	7 352 319	3476	2 969

Myyntipalveluna virkatehtäviä ulkopuolisille
Toimistosiihteeri

2021	2020	2019
993 €	1 192 €	1 731 €

Ostopalvelut ulkopuolisilta
Kaavin kunta, rakennustarkastaja
Sarastia Rekry Oy

2021	2020
24 604 €	10 781 €
394 557 €	58 709 €

ELÄKEPÄÄTÖKSET

Vuoden aikana alkaneet uudet eläkkeet, vakinainen henkilöstö

Eläkemuoto	2021	2020	2019
Työkyvyttömyyseläke	1	2	0
Osatyökyvyttömyyseläke	1	1	2
Määräaikainen työkyvyttömyyseläke	2	4	5
Vanhuuseläke	4	6	6
YHTEENSÄ	8	13	13

42) HENKILÖKUNTAMÄÄRÄ HENKILÖTYÖVUOSINA

Kuukausipalkkaiset, kokoaikaiset sekä osa-aikaiset kokoaikaisiksi muutettuna, lisäksi palkkatukityöllistetyt. Henkilötyövuosien laskennassa ei ole huomioitu palkattomia poissaoloja, vaan laskettu palkalliset keskeytykset ja työaika. Kesänuoret eivät sisälly laskentaan.

2021	Kuukausipalkkaiset			Muutos
TOIMIALA	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset kokoaikaisiksi	Yhteensä	2020 / 2021 + / -
Julkinen hallinto	11,42	0,61	12,03	+1,14
Koulutyöntekijät / Lasten päivahoito	9,12	6,90	16,02	-0,69
Opettajat	24,08	10,48	34,56	-3,30
Sosiaalipalvelut	54,08	9,96	64,04	-3,06
Keskuskeittiö	9,76	0,62	10,38	+0,06
Kiinteistöt	11,91	1,35	13,26	-1,07
Muu palvelutoiminta	2,30	0,01	2,31	-0,96
Ympäristönhuolto	0,24	0,00	0,24	+0,08
Vesi- ja viemärlaitos	1,20	0,00	1,20	0,00
Virkistys, kulttuuri, nuoriso	1,65	0,00	1,65	+0,14
Henkilötyövuodet	125,76	29,93	155,69	-5,52

2020	Kuukausipalkkaiset			Muutos
TOIMIALA	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset kokoaikaisiksi	Yhteensä	2019 / 2020 + / -
Julkinen hallinto	9,76	1,13	10,89	-0,34
Koulutyöntekijät / Lasten päivahoito	11,99	4,72	16,71	-2,66
Opettajat	24,12	13,74	37,86	-1,14
Sosiaalipalvelut	59,57	7,53	67,10	-1,20
Keskuskeittiö	8,76	1,56	10,32	+0,37
Kiinteistöt	10,90	1,29	12,19	-0,72
Muu palvelutoiminta	2,99	0,28	3,27	-0,18
Ympäristönhuolto	0,16	0,00	0,16	-0,74
Vesi- ja viemärlaitos	1,20	0,00	1,20	+0,21
Virkistys, kulttuuri, nuoriso	0,65	0,86	1,51	+0,51
Henkilötyövuodet	130,10	31,11	161,21	-5,89

PALKKATUELLA TYÖLLISTETYT VUODEN 2021 AIKANA

Työllistettiin velvoite- ja pitkäaikaistyöttömiä koko- ja osa-aikaisena.

Työyksikkö	Miehet	Naiset	Henkilötyövuodet	Kalenteripäivät
Keskuskeittiö	0	2	1,04	380
Sosiaalitoimi	1	0	0,84	361
Palvelukeskus	0	1	0,60	243
Koivukoti	0	1	0,35	128
Tekninen henkilöstö	1	0	0,97	364
Yhteensä	2	4	3,80	1476

KESÄNUORET

	Määrä	Työtunnit	Henkilötyövuodet
2021	35	3978	3,05
2020	20	2652	1,74
2019	27	3365	2,69

SOSIAALIPALVELUT	2021		2020		2019	
	Määrä	€	Määrä	€	Määrä	€
Perhehoitajat	16	350 514	19	301 571	15	225 679
Omaishoitajat	46	175 637	48	176 320	49	190 356
Toimintakeskus / työosuusrahat	13	8 468	14	6 968	18	10 368

SAIRAUSAJAN PALKAT	2021	2020	2019
Toimistotyöt	7 930	17 678	23 948
Kk-palkkaiset	179 487	176 191	153 501
Opettajat ja rehtorit	35 063	28 012	22 890
Lasten päivähoito	4 849	9 620	20 987
YHTEENSÄ	227 329	231 501	221 326

SOSIAALIPALKAT MUUT	2021	2020	2019
Toimistotyöt	12 534	26 942	24 842
Kk-palkkaiset	27 331	28 879	30 775
Opettajat ja rehtorit	24 237	10 326	9 371
Lasten päivähoito	4 669	10 348	10 792
YHTEENSÄ	68 771	76 495	75 780

Sosiaalipalkkoihin sisältyy:

- työnantajan järjestämä koulutus, luottamusmies-, työsuojelu- ja oppisopimuskoulutus
- julkinen tehtävä, äkillisesti sairastuneen lapsen hoito, lääkinnälliset tutkimukset
- pääsopijajärjestön kokous, 50- ja 60-vuotispäivä sekä omaisen hautauspäivä
- työntasaus-, ylityö-, säästö- ja lomarahavapaat

VUOSILOMAPALKAT	2021	2020	2019
Toimistotyöt	59 455	62 514	100 555
Kk-palkkaiset	342 060	306 107	288 184
Opettajat ja rehtorit	25 106	10 993	7 422
Lasten päivähoito	35 572	38 579	52 407
YHTEENSÄ	462 193	418 190	448 568

SÄÄSTÖVAPAIKSI SIIRRETYT VUOSILOMA-PÄIVÄT	2021	2020	2019
Säästövapaasopimukset	15 pv	64 pv	146 pv
Pidetyt säästövapaat	110 pv	172 pv	169 pv

LOMAKORVAUKSET	2021	2020	2019
Toimistotyöt	6 528	813	13 415
Kk-palkkaiset	52 191	57 420	62 273
Opettajat	4 206	283	501
Lasten päivähoito	1 754	3 408	2 700
YHTEENSÄ	64 679	61 924	78 889

LOMARAHAT	2021	2020	2019
Toimistotyöt	26 397	30 416	29 074
Kk-palkkaiset	134 565	132 277	92 285
Opettajat ja rehtorit	72 146	68 990	48 880
Lasten päivähoito	11 259	10 180	12 396
YHTEENSÄ	244 367	241 863	182 635

LUOTTAMUSHENKILÖT	2021	2020	2019
Luottamushenkilöiden määrä	67	42	53
Kokouspalkkiot/ansionmenetykset	55 823	44 050	45 178
Nousu / vähennys €	+11 773	-1 128	-7 607
Nousu / vähennys %	+26,73 %	-2,50 %	-14,41 %

44) PUOLUEELLE PERITYT MAKSUT

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetut luottamushenkilömaksut (Kuntalaki 82.3 §)

Puolue	2021	2020	2019
Keskustan Tuusniemen kuntayhdistys ry	2 240	2 268	2 090
Tuusniemen Kokoomus ry	284	276	252
Tuusniemen Sos.dem. Työväenyhdistys ry	379	360	341
Vasemmistoliiton Tuusniemen kunnallisjärjestö	782	723	710
Tuusniemen Perussuomalaiset ry	450	458	386
Savo-Karjalan Vihreät ry	124	286	252
Yhteensä tilitetut luottamushenkilömaksut	4 259	4 371	4 031

Intime-tositelajit / Tuusniemen kunta

v. 2021

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	2021 0001- 20210253
3	Palkkatositteet	1- 49
10	Muistiotositteet	1- 404
11	Poistot kirjanpitoon	1- 1
12	Excel/kausimuistiot	1- 73
15	Toimeentulotuki Pro Consona	1- 105
20	Ostoreskontramaksut	1- 271
21	Ostoreskontralaskut	35000001- 35005680
30	Myyntireskontrasuoritukset	1- 323
31	Myyntilaskut	121024- 125367
39	Web-laskut	203999- 204777
50	Korkolaskut	121080- 122342
71	Mr/ Luottotappiot	1- 1
72	Mr/ Hyvityslaskun kohdistus	1- 24
92	Laskennalliset SL	3003510- 12004920
93	Automaattikirjaukset SL	ei käytetty
94	Vyörytykset SL	ei käytetty
96	Kirjanpidon tulos	1- 12
98	Sisäisen laskennan tulos	1- 12
Tilinavaus	KPAVSA, SLAVSA	

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	atk-tulosteena
Myyntilaskut	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	atk-tulosteena
Tilikartta	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Tasekirja	Sidottuna
Tilinpäätös	Sidottuna
Tase-erittelyt	Kansiossa

VUODEN 2021 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

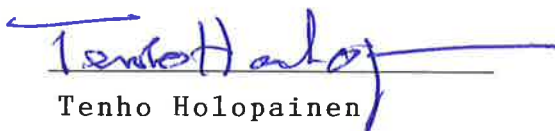
Tuusniemellä 31. päivänä maaliskuuta 2022

Timo Kiviluoma
kunnanjohtaja

Kunnanhallitus:

Heikki Smolander

Tenho Holopainen

Juha Pitkänen

Heimo Räsänen

Irma Riekkinen

Eevariitta Jäntti

Minna Koistinen

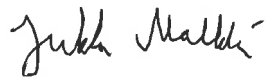
TH EJ.

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tuusniemellä 20.5.2022

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy
tilintarkastusyhteisö

Jukka Malkki
KHT, JHT